

Հ Ի Մ Ն Ա Վ Ո Ր ՈՒ Մ Ն Ե Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2013 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳԵՐԱԿԱ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ

NN ը/կ	Հիմնավորումներ
1	2
Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարություն	
1.	<p>Տեղական ինքնակառավարման մարմիններում պետական մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների (հսկողության, վերահսկողության) և վարչական հսկողության գործընթացի կանոնակարգում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Ներկայումս պետական մարմինների կողմից բազմաթիվ ստուգումներ են անցկացվում տեղական ինքնակառավարման մարմիններում: Այդ մարմինների կողմից ստուգման իրականացման իրավական հիմքերը ոչ միշտ են բխում «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից և հիմնականում սահմանվում են այլ օրենսդրական ակտերով: Սակայն, համաձայն Տեղական ինքնակառավարման Եվրոպական խարտիայի 8-րդ հոդվածի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ցանկացած վարչական վերահսկողություն սահմանվում է միայն ՀՀ Սահմանադրությամբ և օրենքով սահմանված ընթացակարգերով: Տեղական ինքնակառավարման Եվրոպական խարտիան հստակ ամրագրում է, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է վարչական հսկողության շրջանակներում, որի ընթացակարգը սահմանված է «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով: Ուստի, անհրաժեշտություն է առաջացել ուսումնասիրելու պետական մարմինների կողմից համայնքներում ստուգումների իրականացման՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված իրավական հիմքերը և անհրաժեշտության դեպքում դրանք համապատասխանեցնելու Տեղական ինքնակառավարման Եվրոպական խարտիայի պահանջներին: Միաժամանակ ՀՀ մարզպետների կողմից վարչական հսկողության ընթացակարգի միասնականացման նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել կանոնակարգելու վարչական հսկողության ընթացակարգը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ՀՀ օրենսդրության վերլուծության արդյունքում ակնկալվում է կանոնակարգել տեղական ինքնակառավարման մարմիններում իրականացվող</p>

1	2
	<p>ստուգումների՝ ՀՀ օրենսդրական դաշտը՝ իրավական հիմքերի վերհանման միջոցով և այն առումով, որ պետական մարմինների կողմից իրականացվող հսկողությունը (միջամտության աստիճանը) համաչափ լինի այն շահերի կարևորության աստիճանին, որոնք այդ մարմինը նպատակ ունի պաշտպանելու: Ուսումնասիրության արդյունքում՝</p> <p>1) անհրաժեշտության դեպքում կներկայացվեն առաջարկներ ՀՀ օրենսդրությամբ ամրագրված նորմերը՝ Տեղական ինքնակառավարման Եվրոպական խարտիայի պահանջներին համապատասխանեցնելու վերաբերյալ:</p> <p>2) նախատեսվում է կանոնակարգել ՀՀ մարզպետների կողմից իրականացվող վարչական հսկողության ընթացակարգը՝ այն միասնականացնելու նպատակով:</p>
2.	<p align="center">Համայնքի զարգացման ծրագրի՝ որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման գլխավոր փաստաթղթի կազմման մեթոդաբանության մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Համայնքի զարգացման ծրագրին ներկայացվող պահանջների սահմանում, ծրագրի մշակման աշխատանքներին՝ համայնքի բնակչության մասնակցության նախատեսում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Համայնքի զարգացման ծրագրի՝ որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման գլխավոր փաստաթղթի մշակման և ընդունման ընթացակարգի հստակեցում:</p>
3.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության համայնքներում գնումների իրականացման գործընթացի կանոնակարգում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Համայնքներում գնումների իրականացման գործընթացի ընթացքում առաջացող խնդիրների վերհանում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Համայնքներում գնումների իրականացման գործընթացի կատարելագործում, վերահսկելիության պարզեցում:</p>
4.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության արխիվային գործի բնագավառում բարեփոխումների իրականացման, այդ թվում՝ արխիվային ծառայությունների մատուցման էլեկտրոնային համակարգի ներդրման հայեցակարգի մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրում մեծ տեղ է հատկացվում քաղաքացիներին մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացմանը, որի իրականացման առաջին գրավականը քաղաքացիներին էլեկտրոնային եղանակով ծառայությունների մատուցումն է: Հայաստանի ազգային արխիվի շահառուների թիվը տարեկան կազմում է 25 հազ. քաղաքացի, որոնց 80 տոկոսը կենսաթոշակի անցնող քաղաքացիներն են: Նրանց</p>

1	2
	<p>անհրաժեշտ արխիվային տեղեկությունների (տեղեկանքների) տրամադրման գործընթացների դյուրացումը կարևոր նշանակություն ունի հասարակության մեջ վստահության ամրապնդմանն ուղղված՝ ՀՀ կառավարության որդեգրած ծրագրերի կենսագործման գործընթացում: Ուստի, արխիվային ծառայությունների մատուցման նոր համակարգի ներդրումն առավել մատչելի կդարձնի քաղաքացիների կողմից արխիվային տեղեկությունների ստացումը՝ կրճատելով տեղեկության ստացման տևողությունը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիներին, քաղաքացիություն չունեցող անձանց արխիվային ծառայությունները կմատուցվեն էլեկտրոնային համակարգի միջոցով, որի շնորհիվ նրանք հնարավորություն կունենան տեղեկություն ստանալու առցանց համակարգով՝ առանց որևէ շփման տեղեկություն տրամադրող մարմնի հետ, կամ տեղեկությունը պահանջում և ստանում է այն մարմինը, որին դիմել է քաղաքացին:</p> <p>Ֆինանսական միջոցների նախնական գնահատում Ծրագրի իրականացման ընթացքում նախատեսվում են՝ 1) համակարգչային և այլ տեխնիկայի ձեռքբերում՝ 20 մլն դրամ. 2) կորպորատիվ ցանցի ստեղծում և սպասարկում՝ 10 մլն դրամ:</p>
Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն	
5.	<p>Հայաստանում նոր միջուկային էներգաբլոկի կառուցման առաջին փուլի՝ նախագծային աշխատանքների իրականացման նախապատրաստում</p> <ul style="list-style-type: none"> - ՀՀ-ում նոր միջուկային էներգաբլոկի կառուցման ֆինանսավորման ապահովմանն ուղղված աշխատանքների իրականացում - ընտրված հրապարակի անվտանգության գնահատման հաշվետվության մշակում և դրան համապատասխան փորձաքննության եզրակացության ապահովում <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ-ում նոր միջուկային էներգաբլոկի կառուցումը հնարավորություն կտա շահագործումից հանելու Հայկական ԱԷԿ-ի գործող N 2 էներգաբլոկը՝ առանց երկրի էներգետիկ անկախության և անվտանգության մակարդակի վրա բացասական ազդեցություն թողնելու: ՀՀ-ում նոր միջուկային էներգաբլոկի կառուցման աշխատանքները հնարավորինս շուտ սկսելու համար անհրաժեշտ է ակտիվացնել բանակցությունները հնարավոր ներդրողների հետ՝ ծրագրի իրականացման համար ֆինանսական միջոցների ներգրավման նպատակով:</p> <p>ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությունն ու ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի հետ համատեղ պետք է վարեն բանակցություններ հնարավոր ներդրողների և մատակարարների հետ՝ նոր միջուկային էներգաբլոկում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի սակագնի միջոցով ներդրումների վերադարձի հարցի շուրջ:</p> <p>ՀՀ-ում նոր միջուկային էներգաբլոկի կառուցման նախագծային աշխատանքները պատվիրելու համար անհրաժեշտ է առաջնահերթ իրականացնել Միջուկային տեղակայանքի հրապարակի ընտրման լիցենզիայի պայմանները, որպեսզի հնարավոր լինի պատվիրել նոր միջուկային էներգաբլոկի նախագիծ:</p>

1	2
	<p>ՀՀ կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեից 2010 թ. նոյեմբերի 6-ին «Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ն ստացել է Միջուկային տեղակայանքի հրապարակի ընտրման N ՄՏՀ-001-2010 լիցենզիան: Համաձայն լիցենզիայի պայմանների և պահանջների 4-րդ կետի «Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ն պետք է ընտրված հրապարակի գնահատման փուլի ավարտից հետո ՀՀ կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտե ներկայացնի ընտրված հրապարակի անվտանգության գնահատման մասին հաշվետվությունը և հաշվետվության փորձաքննության եզրակացությունը:</p> <p>«Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ն պետք է պատվիրի ընտրված հրապարակի անվտանգության գնահատման մասին հաշվետվության մշակման աշխատանքները և անցկացնի այդ հաշվետվության փորձաքննություն:</p> <p>«Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ն ընտրված հրապարակի անվտանգության գնահատման մասին հաշվետվությունը և հաշվետվության փորձաքննության եզրակացությունը պետք է ներկայացնի ՀՀ կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտե:</p> <p>Նշված աշխատանքն իրականացնելու համար անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցներ՝ ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությանը՝ «Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ին համապատասխան գումարներ հատկացնելու ուղղությամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>«Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ն կբավարարի Միջուկային տեղակայանքի հրապարակի ընտրման N ՄՏՀ-001-2010 լիցենզիայի պայմանները, և «Մեծամորէներգոատոմ» ՓԲԸ-ն իրավունք կունենա այդ հարթակում պատվիրելու նոր միջուկային էներգաբլոկի նախագիծը:</p>
6.	<p>Տարածաշրջանային ինտեգրացում Իրան-Հայաստան 400 կՎ լարման էլեկտրահաղորդման օդային գծի կառուցում Վրաստան-Հայաստան էլեկտրաէներգիայի տարանցիկ փոխադրման համաձայնագրի կնքում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Նոր էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցման նպատակը Վրաստանի և Իրանի էներգահամակարգերի հետ կայուն աշխատանքների ապահովումն է՝ նպատակ ունենալով երեք երկրի էներգահամակարգերի համատեղ աշխատանքը զուգահեռ ռեժիմում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Նոր էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցումը նկատելիորեն կբարելավի ծառայության որակը և զգալիորեն կխթանի էներգետիկայի բնագավառում տարածաշրջանային փոխշահավետ համագործակցության զարգացումը, ինչպես նաև կստեղծվի նախապայման ԱՊՀ երկրների էլեկտրաէներգետիկ համակարգի հետ զուգահեռ աշխատանք կազմակերպելու համար:</p>
7.	<p>Երկրաբանական տեղեկության հրապարակայնության ապահովում «Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» ՊՈԱԿ-ում առկա օգտակար հանածոների հանքավայրերի ու երևակումների անձնագրերի թվայնացում և թվայնացված երկրաբանական տեղեկության տեղադրում ինտերնետային կայքում</p>

1	2
	<p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Օգտակար հանածոների հաստատված և կանխատեսումային պաշարների մասին երկրաբանական տեղեկության թափանցիկության ապահովման նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել կատարելու «Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» ՊՈԱԿ-ում առկա օգտակար հանածոների հանքավայրերի և երևակումների անձնագրերի թվայնացում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Թվայնացված երկրաբանական տեղեկությունը կտեղադրվի ինտերնետային կայքում, որը կապահովի օգտակար հանածոների՝ հաստատված և կանխատեսումային պաշարների մասին երկրաբանական տեղեկության առավել թափանցիկությունն ու հասանելիությունը հանրությանը՝ ներդրումների ներգրավման համար ստեղծելով էլ ավելի բարենպաստ միջավայր:</p>
8.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի սեպտեմբերի 8-ի N 1372-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության գազաքիմիական ճյուղի վերակառուցման ծրագրի իրականացման միջոցառումների համակարգում</p> <p align="center">- Ծրագրում ներառված միջոցառումների իրականացման մոնիթորինգ, ծրագրի ընթացիկ և նպատակային ցուցանիշների համադրում և ծրագրի արդյունավետության գնահատում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարության 2011 թվականի սեպտեմբերի 8-ի N 1372-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության գազաքիմիական ճյուղի վերակառուցման ծրագրի նպատակը արդյունաբերական հզորությունների վերականգնումը և զարգացումը, գազաքիմիական ճյուղի արտադրական տեսականու ընդլայնումը, տարածաշրջանի երկրների հետ ավանդական կապերի ակտիվացումը, ինչպես նաև արտահանվող ապրանքատեսականու ավելացումն են: Առաջարկվող գերակա խնդրի նպատակը ծրագրի իրականացման համակարգումն է՝ ըստ ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված ժամանակացույցի:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Գազաքիմիական արդյունաբերության ճյուղում աշխատանքի արտադրողականության բարձրացում, աշխատանքի անվտանգության աստիճանի բարձրացում, արտանետումների նվազեցում, արդյունավետ շուկայական ուղղվածության, ինքնազարգացման ներուժ ունեցող բիզնես կառույցների ձևավորում, ինչպես նաև համաշխարհային գազաքիմիական արդյունաբերության շուկաներում Հայաստանի նախկին դիրքի վերականգնում:</p>
Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարություն	
9.	<p align="center">Սևանա լճում էնդեմիկ ձկնատեսակների պոպուլյացիայի համալրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Սևանա լճում էնդեմիկ ձկնատեսակների պոպուլյացիայի համալրման գերակա խնդրի իրականացումը բխում է «Սևանա լճի մասին» և «Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանության, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան և համալիր ծրագրերը</p>

1	2
	<p>հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքներից, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2010 թ. հունիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին առընթեր Սևանա լճի հիմնահարցերի հանձնաժողովի 2009 թվականի աշխատանքային ծրագրին համապատասխան մշակված և Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին առընթեր Սևանա լճի հիմնահարցերի հանձնաժողովի գրություններով ներկայացված միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 876-Ն որոշման հավելվածի 3-րդ կետից, համաձայն որի ՀՀ պետական բյուջեից Սևանա լճի էնդեմիկ ձկնատեսակների պաշարների համալրման ծրագրի իրականացման ֆինանսավորումը նախատեսվել է տարեկան 60 մլն դրամ գումարի չափով: Ծրագրով նախատեսվում է Սևանա լճում էնդեմիկ ձկնատեսակների՝ 300.0 հազ. գեղարքունու և ամառային իշխանի կենսունակ մանրաձկների աճեցում և 2013 թ. 4-րդ եռամսյակում դրանց միանվագ բացթողումը Սևանա լիճ: Սևանա լճում իշխանի համալրման աճի անհրաժեշտ տեմպերի պահպանումը և բնական պայմաններում նրա գոյատևման ապահովումն առկա խնդիր է: Հատկապես տագնապալի է Սևանա լճի էնդեմիկ իշխանի վիճակը, որը լիովին գրկվել է բնական ձվադրավայրերից և կես դարից ի վեր ամբողջությամբ կախում ունի արհեստական վերարտադրությունից: Իշխանի 4 ենթատեսակներից երկուսը՝ ձմեռային իշխանը և բոջակն արդեն իսկ անհետացել են, ամառային իշխանը բնական պայմաններում հանդիպում է եզակի առանձնյակների ձևով, փոքր-ինչ ավելի մեծ է գեղարքունի տեսակի քանակը:</p> <p>Սևանա լճի ձկան պաշարների՝ արհեստական բուծման միջոցով համալրումը խիստ անհրաժեշտ է գեղարքունու և ամառային իշխանի՝ բնական պայմաններում գոյատևելը երաշխավորելու համար:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Սևանա լճում էնդեմիկ ձկնատեսակների պոպուլյացիայի համալրման գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է ձկնատեսակների պոպուլյացիաների վիճակի բարելավում և գետերում բնական ձվադրավայրերի վիճակի բարելավման համար արգելավայրերի հիմնման նախադրյալների ստեղծում:</p>
10.	<p style="text-align: center;">«Արփի լիճ» ազգային պարկի կարողությունների զարգացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության կառավարության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության միջև 2005 թվականի ապրիլի 7-ին կնքված «Բնապահպանական ծրագիր Հարավային Կովկաս-Հայաստան» համաձայնագրի համաձայն «Բնության համաշխարհային հիմնադրամ» (ԲՀՀ) գերմանական և հայաստանյան գրասենյակները Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության հետ համատեղ իրականացնում են «Հայաստանի Ջավախքի (Աշոցքի) շրջանում պահպանվող տարածքների ստեղծում» ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի (KfW) միջոցով:</p> <p>Ծրագիրը մեկնարկել է 2007 թ. նոյեմբերին և նախատեսվում էր ավարտել 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ին, սակայն, բնակլիմայական պայմաններից ելնելով, ծրագիրը կավարտվի 2013 թվականին:</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հուլիսի 21-ի N 1151-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Արփի լիճ» ազգային պարկի սահմանների նկարագիրը և հատակագիծը:</p>

1	2
	<p>Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 22-ի «Արփի լիճ» ազգային պարկի 2011-2015 թվականների կառավարման պլանը հաստատելու մասին» N 1854-Ա որոշմամբ հաստատվել է «Արփի լիճ» ազգային պարկի կառավարման պլանը:</p> <p>Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է «Արփի լիճ» ազգային պարկի ստեղծման միջոցառումների իրականացում, մասնավորապես՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - պահպանման գոտու տնտեսական զարգացման միջոցառումների իրականացում, այդ թվում - 12 համայնքների խմելու ջրի մատակարարման համակարգերի վերակառուցում, որի ավարտը նախատեսվում է 2013 թ. 4-րդ եռամսյակում, - արհեստական սերմնավորման կայանի և անասնապահների աջակցման կենտրոնի ստեղծում, որի ավարտը նախատեսվում է 2013 թ. 4-րդ եռամսյակում: <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>«Արփի լիճ» ազգային պարկի պահպանման գոտում տնտեսության զարգացման համար նախադրյալների ստեղծում, մասնավորապես, 12 համայնքների խմելու ջրի մատակարարման համակարգերի և արհեստական սերմնավորման կայանի ու անասնապահների աջակցման կենտրոնի առկայություն:</p>
11.	<p style="text-align: center;">«Սյունիքի մարզում կենսոլորտային տարածքի ստեղծում» ծրագրի իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության կառավարության միջև 2009-2010 թթ. ֆինանսական համագործակցության մասին համաձայնագրի 1-ին հոդվածի 1-ին կետի 1-ին ենթակետը՝ 2011 թվականի հուլիսի 18-ին Գերմանական վերակառուցման և զարգացման բանկի, Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության և ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից ստորագրվել է «Կովկասի պահպանվող տարածքների աջակցության ծրագիր - Հայաստան (Էկոտարածաշրջանային ծրագիր - Հայաստան, փուլ 3-րդ)» ֆինանսավորման համաձայնագիրը, որի նպատակն է հարավային Հայաստանում իրականացնել Կենսոլորտային պահպանավայրի ստեղծման ծրագիր:</p> <p>Գերմանական վերակառուցման և զարգացման բանկի հաշվետու տարվա սեպտեմբերին կատարած առաքելության ժամանակ Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության հետ կնքվել է համագործակցության լրացուցիչ համաձայնագիր, որով նշված ծրագրի ֆինանսավորման ծավալներն ավելացվել են:</p> <p>Վերանվանված Հայաստանի բաց ներդրումային (օժանդակության) ծրագրի շրջանակներում 2013 թ. 1-ին եռամսյակում նախատեսվում է իրականացնել ծրագիրն իրականացնող մեկ կազմակերպության ընտրության համար միջազգային մրցույթի կազմակերպմանն անհրաժեշտ նախապատրաստական միջոցառումներ՝ նպատակ ունենալով աջակցելու ծրագրի մեկնարկմանը:</p> <p>Միջազգային մրցույթից հետո կկայանա ծրագիրն իրականացնող տեղական գործընկերների ընտրությունը և կորոշվի ընտրվող տեղական գործընկերների թիվը:</p> <p>Ծրագրի հեռահար նպատակը ծրագրի շրջանակներում ընտրված տարածքներում կենսոլորտային պահպանավայրի ստեղծումը և բնական ռեսուրսների ու պահպանվող տարածքների կառավարման բարելավմանը և հարակից համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը նպատակաուղղված միջոցառումների իրականացումն է:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը «Սյունիքի մարզում կենսոլորտային տարածքի ստեղծում» ծրագրի իրականացման» գերակա խնդրի լուծման դեպքում կապահովվի ծրագրի մեկնարկումը և առկա կլինի ընտրված միջազգային կազմակերպությունը, որի գործունեության արդյունքում նախատրյալներ կստեղծվեն հարավային Հայաստանում կենսոլորտային պահպանավայրի ստեղծման համար:</p>
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն	
12.	<p style="text-align: center;">Կենսաթոշակային բարեփոխումների շրջանակում պարտադիր կուտակային բաղադրիչի 2014 թվականից արդյունավետ մեկնարկման համար անհրաժեշտ նախապայմանների ապահովում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիրը և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 1487-Ն որոշմամբ հաստատված՝ ՀՀ կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագրի և «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն կենսաթոշակային բարեփոխումների արդյունքում ձևավորվող կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչը պետք է սկսի աշխատել 2014 թվականից: Տվյալ բաղադրիչի անխափան աշխատանքն ապահովելու համար պետք է ունենալ համապատասխան ենթաօրենսդրական դաշտ և այլ անհրաժեշտ պայմաններ: Սույն խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է նաև ՀՀ վարչապետի 2011 թվականի փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշմամբ հաստատված «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկումն ապահովող միջոցառումների ցանկի՝ համաձայն այդ որոշման N 2 հավելվածի, կատարման աշխատանքների ընթացքի ապահովմամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Կենսաթոշակային կուտակային բաղադրիչը ՀՀ կենսաթոշակային համակարգի բարեփոխումների արդյունքում ձևավորվող բազմաայուն կենսաթոշակային համակարգի անկյունաքարերից մեկն է: Սույն գերակա խնդրի լուծմանն ուղղված աշխատանքների իրականացումը նպատակաուղղված է ՀՀ ֆինանսների նախարարության իրավասությունների շրջանակներում նշված բաղադրիչի և ընդհանուր բազմաայուն կենսաթոշակային համակարգի անխափան աշխատանքի համար անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական դաշտի և այլ անհրաժեշտ պայմանների ապահովմանը, ինչի արդյունքում կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչը պատրաստ կլինի կիրարկման:</p>
13.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության հանրային հատվածի ներքին աուդիտորների շարունակական մասնագիտական վերապատրաստման համակարգի ներդրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ հանրային հատվածի ներքին աուդիտորների շարունակական մասնագիտական վերապատրաստման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի նոյեմբերի 11-ի «Պետական ներքին ֆինանսական հսկողության ռազմավարությանը հավանություն տալու մասին» N 44 արձանագրային որոշման N 2 հավելվածի Պետական ներքին ֆինանսական հսկողության համակարգի ներդրման</p>

1	2
	<p>2011-2013 թվականների ռազմավարության գործողությունների ծրագրի 4.8-րդ կետի իրականացման ապահովմամբ, որը մշակվել է «Հայաստան-Եվրամիություն» ԵՀԲ գործողությունների ծրագրի համաձայն՝ նպատակ ունենալով ՀՀ հանրային հատվածի ներքին աուդիտի համակարգը համապատասխանեցնելու Եվրոպական միության անդամ պետությունների հաջողված փորձին և Եվրոպական հանձնաժողովի պաշտոնապես հաստատված պահանջներին: Նշված վերապատրաստումների գործընթացի կազմակերպումը սահմանված է նաև «Ներքին աուդիտի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 4-րդ կետի 2-րդ ենթակետով:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ՀՀ հանրային հատվածի ներքին աուդիտորների վերապատրաստումը նրանց մասնագիտական գիտելիքների և աշխատանքային ունակությունների հետևողական կատարելագործումն է: Նշված վերապատրաստման արդյունքում կբարելավվի ներքին աուդիտի որակը հանրային հատվածի կազմակերպություններում՝ ներքին աուդիտորների կողմից ներքին աուդիտի ոլորտի օրենսդրության մեջ և իրենց աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ այլ իրավական ակտերում կատարված փոփոխությունների, ինչպես նաև իրենց աշխատանքներում կիրառվող էլեկտրոնային համակարգերի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքների ձեռքբերման միջոցով:</p>
14.	<p>Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական կառավարման մարմինների կողմից բաց ընթացակարգով և շրջանակային համաձայնագրերով կատարվող էլեկտրոնային գնումների համակարգի լիարժեք գործարկում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>2012 թվականի հունվարի 1-ից ներդրվել է էլեկտրոնային գնումների համակարգը և ՀՀ պետական կառավարման մարմիններն իրենց կարիքների համար բաց ընթացակարգով գնումներն իրականացնում են էլեկտրոնային եղանակով: Սակայն այս մեկ տարվա ընթացքում բացահայտվեցին համակարգում առկա բացերն ու խնդիրները, որոնք վերաբերում են ինչպես համակարգի SS միջավայրին, այնպես էլ համակարգի անհամապատասխանություններին, թե՛ ՀՀ գնումների ոլորտը կարգավորող օրենսդրությանը, և թե՛ համակարգի ձեռնարկներում ներկայացված քայլերի ամբողջականությանն ու հաջորդականությանը: Միաժամանակ, համակարգն ամբողջությամբ տեղայնացված չէ, համակարգում առկա են մի շարք ենթաէջեր և փաստաթղթեր, որոնք թարգմանված չեն հայերեն, ինչպես նաև համակարգում առկա են սխալ թարգմանությունների տարբեր օրինակներ:</p> <p>Համակարգի ամբողջական գործողությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ է գնել նաև նոր մոդուլներ: Մասնավորապես, նախատեսվում է գնել հետևյալ մոդուլները՝ գնումների պլանավորման, պայմանագրերի գրանցման, հաշվետվության և էլեկտրոնային կատալոգների մոդուլները, քանի որ, առանց վերջիններիս, հնարավոր չի լինում ստանալ գնումների վերաբերյալ ամբողջական վիճակագրություն և իրականացնել մոնիթորինգ: Այս կապակցությամբ 2013 թվականին նախատեսվում է միջազգային դոնոր կազմակերպությունների հետ վարել բանակցություններ:</p> <p>Նշված խնդիրները հնարավորություն չեն տալիս լիարժեք գործարկելու էլ. գնումների համակարգը, մասնավորապես, նշված համակարգի միջոցով կազմակերպելու բաց ընթացակարգով և շրջանակային համաձայնագրերով գնումների գործընթացները:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Էլեկտրոնային գնումների համակարգի լիարժեք գործարկումը հնարավորություն է ստեղծում համակարգը որոշակիորեն գերծ պահել հնարավոր բացասական երևույթներից: Խոսքը, մասնավորապես, վերաբերում է հակամրցակցային համաձայնություններին և սովերային պայմանավորվածություններին, որոնք լրջորեն ազդում են գնումների արդյունավետության վրա: Բացի դրանից՝ համակարգի լիարժեք գործարկման արդյունքում կբարձրանա պետական ծախսերի կառավարման արդյունավետությունը, կապահովվի մրցակցության ավելի լայն շրջանակ, կարդիականացվի պետական վարչարարությունը: Կնվազեն պայմանագրերի կատարման ժամկետները և տվյալների մշակման ծախսերը՝ թե՛ կառավարության, թե՛ մատակարարների համար, ինչի արդյունքում կնվազեն նաև ձեռք բերվելիք ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գները:</p>
15.	<p>«Պետական կառավարման համակարգում աշխատանքի վարձատրության արդի համակարգի ներդրման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության արձանագրային որոշման նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնելը</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Իրավական ակտով կսահմանվեն այն կառուցակարգերը, որոնք կապահովեն աշխատանքի արտադրողականությունից և արդյունավետությունից կախված աշխատանքի վարձատրության համակարգի գործողությունը: Նոր կառուցակարգերը պետք է հիմնվեն աշխատուժի ճիշտ օգտագործման և արդարացիության սկզբունքների վրա՝ խթաններ ստեղծելով աշխատուժի զարգացման և առաջխաղացման համար: Աշխատավարձերի հիերարխիկ ճիշտ կառուցվածքի սահմանում անհրաժեշտ է նաև կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցման համար:</p> <p>2. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Պետական կառավարման համակարգում յուրաքանչյուր աշխատողի արտադրողականությունից կախված աշխատանքի վարձատրության կառուցակարգերի սահմանում.</p>
16.	<p>Իրական հատվածի համար ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության էական բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության ծրագիրն ամրագրում է, որ տնտեսական աճի քաղաքականությունը տնտեսական աճի հայեցակարգից անցումն է տնտեսական զարգացման հայեցակարգին, որի հիմնական գրավականը ներքին ռեսուրսների մոբիլիզացիան է:</p> <p>Վերջին տարիներին ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ համագործակցությամբ տնտեսության իրական հատվածի և, մասնավորապես, ՓՄՁ-ի վարկավորման նպատակով մեծածավալ ռեսուրսներ է ներգրավվել: Վարկային շուկայի մասնակիցների գերակշիռ մասը զարգացրել են իրենց առաջարկի մեջ ՓՄՁ վարկ բաղադրիչը, իսկ իրականացվող արդյունաբերական քաղաքականության շրջանակներում ՀՀ կառավարության կողմից կիրառվող գործիքակազմը նպաստում է տնտեսավարողների մոտ ժամանակավորապես ազատ դրամական միջոցների (շրջանառու միջոցներ) ձևավորմանը:</p> <p>Այդուհանդերձ, Հայաստանի տնտեսության հետագա զարգացման առկա սահմանափակումները, մասնավորապես, ներդրումների անբավարար ծավալները, զսպում են ստեղծված հնարավորությունների՝ բիզնեսի կողմից ամբողջ ծավալով կլանման և իրացման համար:</p>

1	2
	<p>Մինչդեռ, գործարար միջավայրի բարելավման, տնտեսության արտահանելի հատվածի հաշվին տնտեսական աճի ապահովման, ՓՄՁ-ի զարգացման ուղղություններով բարեփոխումների արդյունքների ամբողջացման առումով անհրաժեշտ է ֆինանսական միջնորդության էական ավելացում իրական հատվածի համար ապահովելով ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիություն, մատչելիություն և գործիքների բազմազանություն:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի կատարումը ենթադրում է իրական հատվածի համար ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության բարձրացման հայեցակարգի մշակում, որով կներկայացվեն նշված խնդրի լուծման ուղիները, դրանց իրականացման մեխանիզմներն ու մոտեցումները: Մասնավորապես, նախատեսվում է սահմանել այն քաղաքականությունները, որոնք կհանգեցնեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության տոկոսի նվազեցմանը, • դեպոզիտային և վարկային տոկոսադրույքների տարբերության (սպրեդ) իջեցմանը, • վարկային երաշխավորությունների տրամադրման և ապահովման ճկուն և արդիական մեխանիզմների ներդրմանը: <p>Հայեցակարգի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների ինտեգրման աստիճանի բարձրացում, ինչն իրական հատվածի համար կապահովի ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության և մատչելիության աճ:</p>
17.	<p align="center">Ծրագրային բյուջետավորման բարեփոխումների՝ ներկայիս ձեռք բերված արդյունքները զարգացնելու և բարեփոխումները շարունակելու համար անհրաժեշտ օրենսդրական հիմքերի ամրագրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Բյուջետային գործընթացն առավել արդյունավետ դարձնելու նպատակով, վերջինիս որակապես նոր ուղղվածություն տալու համար ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից վերջին տարիներին նախաձեռնվել է միջոցառումների իրականացում՝ ծրագրային բյուջետավորման տարրերի արմատավորման գծով: Տարիներ շարունակ հանրապետությունում ձևավորված պետական ծախսերի կառավարման համակարգի գնահատման հիմքում դրված էին ծրագրի իրականացման համար պահանջվող, հատկացված և օգտագործված ռեսուրսների ցուցանիշները: Նման ցուցանիշները և դրանց համադրումներն ի վիճակի չեն եղել տալ լիարժեք տեղեկատվություն ինչպես վերլուծողներին, այնպես էլ՝ որոշումներ ընդունողներին ծրագրի նպատակների, դրանց հասնելու համար առաջարկվող ուղիների, սպասվելիք արդյունքների և ընդհանրապես ծրագրի արդյունավետության մասին: Ուստի և, պետական ծախսերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման և դրա հիման վրա ռազմավարական որոշումների որակը բարելավելու տեսանկյունից անչափ կարևորվում է պետական գործառնությունների իրականացման համար տրամադրվող բյուջետային ռեսուրսների ծախսման ցուցանիշների դիտարկումից անցում կատարելը ծրագրի շրջանակներում իրականացվող գործունեության և ստացվող արդյունքների դիտարկմանը:</p> <p>ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը 2005 թվականից նախապատրաստական աշխատանքներ է իրականացնում բյուջետավորման մուտքերի (ծառայությունների մատուցման համար օգտագործվող ռեսուրսների) վրա հիմնված եղանակից արդյունքների վրա հիմնված եղանակին աստիճանական անցման նպատակով անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման համար: Արդյունքում, նշված անցումային գործընթացում ընդգրկված պետական կառավարման մարմինների թիվը 2007 թվականի վերջին կազմել է 14, իսկ ՀՀ 2010 թվականի բյուջետային գործընթացում՝ այդ</p>

1	2
	<p>աշխատանքներում արդեն փորձական կարգով ընդգրկվել են բոլոր պետական կառավարման մարմինները՝ ներառյալ ուժային կառույցները: ՀՀ 2009 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված ծախսերի ընդհանուր ծավալում ծրագրային բյուջետավորման ներդրման գործընթացում ընդգրկված մարմինների գծով նախատեսված ծախսերի հանրագումարի տեսակարար կշիռը գերազանցել է 50 տոկոսը, իսկ ՀՀ 2010 թվականի պետական բյուջեով այն գերազանցում է 75 տոկոսը:</p> <p>ՀՀ պետական բյուջեների նախագծերը, ավանդական ձևաչափին զուգահեռ, մշակվել են նաև ծրագրային բյուջետավորման պահանջներին համապատասխանող ձևաչափով և ներառվել են համապատասխան տարիների բյուջետային փաստաթղթերում:</p> <p>ՀՀ 2012 թվականի բյուջետային գործընթացում փորձական կարգով ներդրվել են ծրագրային բյուջետավորման պահանջներից բխող նոր տարրեր՝</p> <p>i) ՀՀ պետական բյուջեով ծախսային ծրագրեր իրականացնող բոլոր գերատեսչությունների գծով նոր ծրագրային կառուցվածքի և այդ ծրագրերի նոր դասիչների համակարգ, համաձայն որի էլ կազմվել է ՀՀ 2012 թվականի պետական բյուջեի նախագիծը,</p> <p>ii) ծրագրով նախատեսված փորձարարական երեք գերատեսչություններ (ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանություն) կազմել և իրենց 2012-2014 թթ. ՄԺԾԾ-ի հայտերի կազմում ՀՀ ֆինանսների նախարարություն են ներկայացրել բյուջետային ծրագրի նկարագրերը (անձնագրերը): Այս փորձը շարունակվել է նաև ՀՀ 2013 թվականի բյուջետային գործընթացի շրջանակներում, որում արդեն ներգրավվել է 10 գերատեսչություն:</p> <p>Բյուջետային ծրագրի նկարագրերը (անձնագրերը) հնարավորություն են ընձեռում սահմանելու հանրային ֆինանսների պլանավորման համար յուրաքանչյուր բյուջետային ծրագրով անհրաժեշտ ընթացիկ իրավիճակը նկարագրող հենանիշերը և թիրախները:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Ծրագրային բյուջետավորման փորձական ներդրման հետագա խորացման նախապատրաստական աշխատանքները կշարունակվեն իրականացվել ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական ծախսերի ծրագրավորման գործընթացի բարեփոխումների զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» N 48/18 արձանագրային որոշման համառոտում: Մասնավորապես, 2013 թվականին նախատեսվում է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - բյուջետային ծրագրի նկարագրի (անձնագրի) կազմման մեթոդական ցուցումների և դրա կիրառման հետ կապված խորհրդատվության տրամադրում գերատեսչություններին: Այդ ցուցումներին համապատասխան փորձարարական 10 գերատեսչություններ ՀՀ 2014-2016 թվականների ՄԺԾԾ-ի հայտի հետ մեկտեղ կներկայացնեն յուրաքանչյուրը մեկական նոր բյուջետային ծրագրի նկարագիր (անձնագիր):
Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	
18.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության սեյսմիկ պաշտպանության ծառայության Գառնիի երկրաֆիզիկայի դիտարանի վերագործարկում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Դեռևս 1991 թվականին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի երկրաֆիզիկայի և ինժեներային սեյսմաբանության ինստիտուտին պատկանող, հանրապետության տարածքում գործող սեյսմիկ ցանցը և երկրաֆիզիկական դիտարկման կայանները հանձնվեցին նորաստեղծ Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությանը՝ բացառությամբ Գառնիի երկրաֆիզիկայի դիտարանի: 1991 թվականին Գառնիի երկրաֆիզիկայի դիտարանի թունելախորշերից մեկում (4-րդ խուց) տեղադրվել և մինչև օրս գործում է ԱՄՆ-ի Համաշխարհային սեյսմիկ գլոբալ ցանցի IRIS</p>

1	2
	<p>համակարգի կայանը, որը պատկանում է ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության սեյսմիկ պաշտպանության ծառայությանը: Կայանը գրանցում է աշխարհում տեղի ունեցող բոլոր ուժեղ երկրաշարժերը, միաժամանակ, օգտագործվում է նաև միջուկային գաղտնի պայթեցումները գրանցելու և դրանց վերահսկողությունն ապահովելու համար: Տվյալները դիտարանից արբանյակային կապով հեռահարվում են ԱՄՆ (Ալբուքերք), Ավստրիա (Վիեննա) և հասանելի են սեյսմիկ պաշտպանության ծառայության համար: Դիտարանում ներկայումս աշխատում են միայն սեյսմիկ պաշտպանության ծառայությանը պատկանող IRIS համակարգի սեյսմիկ կայանը, ռադոնի և մագնիսաչափական դիտակայանները: Գառնիի դիտարանի մյուս սարքերն ու սարքավորումները գործնականում չեն աշխատում:</p> <p>ՀՀ կառավարության 2012 թվականի մարտի 15-ի N 374-Ա որոշմամբ ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի «Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ին ամրացված Գառնիի երկրաֆիզիկայի դիտարանը հետ է վերցվել և ամրագրվել Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության «Սեյսմիկ պաշտպանության արևմտյան ծառայություն» ՊՈԱԿ-ին: Մշակվել է Գառնիի ակտիվ խզվածքի հատվածում համալիր երկրաբանաերկրաֆիզիկական հետազոտությունների իրականացման ծրագիր, ինչը ենթադրում է Գառնիի երկրաֆիզիկայի դիտարանի վերագործարկում և հետագա զարգացում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գառնիի երկրաֆիզիկայի դիտարանի վերագործարկումը հնարավորություն կտա նոր և ավելի հուսալի դիտարկումների հիման վրա գնահատելու հանրապետության տարածքի երկրակեղևի լարվածադեֆորմացիոն վիճակը, ուսումնասիրել երկրաշարժերի առաջացման մեխանիզմները, գրանցել միջուկային գաղտնի պայթեցումները, անջատել երկրաշարժերի նախանշաններ, գնահատել ընթացիկ սեյսմիկ վտանգը և, որպես հեռահար կարևորագույն գիտական և սոցիալական խնդիր, կանխատեսել ուժեղ երկրաշարժերը:</p>
19.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության Լոռու, Շիրակի, Գեղարքունիքի և Սյունիքի մարզերում մարզային փրկարարական վարչության ճգնաժամային կառավարման կենտրոնների ստեղծում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետությանն սպառնացող բնածին, տեխնածին և մարդածին բազմաթիվ վտանգների առկայությունը, պատերազմի վտանգը, տարածաշրջանում առկա ռազմաքաղաքական իրողությունները խաթարում և խոչընդոտում են սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական և այլ ոլորտների բնականոն զարգացման գործընթացը՝ թելադրելով երկրում ճգնաժամային կառավարման համակարգի զարգացման ապահովման անհրաժեշտությունը: Ճգնաժամային կառավարման ապահովման համար ձևավորված է որոշակի կառավարման համակարգ, որն ընդգրկում է պետական կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, կազմակերպությունները, կառավարման կետերը, կապի, ազդարարման համակարգերը, ավտոմատացված կառավարման տեղեկատվական համակարգերը, որոնց գործունեության մեխանիզմները ճգնաժամային կառավարման ոլորտում ունեն միասնական մեկ կառավարման համակարգին ինտեգրվելու անհրաժեշտություն: Այս գործընթացում մեծ դեր ունի տարածքային կառավարման եկթահամակարգի ստեղծումը մարզային մակարդակում և դրա ինտեգրումը կառավարման ընդհանուր համակարգ:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Այդ նպատակով ակնկալվում է հանրապետության բոլոր մարզերում առաջնահերթ ՇՀ Լոռու, Շիրակի, Գեղարքունիքի և Սյունիքի մարզերում ստեղծել փրկարարական վարչության մարզային ճգնաժամային կառավարման կենտրոններ, որոնք կլուծեն նույն խնդիրները, ինչպես ազգային ճգնաժամային կառավարման կենտրոնը, համապատասխան մարզի մակարդակում:</p> <p>Խնդիրը բավականին արդիական է, տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներ ու ճգնաժամեր (բնորոշ մայրաքաղաքին) պարբերաբար գրանցվում են նաև մարզերում, և դրանց թիվն ունի աճի զգալի միտում: Ավելին, այդ դեպքերի բազմությունն ու ահազանգերն այսօր սպասարկվում են ազգային ճգնաժամային կառավարման կենտրոնից, ինչն առաջացնում է ծառայության գերբեռնում: Մարզային փրկարարական վարչության ճգնաժամային կառավարման կենտրոնների ստեղծումը հնարավորություն կտա ունենալու ժամանակակից տեխնոլոգիաներով և տեխնիկայով հագեցված աշխատանքային տարածք, ինչը հնարավորություն կընձեռի մարզի ամբողջ տարածքում ճգնաժամերի արդյունավետ կառավարում իրականացնելու համար:</p>
20.	<p style="text-align: center;">Պետական նյութական պահուստի համակարգի զարգացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Համաձայն «Պետական նյութական պահուստի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի՝ նախատեսված է պետական նյութական պահուստի օգտագործումն արտակարգ իրավիճակների կանխման կամ դրանց առաջացման դեպքում հնարավոր հետևանքների նվազեցմանն ու վերացման, փրկարարական և անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացման, մարդասիրական օգնության ցուցաբերման և այլ նպատակներով:</p> <p>Պետական պահուստի կազմում արագ արձագանքման պաշարի ձևավորման նպատակով անհրաժեշտ է մշակել և ՀՀ կառավարության որոշմամբ հաստատել արագ արձագանքման պաշարի անվանացանկը և կուտակման նորմերը, ինչպես նաև պետական նյութական պահուստի արագ արձագանքման պաշարի պահպանման, բացթողման, բաշխման և օգտագործման կարգը:</p> <p>Նշված խնդիրների լուծման համար պետական պահուստում անհրաժեշտ է կուտակել համապատասխան ապրանքներ: Դրանք ներկայումս ներառված չեն պետական նյութական պահուստի կազմում, սահմանված չեն դրանց անվանացանկը և կուտակման նորմերը: Մյուս կողմից, ներկայումս գործող պետական նյութական պահուստի կառավարման համակարգը չի ապահովում արտակարգ իրավիճակների դեպքում պահանջվող որոշումների ընդունման և իրագործման օպերատիվությունը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում են արտակարգ իրավիճակների կանխման կամ դրանց առաջացման դեպքում հնարավոր հետևանքների նվազեցմանն ու վերացման, փրկարարական և անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և մարդասիրական օգնության ցուցաբերման համար նախատեսված անհրաժեշտ նյութական արժեքների (արագ արձագանքման պաշարի) ձևավորում, արագ արձագանքման պաշարի կառավարման, ինչպես նաև մարդասիրական օգնություն ցուցաբերելու նպատակով պահանջվող ապրանքների պետական պահուստից բացթողման օպերատիվության ապահովում:</p>

1	2
21.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի «Լուսակերտ» փորձարարական բազայի գործարկում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի հնարավորությունների զարգացման հիմնական նպատակը տարածաշրջանի երկրներում աղետների դիմակայման հարցերով ուսուցման միասնական քաղաքականության իրականացումն է: Կովկասյան տարածաշրջանը և Փոքր Ասիան գտնվում են միևնույն ռիսկերի ազդեցության գոտում: Տարածաշրջանում ռիսկերը կապված են միևնույն բնական վտանգների առկայության, վտանգավոր օբյեկտների շահագործման հետևանքով տեխնածին վտանգների առկայության, մարդու կողմից ռիսկերի մեծացմանը նպաստող գործունեության իրականացման հետ: Տարածաշրջանի երկրներում աղետների դիմակայման հարցերով ուսուցման միասնական քաղաքականության մշակումն ու իրականացումը հանդիսանում է արդիական խնդիր, որը նպատակաուղղված է տարածաշրջանում բնակչության անվտանգության ապահովման բարձրացմանը:</p> <p>Անդրսահմանային արտակարգ իրավիճակների առկայությունը թելադրում է տարածաշրջանում ձևավորել աղետների դիմակայման միասնական քաղաքականություն, որն առաջադրում է համապատասխան ուսուցման իրականացում՝ տարածաշրջանային մակարդակով (վերապատրաստումից մինչև մասնագետների պատրաստում):</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիան տարածաշրջանում աղետների կառավարման բնագավառում գոյություն ունեցող միակ ուսումնական հաստատությունն է, որն ունի ավելի քան քսան տարվա փորձ: Գործում է 1992 թվականից և իրականացնում է ղեկավար կադրերի և մասնագետների վերապատրաստում և որակավորում (ներկայումս տարեկան շուրջ 2000 անձ), բարձրագույն կրթական ծրագրեր (ներկայումս ունի շուրջ 1000 ուսանող), միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր, իրավունք ունի իրականացնելու նաև նախնական կրթական ծրագրեր, միջազգային համագործակցության ոլորտում ունի շուրջ 15 տարվա փորձ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի հնարավորությունների զարգացումը, մասնավորապես, «Լուսակերտ» փորձարարական բազայի զարգացումը թույլ կտա իրականացնելու տարածաշրջանի համար աղետների դիմակայման հարցերով ուսումնական գործընթաց: Ակնկալվում է բազայում գործարկել 4 կաբինետային լսարան՝ միջազգային չափորոշիչներով գործնական պարապմունքներ անցկացնելու համար, և ստեղծել ժամանակակից պահանջներին համապատասխան հանրակացարանային պայմաններ (24 ունկնդրի համար):</p>
Հայաստանի Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	
22.	<p style="text-align: center;">Տարիքային և սոցիալական տարբեր խմբերի անձանց համար ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու հասանելիության և մատչելիության ապահովում</p> <p>- ՀՀ քաղաքային և գյուղական համայնքներում առկա մարզադպրոցների, մարզադահլիճների, մարզահրապարակների, խաղահրապարակների տեխնիկական վիճակի, մարզագույքային և կադրային ապահովվածության խնդիրների ուսումնասիրում և առաջարկություններ ներկայացնելը,</p>

1	2
	<p>- ֆիզկուլտուրային-ատոճարարական և զանգվածային-մարզական միջոցառումների տարեկան ծրագրի մշակում և իրականացում, - հաշմանդամային սպորտով զբաղվող հասարակական կազմակերպություններին պետական աջակցության ապահովում զանգվածային-մարզական միջոցառումներ անցկացնելու և միջազգային մրցաշարերին մասնակցելու համար:</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու հասանելիության և մատչելիության ապահովմամբ լուծվում են սոցիալ-տնտեսական բնույթի բազմաթիվ հիմնախնդիրներ. այն համախմբում է հասարակությունը, երիտասարդությանը զերծ է պահում արատավոր սովորություններից ու զբաղմունքներից, երկարացնում է կյանքի տևողությունը և բարձրացնում որակական մակարդակը: Ֆիզիկական պատրաստվածությունը ոչ միայն սպորտի և ֆիզդաստիարակության, այլև ատոճության և ատոճապահության կարևորագույն բաղկացուցիչ մասն է և անհրաժեշտ է ընդհանուր բարեկեցության համար:</p> <p>Պետության քաղաքականության կարևորագույն բաղադրիչներից են ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման հիմնահարցերը, որի նպատակն է մարզաբազաների և մարզիչ-մանկավարժ մասնագետների արդյունավետ և նպատակային օգտագործումը՝ ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը բնակչության ատոճության ամրապնդման, երիտասարդության դաստիարակության, ընտանիքում ատոճ ապրելակերպի ամրապնդման համար: Ակտիվ ապրելակերպը նպաստում է հասարակության մակարդակով սոցիալական միաբանության ամրապնդմանն ու բարեկեցությանը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Ֆիզկուլտուրային-ատոճարարական և զանգվածային մարզական աշխատանքների բարելավում, բնակչության ակտիվ հանգստի կազմակերպում, ֆիզիկական պատրաստվածության մակարդակի բարձրացում և ատոճության ամրապնդում, ատոճ ապրելակերպի արմատավորում, զանգվածային-մարզական և ֆիզկուլտուրային-ատոճարարական աշխատանքների կենսագործում, ֆիզիկական վարժություններով մշտապես զբաղվելու համար հնարավորությունների ընձեռում, սոցիալական, սեռային հավասարության գործընթացի խթանում, հաշմանդամների տարբեր խմբերի՝ հասարակությանը ինտեգրման գործընթացի խթանում, պարապողների մարզական վարպետության կատարելագործում, մարմնակրթական և այլ ընդհանուր հետազգ գործունեության զարգացում և իրագործում:</p>
23.	<p>Հայաստանի Հանրապետությունում ժողովրդագրական պատկերի ատոճացմանը միտված համալիր ծրագրի մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Երիտասարդության շրջանում ծնելիության բարձրացման միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում ժողովրդագրական պատկերի բարելավում:</p> <p>1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայաստանի երիտասարդության ազգային զեկույցի երկրորդ՝ վերլուծական մասից ակնհայտ դարձավ, որ Հայաստանում ծնելիության ներկայիս ցածր մակարդակը պայմանավորված է մի շարք սոցիալ-տնտեսական, իրավական, հոգևոր, մշակութային գործոններով:</p> <p>Բնական վերարտադրության բնութագրերը վատթարացել են և՛ տղամարդկանց, և՛ կանանց դիրքորոշումներում, ինչը տղամարդկանց շրջանում պայմանավորված է հիմնականում տնտեսական պատճառներով, իսկ կանանց շրջանում այն մեծ մասամբ մշակութային փոփոխությունների հետևանք է:</p>

1	2
	<p>Ընտանիքում երեխաների սակավ թիվը պայմանավորված է երիտասարդ ընտանիքի բնակարանային հիմնախնդիրներով, երիտասարդ ընտանիքների վերարտադրողական առողջությամբ, ինչպես նաև սոցիալ-տնտեսական խնդիրներով:</p> <p>Հաշվի առնելով նշվածը՝ անհրաժեշտություն է առաջացել բարելավել երիտասարդ ընտանիքներում վերարտադրողական առողջության պահպանման, երիտասարդ կանանց ծնելիության խթանման նպատակով սոցիալ-տնտեսական, իրավական միջավայրի պայմանները:</p> <p>1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները</p> <p>Վեր հանված խնդիրների լուծման ուղղությամբ առաջարկվում է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարան» պետական նպատակային ծրագրում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը ներկայացնելը, • «Մինչև 20 տարեկան հղի կամ մայրացած ուսանող երիտասարդ կանանց ուսման վարձերի սուբսիդավորման հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագիծը ներկայացնելը, • «Մարզաբնակ երիտասարդ ընտանիքների սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի բարելավման նպատակով բիզնես վարկերի տրամադրման հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագիծը ներկայացնելը: <p>2. Կարգավորման առարկան</p> <p>Երիտասարդության շրջանում ժողովրդագրական պատկերի առողջացմանը միտված սոցիալ-տնտեսական, իրավական միջավայրի բարելավում:</p> <p>3. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) կբարելավվեն երիտասարդների բնակարանային պայմանները. 2) կխթանվի մինչև 20 տարեկան ուսանող երիտասարդ կանանց շրջանում ծնելիությունը. 3) կբարելավվի մարզաբնակ երիտասարդ ընտանիքների սոցիալ-տնտեսական վիճակը:
Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարարություն	
24.	<p style="text-align: center;">Հայաստանում սփյուռքահայերի ինտեգրման ծրագրերի իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Վերջին շրջանում հաճախակիացել են տարբեր հայահոծ համայնքներից սփյուռքահայերի տեղափոխումը Հայաստան, որը պայմանավորված է այդ երկրներում տիրող քաղաքական իրավիճակով, քաղաքացիների անվտանգությանն սպառնացող վտանգով:</p> <p>1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը</p> <p>Ներկայումս ՀՀ սփյուռքի նախարարությունը, մի շարք հաստատությունների ու գերատեսչությունների հետ համագործակցությամբ, իրականացնում է սփյուռքահայության որոշ հատվածների ինտեգրման ծրագրեր, համակարգում է Հայաստանում ապաստանած շուրջ 6000 սիրիահայերի հետ իրականացվող աշխատանքները:</p>

1	2
	<p>1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները</p> <p>Հայաստանում սփյուռքահայերի ինտեգրման տարաբնույթ ծրագրերի մշակումն ու իրականացումը հնարավորություն են տալու նրանց համար՝ որպես մասնագետներ, ուսանողներ ինքնադրսևորման նպաստավոր պայմաններ ստեղծելու: Նախատեսվում է, հաշվի առնելով Հայաստան ժամանած սփյուռքահայերի պահանջներն ու կարիքները՝ անհրաժեշտության դեպքում նրանց ինտեգրումը դրսևացնող իրավական ակտերի նախագծերի մշակում և ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը:</p> <p>2. Կարգավորման առարկան</p> <p>Ուսումնասիրությունների հիման վրա մշակել և կյանքի կոչել Հայաստան տեղափոխված սփյուռքահայերի ինտեգրումը դրսևացնող կրթական, մշակութային ծրագրեր:</p> <p>3. Գերակա խնդրի առաջարկվող լուծումների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Արդյունքում կմշակվեն ու իրականություն կդառնան սփյուռքահայերի կրթական, մշակութային ինտեգրմանը նպաստող բազմաբնույթ ծրագրեր, անհրաժեշտ աջակցություն կցուցաբերվի սիրիական ծրագրով գործող դպրոցի գործունեության ապահովմանը, սփյուռքահայ ուսանողների կրթական գործընթացի կազմակերպմանը: Ակնկալվում է նաև խրախուսել Հայաստան տեղափոխված սփյուռքահայերի ծրագրային նախաձեռնությունները, աջակցություն ցուցաբերել Հայաստանում գործող սփյուռքահայերի հասարակական միավորումներին՝ հնարավորություն ընձեռելով սեփական ուժերով լուծելու ինտեգրման հետ կապված խնդիրները:</p>
25.	<p style="text-align: center;">Երիտասարդության շրջանում հայ ինքնության գիտակցության ամրապնդում, մայրենի լեզվի իմացության խրախուսում, հայրենաճանաչության ընդլայնում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Սփյուռքում գնալով արագանում են ուժացման գործընթացները, երիտասարդների համար դժվար է պահպանել հայոց լեզուն, եթե չեն ճանաչում հայրենիքն ու որևէ կապ չունեն նրա հետ:</p> <p>1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը</p> <p>Երիտասարդության շրջանում ստեղծված իրավիճակը կարող է էապես վտանգել հայապահպանության գործընթացը սփյուռքում, մինչդեռ սփյուռքի կենսունակության գրավականը հայրենիքի հետ երիտասարդության մշտական և բազմաբնույթ կապերն ու հարաբերություններն են, պատանիների ու աղջիկների՝ Հայաստան ճանաչողական այցելությունները, իրենց հասակակիցների հետ ծանոթություններն ու շփումները, հայկական հարուստ ժառանգության հետ նրանց մշտական առնչությունները:</p> <p>1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները</p> <p>Սփյուռքի երիտասարդության հայրենաճանաչության լավագույն ծրագրերից մեկը ՀՀ սփյուռքի նախարարության «Արի տուն» ծրագիրն է: Այն սփյուռքի երիտասարդների՝ Հայաստան երկշաբաթյա ճանաչողական այցելությունների ծրագիր է, որը մշակվելու և իրականացվելու է նաև 2013 թ. ընթացքում: Նախատեսվում է, որ ծրագրին կմասնակցեն սփյուռքահայ 13-20 տարեկան 900 երիտասարդ՝ պատանիներ ու աղջիկներ: Սույն գերակա</p>

1	2
	<p>խնդրի լուծմանը կնպաստեն նաև սփյուռքահայ երիտասարդական կազմակերպությունների, երիտասարդ առաջնորդների համար նախատեսվող ուսուցողական դասընթացների, համաժողովների կազմակերպումը Հայաստանում և սփյուռքի համայնքներում, ճանաչողական բազմաբնույթ նյութերի պատրաստումն ու տարածումը սփյուռքում: Քանի որ անմիջական կապ կա հայոց լեզվի և սփյուռքում հայապահպանության միջև՝ նախատեսվում է տարվա ընթացքում Հայաստանում կազմակերպել մինչև 500 երիտասարդի մասնակցությամբ համահայկական երիտասարդական ֆորում «Հայերենն իմ սրտում է» խորագրով:</p> <p>2. Կարգավորման առարկան</p> <p>Մշակել, կատարելագործել և համահայկական երիտասարդական կառույցների հետ իրականացնել սփյուռքի երիտասարդության հայրենաճանաչությունը և սփյուռքում հայապահպանությունը խթանող ծրագրեր:</p> <p>3. Գերակա խնդրի առաջարկվող լուծումների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Աջակցություն կստանան երիտասարդական կազմակերպությունների հայրենաճանաչության համատեղ ծրագրերը, որոնք կիրականացվեն և՛ Հայաստանում, և՛ սփյուռքում: Կշարունակվեն և կընդլայնվեն երիտասարդության համար ՀՀ սփյուռքի նախարարության կողմից իրականացվող ծրագրերը: Երիտասարդության ուժերով կզարգանա ու նոր թափ կստանա Հայաստան-սփյուռք գործակցությունը:</p>
26.	<p>Հայաստանում «Սփյուռք» ամառային դպրոցի գործունեության ապահովում, սփյուռքի հայկական կառույցների ներկայացուցիչների մասնագիտական որակների բարձրացում՝ հայապահպանությունը խթանելու նպատակով</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Սփյուռքի հայ համայնքներում ազգային ինքնության պահպանմանն ու արմատավորմանը, երիտասարդների շրջանում հայոց լեզվի իմացության մակարդակի բարձրացմանը, սփյուռքի լրատվամիջոցների գործունեությանը, ինչպես նաև համայնքների ինքնակազմակերպմանն աջակցության, ուսուցիչների վերապատրաստման նպատակով ՀՀ սփյուռքի նախարարությունը ԵՊՀ-ի հետ համատեղ շարունակելու է իրականացնել «Սփյուռք» ամառային դպրոցի ծրագիրը:</p> <p>1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը</p> <p>Աշխարհասփյուռ հայության առջև այսօր ծառայած է հայապահպանության գերխնդիրը: Հեռու լինելով հայրենիքից՝ գոյատևման պայքարում հայը հաճախ կորցնում է իր ազգային նկարագիրը, իր լեզուն, հեռանում է ազգային արմատներից, ավանդույթներից, սովորություններից, դադարում է կրել դարերով ստեղծված հայկական մշակութային արժեքները: Այս մարտահրավերներին դիմագրավելու համար 2012 թվականից իրականացվում է «Սփյուռք» ամառային դպրոցի ծրագիրը հինգ ուղղությամբ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - հայոց լեզվի արագացված դասընթաց՝ արևելահայերեն և արևմտահայերեն, - ուսուցիչների վերապատրաստման դասընթաց, - սփյուռքահայ երիտասարդ առաջնորդների ամառային դպրոց, - սփյուռքի լրագրողների դասընթաց, - ազգային երգի և պարի վարպետության դասընթաց:

1	2
	<p>1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները</p> <p>Հայապահպանությունը խթանելու համար անհրաժեշտ է պայքար ծավալել լեզվամշակութային ուժացման դեմ, նպաստել հայ ազգային ինքնության միասնական բարենպաստ միջավայրի ձևավորմանն ու զարգացմանը, հայկական համայնքներում ազգային ինքնության պահպանմանն ու արմատավորմանը, հայապահպան գործունեությանը, մշակութային ժառանգության պահպանմանը, պաշտպանմանը, զարգացմանը և իրականացնել դրանց տարածման միջոցառումներ, նպաստել նաև Հայաստանի հետ սփյուռքահայության, հայկական կառույցների կապերի ամրապնդմանը և զարգացմանը, սփյուռքահայությանը նոր լիցքեր հաղորդելուն՝ խթանելով Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացումը, սփյուռքի համար և համահայկական ծրագրերի մշակմանն ու իրականացման գործում անհատների, հայկական կազմակերպությունների մասնակցության շրջանակի ընդլայնումը, սփյուռքի համար մասնագետների պատրաստման և վերապատրաստման համակարգի շարունակական կատարելագործումը:</p> <p>2. Կարգավորման առարկան</p> <p>Մշակել և զարգացնել «Սփյուռք» ամառային դպրոցի ծրագիրը, Երևանի պետական համալսարանի հետ համատեղ աշխատել մասնակիցների թվի և աշխարհագրության ընդլայնման ուղղությամբ:</p> <p>3. Գերակա խնդրի առաջարկվող լուծումների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Հայաստանում «Սփյուռք» ամառային դպրոցի բնականոն գործունեության ապահովում, սփյուռքում հայապահպանությունը խթանելու նպատակով հայկական կառույցների ներկայացուցիչների մասնագիտական որակների բարձրացում՝ լեզվի իմացության, կրթության, ազգային երգի ու պարի, համայնքներում երիտասարդ առաջնորդների ձևավորման, լրագրության զարգացման ուղղություններով:</p>
Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն	
27.	<p style="text-align: center;">Մարզային առողջապահական համակարգերի օպտիմալացում և արդիականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ մարզային առողջապահության համակարգերի զարգացման նպատակը բնակչությանը տրամադրվող բժշկական ծառայությունների որակի և մատչելիության բարձրացումն է: Գերակա խնդրի իրականացումը պայմանավորված է միանման գործառնություններ իրականացնող և թերձանրաբեռնվածությամբ աշխատող ծառայությունների միավորման, ծննդօգնության (պերինատալ բժշկական օգնության), կրկնվող, դժվարամատչելի և բարդ բժշկական ծառայությունների ֆիզիկական մատչելիության և ռեզիդենտալիզացիայի, մատուցվող շտապ օգնության առաջնահերթ ծառայությունների արդյունավետության բարձրացման անհրաժեշտությամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի կատարման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>1) բժշկական կազմակերպության մակարդակին ու հնարավորություններին համապատասխան հղիների (ծննդաբերների) ընդունելությունը և բժշկական օգնության ռացիոնալ կազմակերպում, ծննդօգնության պետական հավաստագրերի տեղայնացում, մարզային ծննդօգնության բժշկական կազմակերպությունների ֆինանսական հոսքերի ավելացումը, ռիսկի խմբի հղիների հիվանդանոցային բուժօգնության կազմակերպման գործընթացի ու որակի բարելավում, հղիների նախածննդյան և ծննդաբերության ժամանակ բուժօգնության շարունակականության ու մատչելիության բարձրացում, հղիությունը վարող մանկաբարձ-գինեկոլոգի մասնակցության ապահովում՝ ծննդալուծման գործընթացում, մարզերից դեպի Երևան ծննդաբերների ուղեգրումների հոսքի կանոնակարգում.</p>

1	2
	<p>2) ՀՀ մարզերում սրտային անհետաձգելի և ինվազիվ միջամտության կարիք ունեցող հիվանդներին տեղում պատշաճ բուժօգնության ցուցաբերում և մահացության նվազեցում Գյումրու բժշկական կենտրոնում և Գորիսի սրտաբանական հիվանդանոցում սրտային ինվազիվ միջամտություններ իրականացնող ծառայությունների ստեղծման միջոցով, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (հեռաբժշկություն) ներդրում նշված կենտրոնների և Երևանի առաջատար կենտրոնների միջև՝ ապահովելով պատշաճ ախտորոշում և միջամտությունների որակ.</p> <p>3) Վայոց ձորի մարզում պետական ֆինանսական միջոցների ծախսարդյունավետության բարձրացում, կոռուպցիոն ռիսկերի նվազում և ծառայությունների, բժշկական օգնության ու սպասարկման արդյունավետության, մատչելիության ու որակի ցուցանիշների բարելավում.</p> <p>4) շտապ բժշկական օգնության ծառայությունների մատուցման ոլորտում իրականացվող բարեփոխումների շրջանակներում կատարվող համա-ցանցային կայքէջ (պորտալ), որը կնպաստի ՀՀ քաղաքացիներին այդ ծառայությունների վերաբերյալ պատշաճ տեղեկատվությամբ ապահովմանը, կներկայացվեն կյանքին սպառնացող իրավիճակներում անհրաժեշտ պարզագույն գործողությունները, կայքի միջոցով կարելի կլինի ինքնուրույն գնահատել կանչ տալու անհրաժեշտությունը և այլն: Պորտալը կունենա առանձին հատված շտապ օգնության աշխատողների համար: Կայքի միջոցով ամենօրյա կտրվածքով ավտոմատացված կլրացվեն տեղադրված էջերը և նախապես հաստատված ինդիկատորների խմբի ստացման միջոցով հնարավոր կդառնա արագ գնահատել այս կամ այն կայանի աշխատանքը, որոշումներ կայացնել դրանց բարելավման ուղղությամբ: Հետագայում նույն պորտալի միջոցով ամբողջովին կավտոմատացվի կանչերի ընդունումը և դրանց հետագա իրականացումը: Նախատեսվում է պորտալի միջոցով կապ հաստատել ամբուլատոր-պոլիկլինիկական հաստատությունների և շտապ բուժօգնության կայանների միջև՝ քրոնիկ հիվանդների բուժման շարունակականության ապահովման նպատակով, դրանով իսկ կրճատելով կանչերի թիվը և բարձրացնելով շտապ բժշկական օգնության ծառայությունների արդյունավետությունը:</p>
28.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետությունում առողջապահության ֆինանսավորման նոր մեխանիզմների մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետությունում պարտադիր բժշկական ապահովագրության համակարգի բացակայությունը առողջապահության համակարգի բարեփոխումների հետագա ընթացքը խոչընդոտող կարևոր գործոններից մեկն է: Այդ համակարգի ներդրումը թույլ կտա զգալիորեն բարձրացնել բուժօգնության որակն ու մատչելիությունը՝ բնակչության ապահովագրված հատվածի համար, ներդնել բուժօգնության որակի վերահսկման գործուն մեխանիզմներ, ստեղծել լրացուցիչ ֆինանսավորման աղբյուրներ և դրանով իսկ թեթևացնել պետպատվերի մասով ՀՀ պետական բյուջեի բեռը:</p> <p>Մինչև 2012 թ. Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ապահովագրական ընկերությունների կողմից իրականացվում էին միայն կամավոր բժշկական ապահովագրության ծրագրեր: 2012 թ-ից ՀՀ կառավարության որոշմամբ սոցիալապես անապահովների ներդրման արդյունքում բնակչության շուրջ 5 տոկոսն սկսեց օգտվել բժշկական ապահովագրությունից, ինչը կարելի է համարել պարտադիր բժշկական ապահովագրության ներդրման ուղղությամբ կատարված լուրջ քայլ: Սոցիալապես շրջանակներում գործող բժշկական ապահովագրությունն իրականացվում է մասնավոր ապահովագրական ընկերությունների կողմից՝ մրցակցային հիմունքներով: Բժշկական ապահովագրության ծառայություններ մատուցող ընկերությունների չափորոշիչները, առողջության ապահովագրության բազային փաթեթը և առողջության ապահովագրության պայմանագրի օրինակելի ձևը հաստատված են ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1923-Ն որոշմամբ:</p>

1	2
	<p>Առաջարկվում է համակողմանի վերլուծել սոցիալաբնութագրող իրականացվող բժշկական ապահովագրության ծրագրի իրականացման փորձը, այդ թվում՝ փաստացի բուժօգնության դիմաց ապահովագրված անձանց բացարձակ թիվն ու տեսակարար կշիռը, վճարված հատուցումների մասով առկա տվյալները, ցուցաբերված բուժօգնության որակի և ծավալների վերահսկման մեխանիզմները, և դրանից բխող առաջարկություններ ներկայացնել ՀՀ ֆինանսների նախարարություն՝ պարտադիր բժշկական ապահովագրության ներդրման կազմակերպչի և կազմակերպչի միջև, բազային փաթեթում ընդգրկվող հիվանդանոցային և արտահիվանդանոցային բուժօգնության տեսակների ցանկի, դրանց ֆինանսական հիմնավորման, ապահովագրավճարների հաշվարկման մեխանիզմների ու հավաքագրման կարգի, ապահովագրական դեպքերի փոխհատուցման կարգի ու միասնական գների հաշվարկման սկզբունքների, ինչպես նաև բնակչության սոցիալապես անապահով առանձին խմբերի համար սրտի անհետաձգելի վիրահատությունների մասով բժշկական ապահովագրության մեխանիզմների վերաբերյալ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Հայաստանի Հանրապետությունում պարտադիր բժշկական ապահովագրության ներդրման հայեցակարգի նախագծի մշակում, պարտադիր բժշկական ապահովագրության համակարգի ներդրման նախապատրաստական աշխատանքների իրականացում:</p>
29.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության ոլորտում սովերայնության կրճատում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Առողջապահության ոլորտում առկա կարևոր հիմնախնդիրներից մեկը բժշկական կազմակերպությունների ֆինանսական կառավարման արդյունավետության ապահովումն է: Այն վերաբերում է ինչպես պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների դիմաց ՀՀ պետական բյուջեից ստացվող ֆինանսական միջոցների տնօրինմանը, այնպես էլ՝ վճարովի հիմունքներով մատուցված ծառայություններից ստացված եկամուտների ծավալներին և դրանց հաշվին կատարվող ծախսերի առաջնահերթությունների սահմանմանը: Այս առումով կարևորվում են բժշկական ծառայությունների փոխհատուցման գների մոտեցումն իրական ծախսերին, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների ներգրավումը, բնագավառում առկա սովերային, ոչ պաշտոնական վճարների օրինականացումը, բնակչության կողմից կատարվող ծախսերի կանխատեսելիության բարձրացումը: Բնակչության բուժօգնության իրականացման ընթացքում պետության կողմից փոխհատուցվող ծառայությունների գների ցածր լինելը հանգեցնում է բուժհաստատությունների կողմից սովերային, ոչ պաշտոնական վճարների պահանջի, հատկապես, երբ այդ ծառայությունները շատ ծախսատար են և բազմաէտապային, պահանջում են զգալի ներդրումներ:</p> <p>Վերջին տարիներին ի հայտ է եկել նաև նույն ծառայության դիմաց տարբեր գնորդների հետ կիրառվող գների խնդիրը (պետություն, ապահովագրական ընկերություններ, քաղաքացի կամ կազմակերպություն և այլն), ինչը հանգեցրել է միասնական գների համակարգի մշակման անհրաժեշտության: Առաջարկվում է քննարկել նաև ծառայությունների փոխհատուցման համավճարային մեխանիզմների ընդլայնումը:</p> <p>Առանձնահատուկ կարևորություն ունի բուժանձնակազմի վարձատրման հետագա կանոնակարգումը՝ մատուցված ծառայությունների որակական ցուցանիշներն արտացոլող խրախուսական վարձատրման մեխանիզմների ներդրման միջոցով, ինչը թույլ կտա բարձրացնել ավելի որակյալ ծառայություններ մատուցելու ուղղությամբ բուժանձնակազմի շահագրգռվածությունը, նվազեցնել սովերային վճարումները, բարձրացնել համակարգի միջին աշխատավարձի մակարդակը և դրա արդյունքում՝ նաև ՀՀ պետական բյուջեի հարկային մուտքերը:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի կատարման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բժշկական կազմակերպությունների ֆինանսական կառավարման արդյունավետության բարելավում, բուժօգնության մատչելիության և որակի բարձրացում, վճարովի ծառայություններից եկամուտների ավելացում, բուժանձնակազմի աշխատավարձի բարձրացում, ՀՀ պետական բյուջե մուծվող հարկերի ավելացում և ոչ պաշտոնական վճարումների կրճատում:</p>
30.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի որակի ու անվտանգության ապահովմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը)</p> <p>Դեղերի բնագավառում իրականացվող քաղաքականության կատարելագործումը բխում է հանրապետությունում անվտանգ, արդյունավետ ու որակյալ դեղերի մատչելիությունն ու արդյունավետ կիրառումն ապահովելու անհրաժեշտությունից:</p> <p>«Դեղերի մասին» գործող օրենքում բացակայում են մի շարք կարևորագույն իրավահարաբերությունների կարգավորման մեխանիզմները, որոնք դժվարացնում են դեղերի շրջանառության, դեղերի որակի և անվտանգության նկատմամբ վերահսկողությունը: ՀՀ օրենսդրությունն ու նորմատիվային ակտերը ներդաշնակեցված չեն Եվրամիության և ԱՀԿ-ի երաշխավորություններին ու օրենսդրության պահանջներին:</p> <p>Երկրում չի գործում դեղերի գների պետական կարգավորման համակարգ, ինչը շատ դեպքերում հանգեցնում է գների անհիմն աճին, բնակչությանը և առողջապահության համակարգին դեղերի մատչելիության զգալի կրճատմանը:</p> <p>Պետք է իրականացնել լուրջ աշխատանքներ՝ դեղերի որակի ապահովման համակարգի կատարելագործման համար: Ամբողջ աշխարհում, Հայաստանում նույնպես, նկատվում են կեղծված դեղերի շրջանառության դեպքեր: Հանրապետությունում դեղերի տեղական արտադրությունները գործում են պատշաճ արտադրական գործունեության պահանջների խախտմամբ:</p> <p>Հրատապ խնդիր է մնում դեղերի՝ հատկապես հակաբիոտիկների արդյունավետ կիրառումը: Լայնորեն տարածված են ոչ արդյունավետ դեղաբուժությունը, հակամանրէնային դեղերի անհիմն նշանակման և հաճախ կիրառման դեպքերը, չվերահսկվող ինքնաբուժումը, բացակայում է դեղատոմսերի պարտադիր կիրառման համակարգը:</p> <p>Հանրապետությունում բացակայում է նաև դեղերի մասին սպառիչ, օբյեկտիվ, հավաստի տեղեկատվության հիմնապաշարը:</p> <p>Խնդիրների լուծման առաջարկվող ուղղություններն են՝ դեղային օրենսդրության կատարելագործումը, դեղերի շրջանառության ոլորտը կարգավորող կազմակերպության կարողությունների հզորացումը, հիմնական դեղերի ընտրության չափանիշների և մատչելիության կանոնակարգերի հաստատումը, դեղաբուժության ուղեցույցների մշակումը և ներդրումը, դեղերի գների կարգավորման մեխանիզմների ուսումնասիրությունը, դեղերի անվտանգության և կողմնակի ազդեցությունների դիտարկման կատարելագործումը, դեղերի մասին հայերեն տեղեկատվության համակարգի մշակումը, հակամանրէային դեղերի նկատմամբ կայունության դեմ պայքարի ծրագրի մշակումը, ինչպես նաև միջազգային համագործակցության ընդլայնումը:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Ակնկալվում է հանրապետությունում ունենալ կարգավորված դեղային օրենսդրություն, դեղերի շրջանառության բոլոր փուլերի կարգավորման գործիքների և դեղերի ոլորտը կարգավորող կազմակերպության իրավասությունների՝ օրենքով ամրագրում, դրա փորձագետների առավելագույն 20 տոկոսի վերապատրաստում, սարքավորումների 10 տոկոս նորացում, հիմնական դեղերի ընտրության թափանցիկության ապահովում, 25 բուժման ուղեցույցի մշակում և ներդրում, յուրաքանչյուր տնտեսավարող սուբյեկտի ուսումնասիրության ապահովում, նվազագույնը՝ տարեկան մեկ անգամ, անորակ և կեղծ դեղերի շրջանառության կրճատում, գների կարգավորման մեխանիզմների մշակում և հաստատում, մասնագետների կողմից կողմնակի ազդեցությունների հայտագրման պարտադիր պահանջի սահմանում, գրանցված դեղերի 20 տոկոսի հայերեն ներդիր թերթիկների մշակում և հասանելիության ապահովում, հակամանրէային դեղերի նկատմամբ կայունության դեմ պայքարի ծրագրի հաստատում, ինչպես նաև ԱՀԿ Դեղերի գների և փոխհատուցման քաղաքականության ծրագրի անդամակցության հայտը ներկայացնելը:</p>
<p>Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարություն</p>	
31.	<p>Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի Տրանշ 1 (Երևան-Աշտարակ, Երևան-Արարատ), Տրանշ 2 (Աշտարակ-Թալին) շինարարական աշխատանքների կատարում, Տրանշ 3 (Թալին-Գյումրի) ֆինանսավորման կազմակերպում և կապալառուի ընտրություն, շինարարական աշխատանքների նախապատրաստում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Նշված խնդիրն ուղղված է Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի Տրանշ 1 (Երևան-Աշտարակ, Երևան-Արարատ), Տրանշ 2 (Աշտարակ-Թալին) շինարարական աշխատանքների իրականացմանը՝ աշխատանքների կատարման ժամանակացույցին համապատասխան և ճանապարհաշինական աշխատանքներն սկսելու նպատակով Տրանշ 3-ի նախապատրաստմանն ուղղված աշխատանքների ավարտմանը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Ծրագրի իրականացումը հնարավորություն կտա ամբողջացնելու Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի Արարատ-Գյումրի հատվածում ժամանակակից չափանիշները բավարարող ավտոմոբիլային ճանապարհ ունենալու հեռանկարը:</p>
32.	<p>Անալոգային հեռուստառադիոհաղորդիչ ցանցի նախապատրաստում թվային տեխնոլոգիաների ներդրմանը, և թվայնացման գործընթացի մեկնարկ</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հեռուստառադիոհեռարձակման ծառայությունների հետագա ընդլայնմամբ և որակի բարձրացմամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ՀՀ վերգետնյա թվային հեռուստառադիոհեռարձակման համակարգի ներդրումն էապես կբարելավի հեռուստառադիոհեռարձակման որակը: Կապահովվեն հեռուստառադիոհեռարձակման լայն հասանելիություն և մատչելիություն, հաճախականությունների տիրույթների արդյունավետ օգտագործում, հեռուստառադիոհեռարձակման և տեղեկատվական ցանցերի համակցելիություն և տեղեկատվության ոլորտում կիրառվող տեխնիկական միջոցների համատեղելիություն:</p>

1	2
33.	<p align="center">Ճանապարհների սպասարկմանն ուղղվող ներդրումների ծավալների ավելացման հայեցակարգի մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Ասիական բանկի աջակցությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում ճանապարհների սպասարկմանն ուղղվող ներդրումների ծավալների ավելացում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Ճանապարհների բարելավում, ինչի շնորհիվ կնվազեն տրանսպորտային ծախսերը և կապահովվի անվտանգ երթևեկությունը:</p>
34.	<p align="center">Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի նորացում և արդիականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Օրենսդրական բարեփոխումների միջոցով տրանսպորտի ոլորտում սոցիալական ծառայությունների հասանելիության և աշխատուժի շարժունակության բարձրացում՝ հաշմանդամների և այլ սակավաշարժ խմբերի համար:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հասարակական տրանսպորտի վերազինում, որի արդյունքում Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամները և այլ սակավաշարժ խմբերի քաղաքացիները հասարակական տրանսպորտից օգտվելու հնարավորություն կունենան:</p>
35.	<p align="center">Հեռահաղորդակցության ոլորտում ծառայությունների աշխարհագրության ընդլայնում և նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառմամբ առաջարկվող ծառայությունների բազմազանության և միջազգային չափանիշներին համապատասխան բարձր որակի ապահովում, մասնավորապես, բնակչության առնվազն 45 տոկոսի կողմից համակարգիչների միջոցով համացանցի օգտագործման հնարավորության ապահովում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում բնակչության մոտավորապես 45 տոկոսի կողմից համակարգիչների միջոցով համացանցի օգտագործման հնարավորության ապահովում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օպերատորների հետ քննարկումների կազմակերպում, որի արդյունքում վերջիններիս կողմից կիրականացվեն համապատասխան միջոցառումներ բնակչության մոտավորապես 45 տոկոսի կողմից համակարգիչի միջոցով համացանցի օգտագործման հնարավորության ապահովման ուղղությամբ:</p>
Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարություն	
36.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետությունում շենքերի և շինությունների տեխնիկական տվյալների բազայի ստեղծում և շարունակական համալրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հանրապետությունում մինչև սեյսմակայուն շինարարության նոր նորմերի ընդունումը նախագծված ու կառուցված շենքերը և շինությունները չեն բավարարում սեյսմակայունության արդի պահանջները, ինչի հետևանքով զգալիորեն աճել է սեյսմիկ ռիսկի մեծությունը: Իրավիճակի սրմանը</p>

1	2
	<p>մեծապես նպաստում է նաև այն, որ վերջին 15-20 տարվա ընթացքում հանրապետությունում շենքերի և շինությունների շահագործման ոլորտում անհրաժեշտ մակարդակով չեն ցուցաբերվել համակարգված մոտեցումներ, և պահանջվող ծավալներով չեն իրականացվել հիմնանորոգման աշխատանքներ, որի հետևանքով ֆիզիկական մաշվածությունից և զանազան այլ գործոնների ազդեցությունից դրանց զգալի մասը հայտնվել է անբավարար կամ վթարային տեխնիկական վիճակում:</p> <p>Քիչ չեն այն շենքերը, որոնցում առկա ընթացիկ վերանորոգում պահանջող թերությունների (ջրագծի կամ կոյուղագծի վնասվածքներ, տանիքի և ջրահեռացման համակարգի անբարեկարգ վիճակ, սալվածքի քայքայվածություն և այլն) ոչ ժամանակին վերացումը կարող է հանգեցնել շենքի անբավարար տեխնիկական վիճակի, իսկ հետագայում նաև՝ վթարայնության առաջացմանը:</p> <p>Նշված հանգամանքներով պայմանավորված՝ կարևորվում է շենքերի և շինությունների նկատմամբ համակարգված ծրագրային մոտեցումների ցուցաբերումը, որոնց արդյունավետությունը մեծապես կախված է դրանց տեխնիկական տվյալների բազայի առկայությունից:</p> <p>Շենքերի և շինությունների տեխնիկական տվյալների բազայի ստեղծման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է շենքերի ու շինությունների պահպանման և բնականոն ու անվտանգ շահագործման միջոցառումների համակարգված ծրագրերի մշակման ժամանակ անհրաժեշտ վերլուծությունների կատարմամբ, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության բազմաբնակարան բնակարանային ֆոնդի կառավարման, պահպանման և շահագործման բարելավման ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվական բազայի ստեղծմամբ՝ առաջնահերթությունը տալով կրթական, մշակութային և մարզական շենքերի տվյալների շտեմարանի կազմավորմանը:</p> <p>Շենքերի տեխնիկական տվյալների բազայի ստեղծումը նպաստելու է Հայաստանի Հանրապետության բազմաբնակարան բնակարանային ֆոնդի կառավարման, պահպանման և շահագործման բարելավման ծրագրի արդյունավետ իրականացմանը, ինչպես նաև առաջիկա տարիների ՀՀ պետական բյուջեի և ՄԺԾԾ-ի նախագծերի կազմման գործառնությունների կատարելագործմանը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է ունենալ շենքերի և շինությունների տեխնիկական տվյալների բազա: 2013 թվականին նախատեսվում է համակարգչային ծրագիր մուտքագրել առնվազն 2000 շենքերի տեխնիկական տվյալներ: Ծրագիրը հետագա տարիներին շարունակականորեն կհամալրվի:</p> <p>Շենքերի տեխնիկական տվյալների բազայի առկայությունը հնարավորություն կտա՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) առանձնացնելու անբավարար և վթարային տեխնիկական վիճակում գտնվող շենքերը և առկա տվյալների վերլուծության արդյունքում մշակելու և իրականացնելու շենքերի վերականգնման-ուժեղացման միջոցառումների կամ վթարային շենքերից բնակիչների վերաբնակեցման հիմնավորված ծրագրեր: 2) հայտնաբերելու ընթացիկ վերանորոգում պահանջող շենքերը, որոնցում առկա վնասվածքների (ջրագծի կամ կոյուղագծի վնասվածքներ, տանիքի և ջրահեռացման համակարգի անբարեկարգ վիճակ, սալվածքի քայքայվածություն և այլն) ոչ ժամանակին վերացումը կարող է հանգեցնել շենքի անբավարար տեխնիկական վիճակի, իսկ հետագայում՝ նաև վթարայնության առաջացման, և մշակելու և իրականացնելու այդ վնասվածքների վերացման համապատասխան միջոցառումների ծրագրեր:

1	2
	<p>3) վերականգնման, ուժեղացման և ընթացիկ վերանորոգումների իրականացման ծրագրերի մշակման ժամանակ որոշելու շենքերի առաջնահերթությունը՝ համապատասխան միջոցառումների իրականացման համար:</p>
37.	<p style="text-align: center;">Շինարարական նորմերի առաջնահերթ մշակման և վերանայման գործընթացի կանոնակարգում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Շինարարական նորմերի առաջնահերթ մշակման և վերանայման գործընթացի կանոնակարգումը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի մայիսի 6-ի N 17 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի համակարգի հայեցակարգի պահանջների, ինչպես նաև քաղաքաշինության բնագավառում սպառողների համար հարմարավետության ապահովման անհրաժեշտությամբ:</p> <p>Հանրապետությունում գործող քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի համակարգը հիմնականում ընդգրկում է նախկին ԽՍՀՄ ժամանակահատվածում գործող նորմերը: Դրանք չեն համապատասխանում ներկայումս գործող միջազգային և եվրոպական ստանդարտներին, հետևաբար, անհրաժեշտ է իրականացնել շինարարական նորմերի արմատական բարեփոխում արդի պայմաններին համահունչ, միջազգային նորմերին համապատասխան:</p> <p>Շինարարական նորմերը մշակելու և վերանայելու առաջնահերթությունները սահմանել՝ հաշվի առնելով քաղաքաշինության ոլորտին առնչվող առկա խնդիրները, ինչպես նաև բնակավայրերի, շենքերի և շինությունների, դրանց ենթակառուցվածքների հուսալիության ապահովումը:</p> <p>Շինարարական նորմերի մշակմամբ, տեղայնացմամբ և վերանայմամբ կկարգավորվեն բնակավայրերի հատակագծման և կառուցապատման, տարբեր նշանակության շենքերի նախագծման, շինարարության և շահագործման ընթացքում ներկայիս պահանջները՝ միջազգային ստանդարտներին համապատասխան:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Առաջնահերթ շինարարական նորմերի մշակումը, տեղայնացումը և վերանայումը կնպաստեն բնակչության առողջության և բարեկեցության բարելավմանը, շրջակա միջավայրի պահպանությանը, շենքերի սեյսմակայունության և հուսալիության բարձրացմանը: Առաջնահերթության սահմանումը թույլ կտա առավել նպատակային օգտագործել տրամադրվող ֆինանսական միջոցները:</p>
38.	<p style="text-align: center;">Շենքերի սեյսմակայունության ապահովմանն ուղղված իրավական հիմքերի ստեղծում և կիրառում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է մինչև 1995 թվականը կառուցված շենքերի՝ ներկայումս գործող սեյսմակայուն շինարարության նախագծման նորմերի պահանջներին համապատասխանեցման անհրաժեշտությամբ և նպատակաուղղված է շենքերի վերականգնման ու ուժեղացման համար անհրաժեշտ նախադրյալների ստեղծմանը:</p>

1	<p style="text-align: center;">2</p> <p>1988 թվականի Սպիտակի ավերիչ երկրաշարժից հետո վերանայվեցին Հայաստանի Հանրապետության տարածքի սեյսմիկ պայմանները, կազմվեցին սեյսմիկ վտանգի նոր քարտեզներ, որոնց համաձայն արտաքին միջավայրի, այդ թվում՝ շենքերի և շինությունների վրա երկրաշարժից սեյսմիկ ազդեցության գնահատականը (ինտենսիվություն) բարձրացավ 1-2 բալով, ինչը և հիմք հանդիսացավ 1995 թվականին հանրապետությունում առաջին ազգային սեյսմակայուն շինարարության նորմերի մշակման և ընդունման համար:</p> <p>Արդյունքում ստեղծվեց մի իրավիճակ, երբ հանրապետությունում մինչև սեյսմակայուն շինարարության նոր նորմերի ընդունումը նախագծված և կառուցված շենքերն սկսեցին չբավարարել սեյսմակայունության արդի պահանջները:</p> <p>Մինչև 1995 թվականը կառուցված շենքերը սեյսմակայունության առումով հուսալի չեն և չեն կարող ապահովել բնակչության անվտանգությունը: Այդ իսկ պատճառով կարևորվում է շենքերի նկատմամբ համակարգված մոտեցումների ցուցաբերումը, որոնց արդյունքում հնարավոր կլինի դրանց սեյսմակայունությունը համապատասխանեցնել սեյսմիկ վտանգի ներկայիս մակարդակին:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է հանրապետությունում առկա շենքերի վերականգնման և ուժեղացման համար անհրաժեշտ նախադրյալների ստեղծում, ինչը, ելնելով հանրապետության տարածքի սեյսմիկ պայմաններից և բնակչության անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությունից, ներկայումս առօրեական և կարևորագույն խնդիր է:</p>
Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարություն	
39.	<p style="text-align: center;">Նախադպրոցական կրթության մատչելիության բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հանրակրթության որակի ապահովման տեսանկյունից կարևորվում է երեխաների վաղ ընդգրկումը կրթական ծրագրերում, մինչդեռ հանրապետության շատ համայնքներում դեռևս չկան նախադպրոցական կրթական ծառայություններ: Նախադպրոցական ծառայությունների մատչելիությունը խիստ անհավասար է Հայաստանի տարբեր տարածքներում:</p> <p>Ծրագիրը նպատակաուղղված է Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Կրթության որակ և համապատասխանություն» վարկային երկրորդ ծրագրի շրջանակներում նախատեսվող նախադպրոցական կրթության ոլորտի բարելավման հիմնախնդիրների իրականացմանը, նախադպրոցական և տարրական կրթության շարունակականության ապահովմանը: Այն բխում է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հուլիսի 16-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում նախադպրոցական կրթության բարեփոխումների 2008-2015 թթ. ուղղակարգական ծրագրի իրականացման հետագա ընթացքի մասին» N 29 արձանագրային որոշման 15-րդ կետի պահանջներից:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Նախատեսվում է ՀՀ մարզերում իրականացնել 70 միկրոծրագիր և կազմակերպել տարբեր մոդելներով 5-6 տարեկան երեխաների նախադպրոցական կրթությունը՝ երեխաների դպրոցի նախապատրաստվածության մակարդակի բարձրացման և կրթության հավասար մեկնարկային հնարավորությունների ապահովմանն ուղղված ենթածրագրերի միջոցով: Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է նախադպրոցական կրթության մեջ ընդգրկվածության մեծացում՝ 1250 երեխաներով:</p>

1	2
40.	<p style="text-align: center;">Հանրակրթության որակի բարելավում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը) Համաձայն «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի՝ գերակա ուղղություններն են 12-ամյա կրթության դասագրքերի, ուսումնաօժանդակ գրականության ստեղծման և ներդրման աշխատանքները, ինչպես նաև հանրապետության մանկավարժական և դեկավար կադրերի վերապատրաստումը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Երաշխավորված նվազագույն իննամյա կրթությունից անցում կկատարվի անվճար տասներկուամյա (ներառյալ մասնագիտական) կրթությանը: «Շախմատ» առարկան կդասավանդվի նաև հանրակրթական դպրոցների 4-րդ դասարաններում: Դպրոցներում փորձարկում անցած դասագրքերը՝ ուսուցիչներից ստացված կարծիքների հիման վրա հեղինակային խմբի կողմից կլրամշակվեն և կխմբագրվեն. արդյունքում դպրոց կմտնեն որակյալ դասագրքեր: Կիրականացվի հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների փորձնական վարկանիշավորում: Կմշակվեն գյուղական թերհամալրված 370 հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում կրթության կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմներ: Կմշակվի Հայաստանի Հանրապետությունում ուսումնական համակարգիչների արտադրության զարգացման հայեցակարգը:</p>
41.	<p style="text-align: center;">Ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների համար որակյալ հիմնական կրթություն ստանալու հնարավորության ընդլայնում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը) Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ազգային փոքրամասնությունների դպրոցահասակ երեխաների՝ որակյալ հիմնական կրթություն ստանալու հնարավորությունների ընդլայնմամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Ազգային փոքրամասնությունների դպրոցների համար կտպագրվի 2 անուն դասագիրք: Մանկավարժական կադրերի մասնագիտական որակավորման բարձրացման նպատակով նախատեսվում է կազմակերպել ազգային փոքրամասնությունների դպրոցների ուսուցիչների վերապատրաստման դասընթացներ:</p>
42.	<p style="text-align: center;">Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության համակարգում, նոր բովանդակային հենքի ներդրում և կադրերի մասնագիտական զարգացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը) Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման ներկա փուլում էական նշանակություն ունեն նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական որակյալ կրթությունն ու ուսուցումը, որոնց ապահովումն ու մատչելիությունը հանրապետության տնտեսական աճի, աղքատության ու անհավասարության մեղմման կարևորագույն գործոններից են: Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության ոլորտի ներկայիս բարեփոխումն ուղղված է մասնագիտական կրթության որակի բարելավմանը, աշխատաշուկայի պահանջներին և եվրոպական չափանիշներին համապատասխան կադրերի պատրաստման կարողությունների հզորացմանը:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <ul style="list-style-type: none"> - աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան որակյալ մասնագետների պատրաստում. նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության 17 պետական կրթական չափորոշիչների և 17 մոդուլային ծրագրերի մշակում, - մասնագիտական կրթության և ուսուցման (ՄԿՈԻ) համակարգի մարդկային ռեսուրսների կարողությունների շարունակական հզորացում, ինչպես նաև կառավարման արդյունավետության բարձրացում. նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կադրերի և ղեկավար անձնակազմի վերապատրաստում շուրջ 1000 դասախոս, արտադրական ուսուցման վարպետներ, տնօրեններ և տնօրենների տեղակալներ, - մասնագիտական կողմնորոշման և կարիերայի զարգացման համար անհրաժեշտ խորհրդատվության, տեղեկատվության տրամադրում. - ՄԿՈԻ 4 հաստատություններում մասնագիտական կողմնորոշման և կարիերայի գործուն կենտրոնների ստեղծում:
43.	<p style="text-align: center;">Բարձրագույն կրթության որակի, մատչելիության և մրցունակության խթանում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանում տեխնոլոգիաների և նորարարության զարգացմամբ, գիտելիքահեն հասարակության կազմավորմամբ, բարձրագույն կրթության ֆինանսավորման համակարգի բարելավմամբ, ինչպես նաև ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգը եվրոպական կրթական տարածքում ճանաչելի դարձնելը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Հայաստանի Հանրապետությունում համալսարանների աստիճանակարգման և դասակարգման համակարգի մշակումն ու իրագործումը հնարավորություն կտան ներկայացնելու Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգի բնութագիրը դյուրընթեռնելի և համընդհանուր հասկանալի ձևով՝ որոշակի կառուցվածքի մեջ: Բացի դրանից՝ այն զգալի ազդեցություն կունենա Եվրոպայի բարձրագույն կրթական տարածքում Հայաստանի բարձրագույն կրթության ինտեգրման գործընթացի վրա, ինչպես նաև կառաջացնի ազգային բուհերի եվրոպական մակարդակում մրցունակ լինելու լուրջ նախադրյալներ:</p> <p>Վարկանիշավորումը և դասակարգումը կստեղծեն բարձրագույն կրթություն տրամադրող հաստատությունների վերաբերյալ համապարփակ և թափանցիկ դասակարգման համակարգ՝ բուհերի հաշվետվողականությունը և թափանցիկությունը բարձրացնելու նպատակով:</p> <p>Բարձրագույն տեխնոլոգիական կրթության ոլորտում ժամանակակից լաբորատորիաների ստեղծմամբ կուժեղացվի Հայաստանի հետազոտական ներուժը՝ արդիականացնելով կրթական և հետազոտական կառույցները՝ համաշխարհային ստանդարտներին համապատասխան:</p> <p>Հայաստանում Նորարարությունների մրցակցային հիմնադրամի (ՆՄՀ) ներդրումից ակնկալվում է ունենալ բարձրագույն կրթության համակարգում բուհերի զարգացման ծրագրերի համար հատկացվող գումարների բաշխման արդյունավետ մեխանիզմ, ինչպես նաև՝ նպաստել բուհերի նորարարական նախաձեռնությունների իրականացմանը:</p> <p>Վերանայվելու է ընդունելության քննությունների համակարգը. կիրականացվեն միասնական քննությունները համակարգչային ադապտիվ թեստավորման միջոցով կազմակերպելու հնարավորության հետազոտում և ֆինանսական գնահատում:</p>

1	2
	<p>Նախատեսվում է նաև փորձնական ներդրել սոցիալապես անապահով ուսանողների համար բարձրագույն կրթության մատչելիության մեխանիզմներ, ապահովել բարձրագույն մասնագիտական կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգի շահագործումը:</p> <p>Բարձրագույն կրթության բարեփոխումների ուղղություններից է բարձրագույն կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգի շահագործումը, որի նպատակներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - բարձրացնել մասնագիտական կրթության համակարգի գործունեության արդյունավետությունը, - զարգացնել մասնագիտական կրթության համակարգում կառավարման կարողությունները՝ կառավարման բոլոր օղակներում հավաստի տեղեկատվության վրա հենված որոշումներ ընդունելու նպատակով: <p>Բուհերի ինքնուրույնությունը մեծացնելու նպատակով կիրականացվի մեկ բուհի անցում կազմակերպաիրավական նոր ձևի: Կստեղծվի համապատասխան իրավական դաշտ՝ բուհերում ուսման վարձի վերին շեմը սահմանելու նպատակով:</p> <p>2012-2015 թթ. Բոլոնիայի քարտուղարության գործառույթները կատարելու է Հայաստանը՝ որպես հաջորդ՝ 2045 թ-ի նախարարական գագաթնաժողովի հյուրընկալող կողմ: Բոլոնիայի քարտուղարությունը տեղեկատվություն է ապահովելու Բոլոնիայի գործընթացի զարգացումների մասին, կազմակերպելու է Բոլոնիայի գործընթացին հետամուտ խմբի և Բոլոնիայի խորհրդի աշխատանքները:</p> <p>Նախատեսվում է եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածքի կրթության նախարարների տարածաշրջանային համաժողովի և որակավորումների ազգային շրջանակների հաստատման տարածաշրջանային ցանցի մեկնարկային հանդիպման կազմակերպում Երևանում:</p>
Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարություն	
44.	<p style="text-align: center;">Մանդամթերքի անվտանգության համակարգի կատարելագործում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի նպատակն է անվտանգ սննդամթերքով սպառողների ապահովվածության մակարդակի բարձրացումը, սննդամթերքի անվտանգության միջազգային չափանիշների ներդրումն ապահովող իրավասօրենսդրական ակտերի մշակումն ու ընդունումը, համակարգերի ներդրման գործընթացի կազմակերպումը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Հանրապետությունում առաջին անգամ արտադրվող կամ շուկայահանվող նորահայտ և հատուկ նշանակության սննդամթերքի ու սննդային հավելումների շուկայահանման, ինչպես նաև սննդի շղթայում ընդգրկված տնտեսավարողների գործունեության իրականացման վայրի մասին լիազոր մարմին տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգերի սահմանում:</p> <p>Եվրամիության պահանջներին համապատասխան՝ մարդու սպառման համար նախատեսված կենդանական ծագում ունեցող մթերքի պաշտոնական վերահսկողության ընթացակարգերի ու պահանջների սահմանում:</p>

1	2
45.	<p style="text-align: center;">Հանրապետության գյուղական համայնքներում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ձևավորման շարունակականության ապահովում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հանրապետությունում գյուղատնտեսությունը ներկայումս վարվում է 1.2 մլն մասնատված հողակտորների վրա: Ստեղծված պայմաններում գյուղացիական տնտեսություններին բաժին է ընկնում ոլորտի համախառն արդյունքի շուրջ 97.0 տոկոսը, որը վկայում է տնտեսավարման այլ ձևերով, մասնավորապես, կոոպերացման սկզբունքներով գործող տնտեսավարողների գործունեության սահմանափակության մասին: Տնտեսությունների փոքր չափերի պայմաններում գյուղատնտեսական աշխատանքների մեքենայացման ցածր մակարդակի, ագրոտեխնիկական և գոտտեխնիկական պահանջների թերի կատարման, արդիական տեխնոլոգիաների ներդրման գրեթե անհնարինության և մի շարք այլ գործոններով պայմանավորված՝ ոլորտում աշխատանքի արտադրողականությունը շարունակվում է մնալ ցածր, և գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտները չեն ապահովում գյուղացիական ընտանիքների կյանքի բավարար որակ: Ստեղծված իրավիճակը պահանջում է գյուղական բնակավայրերում եկամուտների ավելացմանն ուղղված քայլերի ձեռնարկում, որի կարևորագույն ուղղություններից մեկը գյուղատնտեսությունում կոոպերացիայի զարգացումն է: Վերջինս պահանջում է այդ բնագավառում պետական համակարգված քաղաքականության իրականացում և շարունակականություն, որոնք հնարավոր են փոխադարձ պայմանավորված քայլերի իրականացման պայմաններում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի իրականացմամբ կապահովվի հանրապետության մարզերի գյուղական համայնքներում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ստեղծման անհրաժեշտության և տնտեսավարման տվյալ ձևի առավելությունների վերաբերյալ խորհրդատվության տրամադրումը, կրարելավվի գյուղատնտեսական կոոպերատիվների օրենսդրական դաշտը, հանրապետության գյուղական համայնքներում ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության խորհրդատվական համակարգի միջոցով կստեղծվի առնվազն 20 գյուղատնտեսական կոոպերատիվ: Կիրականացվեն կոոպերատիվների կարողությունների հզորացման միջոցառումներ:</p> <p>Արդյունքում կբարձրանան գյուղատնտեսական արտադրության արդյունավետությունը, գյուղատնտեսական ռեսուրսների օգտագործման մակարդակը, կավելանան գյուղատնտեսությունում տնտեսավարողների եկամուտները, կապահովվի գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ձևավորման շարունակականությունը:</p>
46.	<p style="text-align: center;">Անասնապահական ուղղվածություն ունեցող բարձր լեռնային և սահմանամերձ գյուղական համայնքներին աջակցություն</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հանրապետության բարձր լեռնային և սահմանամերձ գյուղական համայնքների արտադրական պայմանները սահմանափակ են, որը հանգեցնում է բնական ռեսուրսների՝ արոտների, խոտհարքների անբավարար օգտագործման: Վերջինիս հետևանքով ցածր են անասնապահության արդյունավետությունը և գործող տնտեսությունների եկամուտների մակարդակը:</p> <p>Ստեղծված իրավիճակը պահանջում է բնական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության բարձրացման և անասնապահության ռացիոնալ կազմակերպման միջոցառումների իրականացում: Վերջինս հնարավոր է պետական աջակցության համակարգված քայլերի իրականացման արդյունքում:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Կապահովվի բարձր լեռնային և սահմանամերձ համայնքների հեռագնա արոտների անցանելիությունը, կիրականացվեն արոտների ջրարբիացման և դեգրադացված արոտների վերականգնման, կաթի ընդունման և վերամշակման կարողությունների ստեղծման միջոցառումներ:</p> <p>Հանրապետության մարզերի համայնքներում կիրականացվեն ստեղծված արոտօգտագործողների սպառողական կոոպերատիվների կարողությունների հզորացման միջոցառումներ, կստեղծվեն համապատասխան կադրերով և տեխնիկական միջոցներով հագեցված անասնաբուժական սպասարկման կենտրոններ, խորհրդատվական համակարգի միջոցով կիրականացվեն նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրման, անասնաբուժական և տոհմային աշխատանքների բարելավման ծրագրեր:</p> <p>Արդյունքում կբարելավվեն բնական կերային հանդակների օգտագործման վիճակը, անասնապահության կազմակերպման մակարդակը և կբարձրանա նշված համայնքների անասնապահական ճյուղի արդյունավետությունը:</p>
47.	<p>Հայաստանի Հանրապետություն գյուղատնտեսական տեխնիկայի ներմուծմանն ու հավաքակազմի աստիճանաբար նորացմանն ուղղված աշխատանքների իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպասուկը)</p> <p>Ներկայումս հանրապետությունում առկա գյուղատնտեսական տեխնիկայի 95 տոկոսի շահագործման ժամկետները գերազանցել են սահմանված նորմաները: Գյուղատնտեսական տրակտորների մոտավորապես 50 տոկոսի շահագործման ժամկետը գերազանցում է 26 տարին: Ստեղծված իրավիճակը հանգեցնում է գյուղատնտեսական տեխնիկայի շահագործման ծախսերի ու կորուստների ավելացման, արտադրողականության նվազեցման և ծառայությունների սակագների աճի: Գյուղատնտեսությունում տնտեսավարողների ներկայիս վճարունակության պայմաններում հրատապ է դարձել գյուղացիական տնտեսություններին մատչելի պայմաններով գյուղատնտեսական տեխնիկա առաջարկելու խնդիրը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի իրականացումից ակնկալվում են՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Հայաստանի Հանրապետությունում լիզինգային ընկերությունների ներկայացուցչությունների կամ դուստր ձեռնարկությունների ստեղծում. 2) գյուղացիական տնտեսություններին մատչելի պայմաններով գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման հնարավորության ընձեռում. 3) գյուղատնտեսության տեխնիկական կազմի նորացում և կառուցվածքի բարելավում. 4) գյուղատնտեսության մեքենայացման մակարդակի և արտադրողականության բարձրացում:
Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարություն	
48.	<p>Մշակութային ենթակառուցվածքների արդիականացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացում</p> <ul style="list-style-type: none"> - հանրային գրադարանների ցանցի ձևավորման մեկնարկ, - երաժշտական գործիքների շրջանառու հիմնադրամի ստեղծում և Հայաստանի Հանրապետության երաժշտական և արվեստի դպրոցները երաժշտական գործիքներով համալրում (153 երաժշտական գործիք):

1	2
	<p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) «Գրադարանների և գրադարանային գործի մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով՝ ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված կարգով գրադարանները կստանան հանրային գրադարանի կարգավիճակ, ինչը կապահովի հանրային գրադարանների ցանցի ձևավորումը: Հայաստանի Հանրապետության երաժշտական և արվեստի դպրոցների ուսումնական աշխատանքների արդյունավետության և որակի բարձրացման նպատակով երաժշտական գործիքներով համալրում և այդ նպատակով երաժշտական գործիքների շրջանառու հիմնադրամի ստեղծում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հանրային գրադարանների ցանցի ձևավորման գործընթացի մեկնարկով հասարակությունը հնարավորություն կունենա ստանալու որակյալ գրադարանային տեղեկույթ և ծառայություններ: Հանրային գրադարաններում կստեղծվեն գրադարանային ծառայությունների իրականացման պատշաճ պայմաններ: Դպրոցների՝ երաժշտական գործիքներով համալրումը կնպաստի նրանց բնականոն գործունեության ապահովմանը և ուսումնական որակի բարձրացմանը:</p>
49.	<p style="text-align: center;">Երեխաների և պատանիների ստեղծագործական ներուժի բացահայտում և խթանում</p> <p>- մանկապատանեկան արվեստի առաջին հանրապետական ինտեգրատիվ փառատոնի կազմակերպում (շահառուներ՝ 70 երեխա), - նավասարդյան 1-ին խաղերի կազմակերպում (շահառուներ՝ 150 երեխա): - Հայաստանի Հանրապետությունում և ԼՂՀ -ում հաշմանդամություն ունեցող շնորհալի երեխաների տեղեկատվական բանկի համալրում (90 երեխա):</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Գերակա խնդրի նպատակն է մանուկների և պատանիների ստեղծագործական ներուժի բացահայտումը, ինչպես նաև հաշմանդամություն ունեցող, սոցիալապես անապահով կամ առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների լիարժեք ներգրավումը հասարակական և մշակութային կյանքին:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Շնորհալի երեխաների ներուժի բացահայտում և նրանց մասնակցության նախապատրաստում միջազգային ստուգատեսներին, հասարակության խտրական վերաբերմունքի փոփոխություն և ընկալման ձևավորում հաշմանդամություն ունեցող, ինչպես նաև սոցիալապես անապահով կամ առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների նկատմամբ, որպես ընդհանուր մշակութային գործընթացի լիիրավ մասնակից:</p>
50.	<p style="text-align: center;">Մշակույթի ոլորտի մասնագետների վերապատրաստում և մասնագիտական կատարելագործում</p> <p>- գրականության, երաժշտության, թատերարվեստի, կինոարվեստի, կերպարվեստի ոլորտներում երիտասարդ մասնագետների վերապատրաստման նպատակով օտարերկրյա հրավիրված մասնագետների վարպետության դասերի կազմակերպում (շահառուներ՝ 40 երիտասարդ), - «Հայ արտ սինեմա» հիմնադրամի գործունեության ապահովում, - մշակույթի տարբեր ոլորտներում երիտասարդ մասնագետների մասնակցության ապահովում արտերկրում կազմակերպվող միջազգային ծրագրերին (շահառուներ՝ 20 երիտասարդ),</p>

1	2
	<p>- 50 թանգարանային և 45 գրադարանային աշխատողների վերապատրաստում, - հուշարձանների վերականգնման բնագավառում 10 աշխույժի և 10 վարպետի վերապատրաստում:</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Միջազգային չափանիշներին համապատասխան պրոֆեսիոնալ կադրերի վերապատրաստում, որակավորման բարձրացում, նրանց գործունեության համար համապատասխան դաշտի ստեղծում, նոր ստեղծագործական լուծումներով ուսուցողական նախագծերի իրականացում, ստեղծագործական անհատների արտահոսքի կանխում:</p> <p>Պատմամշակութային հուշարձանների վերականգնման, թանգարանային և գրադարանային ոլորտներն անհրաժեշտ մասնագետներով ապահովելը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հիմնարար և կայուն գիտելիքներով երիտասարդ կադրերի բացահայտում և ձևավորում, շնորհալի և տաղանդավոր մասնագետների արտահոսքի կանխում:</p>
51.	<p align="center">Մշակութային արժեքների և ավանդույթների վերարտադրության ու զարգացման համար նպատավոր պայմանների ստեղծում հայկական գորգարվեստի հանրահռչակում</p> <p>- «Հայկական հանգույց. գորգարվեստի ավանդույթները» միջազգային գիտաժողովի կազմակերպում, - «Հայկական գորգարվեստը հնագույն շրջանից մինչև մեր օրերը» ժամանակավոր ցուցադրության կազմակերպում, - «Հայկական գորգ» վիրտուալ թանգարանի նյութերի համալրում, - «Հայկական հանգույց» խորագրով երկլեզու վավերագրական ֆիլմի պատրաստում, - «Հայկական հանգույց». երկլեզու (հայերեն և անգլերեն) պատկերազարդ գրքի տպագրում:</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հայկական գորգագործական մշակույթը հանդիսանում է համաշխարհային գորգարվեստի ակունքը, և զգալի է նրա դերը՝ ինչպես բնագավառի զարգացման, այնպես էլ՝ համաշխարհային գեղանկարչության, զարդարվեստի, կիրառական-դեկորատիվ արվեստի և մշակույթի այլ դրսևորումների արտահայտման գործում: Այսքանով հանդերձ՝ Հայաստանը հավուր պատշաճի ներկայացված չէ համաշխարհային գորգարվեստում: Չկան անհրաժեշտ ենթակառուցվածքներ (առանձին թանգարան), ուսումնասիրությունները կրում են տեղական բնույթ և ներկայացված չեն միջազգային գիտական շրջանակներում: Տեղեկույթի և արժևորման պակասը բացասաբար է անդրադառնում նաև երիտասարդ հետազոտողների, ինչպես նաև գորգագործությամբ զբաղվողների թվի աճի վրա: Նշված հանգամանքները նպատավոր պայմաններ են ստեղծում հարևան պետությունների համար, որոնք, օգտվելով առիթից, միջազգային ասպարեզում նկրտումներ են դրսևորում գորգի մշակույթն ընդհանրապես իրենց վերագրելու և դրանով բացառում հայկական գործունը:</p> <p>Իրավիճակի շտկման գործում առաջնահերթ անհրաժեշտություն է Հայաստանում գորգարվեստին նվիրված միջազգային գիտաժողովի կազմակերպումը, որի նպատակն է աշխարհի՝ գորգարվեստով զբաղվող մասնագետներին առաջին անգամ հրավիրել Հայաստան և գիտաժողովի շրջանակներում հայկական գորգը ներկայացնել շքեղ ցուցահանդեսով (դասական նմուշներ՝ ոճական բոլոր տարբերակներով, ժամանակահատված-</p>

1	2
	<p>ներով, պատմաագագրական տարածաշրջաններով, զարդահարդարման ամբողջ բազմազանությամբ՝ երկրաչափական, բուսական, կենդանակերպ, դրանցում գաղտնագրված խորհրդանշական իմաստները, ակունքները՝ զարդապատկերների և ոճերի առնչությունները հնագիտական և ազգագրական նյութերի հետ):</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Կատեղծվեն նպաստավոր պայմաններ՝ մատուցվող ծառայությունների որակի ընդլայնման, հանրապետությունում մշակութային զբոսաշրջության խթանման համար, այն կարևոր ազդակ կհանդիսանա հանրապետության տնտեսական զարգացման գործում:</p>
52.	<p align="center">Արտասահմանյան երկրներում հայկական մշակութային արժեքների տեղեկատվական բանկի ստեղծում</p> <p>- Արտերկրներում հայկական 120 մշակութային արժեքների մասին տեղեկատվության հավաքագրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Արտասահմանյան երկրներում հայկական պատմամշակութային ժառանգության բացահայտումը, հաշվառումը, հայկական պատմամշակութային արժեքները ոչնչացումից փրկելու և դրանք վերականգնելու ուղղությամբ հիմքերի ապահովումը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Կապահովվեն նպաստավոր պայմաններ՝ արտասահմանյան երկրներում առկա հայկական մշակութային ժառանգության հաշվառման, պահպանման և հանրահռչակման գործընթացն իրականացնելու համար: Հնարավորություն կստեղծվի բացահայտելու և համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու արտասահմանյան երկրներում հայկական պատմամշակութային արժեքները ոչնչացումից փրկելու և դրանք վերականգնելու ուղղությամբ:</p>
53.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության մարզերում մշակույթի զարգացում</p> <p>- «Մենք ենք մեր մարզը» մանկապատանեկան մարզային մշակույթի օրերի կազմակերպում մայրաքաղաքում (10 մարզ),</p> <p>- «Հեքիաթին հյուր» (40-50 գյուղական համայնքներում ներկայացումների ցուցադրում),</p> <p>- «Ընտանեկան գրադարանավար» (ՀՀ Լոռու, ՀՀ Շիրակի մարզեր),</p> <p>- «Շրջիկ գրադարան» (Բիբլիոթեկա) (հեռավոր բնակավայրերի մշակութային սպասարկում 4 մարզ),</p> <p>- «Ճամփորդող ցուցահանդես» (8 ցուցահանդես՝ 8 մարզ),</p> <p>- «Մշակութային մարզ» ծրագիր (10 մարզ՝ 58 հյուրախաղ),</p> <p>- Միջհամայնքային մշակութային 2-րդ ցուցահանդես (մարզային «ArtExpo») և մարզային մշակութային մրցույթ-փառատոն (ՀՀ Լոռու, ՀՀ Արմավիրի, ՀՀ Արարատի մարզերում, մասնակիցներ՝ 10 մարզ):</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Միջմարզային մշակութային համագործակցության զարգացումը, միասնական մշակութային քաղաքականության, մշակութային կյանքին բնակչության մասնակցության պայմանների, մշակութային արժեքների և ծառայությունների, մշակութային գործունեություն իրականացնելու և մշակութային ծառայություններից օգտվելու մատչելիության ապահովումը և Երևանի ու ՀՀ մարզերի միջև գոյություն ունեցող տարբերությունների վերացումը:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Կապահովվեն ՀՀ մարզերի բնակչության մասնակցությունը մշակութային կյանքին, մշակութային ծառայություններից օգտվելու մատչելիությունը, մշակույթի ապակենտրոնացման քաղաքականության շարունակականությունը, կստեղծվեն նպաստավոր պայմաններ՝ միջմարզային մշակութային համագործակցությունը խթանելու համար:</p>
54.	<p>Եվրախորհրդի հետ մշակութային համագործակցության խորացում (ԵԽՄ-ում Հայաստանի նախագահության շրջանակներում իրականացվող միջոցառումներ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - հայ պատմամշակութային ժառանգությանը նվիրված ցուցահանդես, - «Գրական տապան. Եվրոպական կանգամ» ծրագիր, - հայ պատմամշակութային ժառանգության (եկեղեցու) մակերի նվիրաբերում Եվրախորհրդին, - էթնո-ջագ համերգ, - «Ոսկե ծիրան» միջազգային կինոփառատոնի «Ռեժիսորներ՝ առանց սահմանների» ծրագրի իրականացում, - հայկական ժամանակակից վավերագրական և գեղարվեստական ֆիլմերի ցուցադրություն: <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ԵԽՄ-ում Հայաստանի նախագահության ժամանակաշրջանի պատշաճ կազմակերպումը, միջազգային կազմակերպություններին առավել լայնորեն ինտեգրվելու և մշակութային քաղաքականությունը եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցնելու գործընթացների իրականացումը, հայկական մշակույթի հանրահռչակումը</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Կապահովվեն մշակութային երկխոսությունը, ԵԽՄ-ին անդամակցող երկրների հետ մշակութային համագործակցությունը, նպաստավոր պայմաններ կստեղծվեն համատեղ և համաֆինանսավորվող ծրագրերի իրականացման համար:</p>
<p>Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն</p>	
55.	<p>«Մեկ պատուհանի» սկզբունքով համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող 10 տարածքային կենտրոնների լիարժեք գործում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարության 2012 թ. հուլիսի 18-ի N 730-Ս որոշմամբ հաստատված, ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից հավանության արժանացած ՀՀ կառավարության ծրագրի 3.2.1-ին «Սոցիալական քաղաքականությունը» բաժնում ՀՀ կառավարության քաղաքականության հիմնական ուղղություններից է ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման համակարգի ստեղծումը: ՀՀ կառավարության 2012 թ. հուլիսի 26-ի N 952-Ն որոշմամբ հաստատվել է ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների համակարգի ներդրման ծրագիրը, ինչպես նաև ՀՀ Արարատի մարզում իրականացվող փորձնական ծրագիրը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը 1) ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների համակարգի ներդրման համար անհրաժեշտ նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը:</p>

1	2
	<p>Նախատեսվում է ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել առնվազն 2 օրենքի նախագիծ, որոնցով փոփոխություններ և լրացումներ կկատարվեն «Սոցիալական աջակցության մասին» և «Պետական նպաստների մասին» ՀՀ օրենքներում: Դրանցով կապահովվեն «մեկ պատուհանի» սկզբունքի կիրառումը և ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսավորվող բոլոր դրամական վճարների նշանակման և վճարման գործառույթների վերապահումը՝ մեկ պետական մարմնի:</p> <p>2) համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային կենտրոնների տեխնիկական վերազինում:</p> <p>Համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային կենտրոնները սոցիալական ծառայությունները տրամադրելու են «մեկ պատուհանի» սկզբունքով, ինչը նշանակում է միասնական ընդունարանի առկայություն և սոցիալական պաշտպանության ոլորտի տեղեկատվական միասնական շտեմարանի ձևավորում: Այդ նպատակով կենտրոններին անհրաժեշտ է համակարգչային նոր տեխնիկա, կապի միջոցներ և այլն: Աշխատանքներն իրականացվելու են Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ:</p> <p>3) համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային կենտրոնների աշխատողների վերապատրաստման դասընթացների կազմակերպում:</p> <p>Կենտրոնների աշխատանքի բնականոն գործունեությունը նոր սկզբունքով ապահովելու նպատակով կազմակերպվելու է համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային կենտրոնների աշխատողների շուրջ 70 տոկոսի (գրեթե 100 աշխատող) ուսուցում:</p> <p>4) համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային կենտրոնների գործառույթների ընդլայնում ներառելով կրթական, զբաղվածության և այլ ծրագրերի գծով խորհրդատվություն, աջակցության ցուցաբերում:</p> <p>ՀՀ կառավարության 2012 թ. փետրվարի 2-ի N 4 արձանագրային որոշման համաձայն 2012 թ. իրականացվել է ընտանիքների անապահովության գնահատման համակարգում հաշվառված ընտանիքների 16-18 տարեկան երեխաների կրթական կարիքների գնահատման, աջակցության և մոնիթորինգի փորձնական ծրագիր՝ ՀՀ Լոռու մարզում և Երևանի Շենգավիթի վարչական շրջանում: 2013 թ. այն իրականացվելու է նաև համալիր սոցիալական ծառայություններ տրամադրող տարածքային կենտրոնների կողմից, որով ապահովվելու է դրանց գործառույթների ընդլայնումը:</p> <p>Ակնկալվում է նշված միջոցառումների իրականացմամբ ապահովել կենսաթոշակների, պետական նպաստների և այլ դրամական օգնությունների նշանակում ու վճարման ապահովում առանց տվյալ գործառույթն իրականացնող աշխատողի և դիմող քաղաքացու անմիջական շփման, ինչպես նաև համալիր սոցիալական ծառայությունների տրամադրում կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված անձանց (ընտանիքներին):</p>
56.	<p align="center">Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրման ապահովում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության 2008 թ. նոյեմբերի 13-ի N 1487-Ն որոշմամբ հաստատվել են կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիրը և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը, որոնց իրականացումը կրում է շարունակական բնույթ:</p> <p>Ի կատարումն կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագրի՝</p> <p>1) ՀՀ Ազգային ժողովը 2010 թ. դեկտեմբերի 22-ին ընդունել է կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող օրենքների փաթեթը:</p>

1	2
	<p>2) մշակվել և ընդունվել են եկամտային հարկի ներդրումն ապահովող ենթաօրենսդրական ակտերը.</p> <p>3) սկսվել են կենսաթոշակային հաշիվների վարումն ապահովող տեղեկատվական համակարգի հիմնական բաղադրիչների մշակման և ներդրման աշխատանքները.</p> <p>4) սկսվել են եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգի մշակման և ներդրման աշխատանքները (2013 թ. հունվարի 1-ից սկսելու է գործել համակարգի՝ եկամտային հարկի անձնավորված հաշվառումն ապահովող բլոկները):</p> <p>Միաժամանակ, համաձայն «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի, 2014 թվականից սկսելու է պարտադիր կուտակային բաղադրիչի գործունեությունը:</p> <p>Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է ամբողջացնել համապատասխան իրավական դաշտն ու ավարտել ենթակառուցվածքների ներդրման աշխատանքները:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>2013 թվականին կմշակվեն և կընդունվեն կենսաթոշակային համակարգի պարտադիր կուտակային բաղադրիչի կիրարկումն ապահովող ենթաօրենսդրական իրավական ակտերը՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2008 թ. նոյեմբերի 13-ի N 1487-Ն և ՀՀ վարչապետի 2011 թ. փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշումների:</p> <p>Միաժամանակ, կավարտվեն պարտադիր կուտակային բաղադրիչի բնականոն գործունեությունն ապահովող ենթակառուցվածքների ներդրման աշխատանքները, այդ թվում՝ կմշակվեն, կփորձարկվեն և կներդրվեն՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) կենսաթոշակային հաշիվների վարումն ապահովող տեղեկատվական համակարգը՝ ի կատարումն 2011 թվականի ապրիլի 14-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության, eCSD Expert AS-ի և «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի միջև կնքված պայմանագրի. 2) եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգի՝ կուտակային վճարների հավաքագրումն ու անձնավորված հաշվառումն ապահովող մոդուլները: <p>Նախատեսվում է նաև ամբողջացնել պետական կենսաթոշակային ապահովության համակարգի բարեփոխումները՝ հաշվի առնելով պարտադիր կուտակային բաղադրիչի գործարկումը: Մասնավորապես, կվերանայվեն՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) հաշմանդամության սահմանման մոդելի բարեփոխումների շրջանակներում հաշմանդամության կենսաթոշակի հաշվարկման կարգը՝ դրա չափը պայմանավորելով աշխատունակության կորստի աստիճանով. 2) կերակրողին կորցնելու դեպքում տրվող կենսաթոշակի հաշվարկման կարգը. 3) երկարամյա ծառայության և արտոնյալ պայմաններով կենսաթոշակների ֆինանսավորման մեխանիզմները և այլն: <p>Ըստ այդմ, ՀՀ կառավարության կողմից կհաստատվեն հայեցակարգային մոտեցումները, կմշակվեն և կընդունվեն համապատասխան իրավական ակտերը:</p> <p>Նշված աշխատանքների արդյունքում կապահովվի պարտադիր կուտակային բաղադրիչի կիրարկումը՝ սկսած 2014 թվականից, և բնականոն գործունեությունը:</p>

1	2
57.	<p style="text-align: center;">Անձի պահպանված աշխատունակության աստիճանի որոշման հիման վրա հաշմանդամության սահմանման մոդելի ներդրման ապահովում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության կողմից 2010 թվականի մայիսին ՄԱԿ-ի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի վավերացմամբ՝ մեր պետությունն ստանձնել է միջազգային պարտավորություն, որն է՝ կոնվենցիայի դրույթներին համահունչ օրենսդրական դաշտի ապահովում, հաշմանդամների սոցիալական ներառմանն ուղղված քայլերի ակտիվացում, նրանց համար հասարակության մյուս անդամների հետ հավասար և մատչելի պայմանների ստեղծում:</p> <p>Այս նպատակին ուղղված առաջին քայլերից մեկը «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության և սոցիալական ներառման մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի մշակումն է: Այն ներկայացվել է ՀՀ կառավարության քննարկմանը: Օրենքի նախագծում ամրագրված են դրույթներ, որոնք թելադրում են սկզբունքորեն՝ նոր մոտեցումներ՝ ինչպես հաշմանդամության գաղափարախոսության և հաշմանդամության սահմանման, այնպես էլ՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց հիմնախնդիրների կարգավորման նկատմամբ, որն է՝ քաղաքականությունը և իրականացվող բոլոր միջոցառումներն ուղղել հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներառմանը հասարակություն հավասար իրավունքների, հնարավորությունների և մատչելի պայմանների ապահովման միջոցով:</p> <p>Գործող օրենսդրությամբ հաշմանդամության սահմանման հիմքում դրված է անձի կենսագործունեության սահմանափակման աստիճանը, այսինքն, հաշմանդամ են ճանաչվում հիվանդության, վնասվածքների կամ խեղման հետևանքով կենսագործունեության սահմանափակում ունեցող անձինք: Այսպիսի մոտեցումն առավելապես բխում է բժշկական չափանիշներից: Գործող օրենսդրության շրջանակներում հաշվի չեն առնվում մարդու անհատական գործոնները, ինչպիսիք են՝ անձի մասնագիտական կարողությունները, տարիքը, աշխատանքային փորձն ու նոր մասնագիտություն ձեռք բերելու հնարավորությունը և այլն: Հաշվի չեն առնվում նաև շրջակա միջավայրի գործոնները: Նշված օրենքի նախագծում քաղաքականության սկզբունքներն ու ուղղությունները կառուցվել են հաշմանդամության սոցիալական մոդելի վրա, ինչը ենթադրում է հաշմանդամության դիտարկումն առողջական խնդիրներ ունեցող անհատի և սոցիալական ու ֆիզիկական միջավայրի փոխազդեցության համատեքստում: Այս քաղաքականությունն իրականացնելու համար կարևոր նախապայման է հաշմանդամության սահմանման հիմքում դնել նոր չափորոշիչներ՝ հաշվի առնելով նաև սոցիալական գործոնները:</p> <p>ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 8-ի N 48 արձանագրային որոշմամբ հաստատվել են անձի պահպանված աշխատունակության աստիճանի որոշման հիման վրա հաշմանդամության սահմանման մոդելին անցնելու հայեցակարգը և հայեցակարգի իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը: Հայեցակարգով, մասնավորապես, առաջարկվում է բժշկասոցիալական փորձաքննությունից անցում կատարել հաշմանդամության սահմանման նոր մոդելի, համաձայն որի, անձին հաշմանդամ ճանաչելիս, առաջնահերթությունը պետք է տրվի անձի պահպանված աշխատունակությանը, քանի որ աշխատունակությամբ է պայմանավորված հասարակական կյանքին նրա լիարժեք մասնակցությունը և տնտեսական անկախության ապահովումը:</p> <p>Այսպիսով, հաշմանդամության սահմանման նոր մոդելի նպատակն է, հաշմանդամության սահմանման հիմքում դնելով ոչ միայն անձի ֆունկցիոնալ կամ կառուցվածքային վիճակը, այլև մասնագիտական, տարիքային, միջավայրի, կրթական և սոցիալական այլ գործոններ, սահմանել նրա պահպանված աշխատունակության աստիճանը՝ տոկոսային արտահայտությամբ, ինչից ելնելով կորոշվեն անձի սոցիալական աջակցության</p>

1	2
	<p>տեսակները (կենսաթոշակներ, նպաստներ, վերականգնողական ծառայություններ և այլ երաշխիքներ):</p> <p>Այս նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է մշակել հաշմանդամության սահմանման բժշկական և սոցիալական չափորոշիչներ, ապահովել ԲՄՓՀ-ների տեխնիկական վերազինումը, մշակել մեթոդական նյութեր, վերապատրաստել ԲՄՓ մասնագետներին, ինչպես նաև ընդլայնել նրանց սոցիալ-աշխատանքային երաշխիքները:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>1) հաշմանդամության սահմանման նոր մոդելի ներդրման համար անհրաժեշտ նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը:</p> <p>Նախատեսվում է ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել «Հաշմանդամության սահմանման չափորոշիչները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման, ինչպես նաև այլ իրավական ակտերի նախագծեր, որոնցով կսահմանվեն հաշմանդամության սահմանման նոր չափորոշիչները և բժշկասոցիալական փորձաքննության իրականացման նոր կարգը: Ակնկալվում է, որ նոր մշակված իրավական ակտերի ընդունման արդյունքում հնարավորինս կնվազեցվեն կոռուպցիոն ռիսկերը.</p> <p>2) հաշմանդամության դիտարկում անձի առողջական և միջավայրային գործոնների համատեքստում.</p> <p>3) բժշկական և սոցիալական չափորոշիչների հիման վրա անձի պահպանված աշխատունակության որոշում, ըստ այդմ, սոցիալական երաշխիքների սահմանում և համապատասխան ծառայությունների տրամադրում:</p>
Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարություն	
58.	<p style="text-align: center;">Տնտեսության կառուցվածքում արդյունաբերության տեսակարար կշռի ավելացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանում սոցիալ-տնտեսական քաղաքականության գաղափարախոսության փոխակերպումն աճի նպատակադրումից զարգացման հայեցակարգին անցումն իր հիմքում ունի տնտեսական առավել արդյունավետ կառուցվածքի ձևավորման խնդիր: Նպատակային արդյունաբերական քաղաքականության իրականացման միջոցով դիվերսիֆիկացված և արտահանմանն ուղղորդված արդյունաբերական արտադրանքի մասնաբաժնի ավելացումը տնտեսության կառուցվածքում՝ երկրի կայուն զարգացման հիմքերի ձևավորման և մրցունակության բարձրացման հիմնական նախապայմանն է: Այս իրավիճակում առանձնապես կարևորվում է պետության դերը՝ ոչ միայն որպես բարենպաստ միջավայրի երաշխավորի ու ընդհանուր քաղաքականության պատասխանատուի, այլև՝ որպես ակտիվ աջակցողի և գործընկերոջ, ինչը հստակ հռչակված է ՀՀ կառավարության ծրագրով:</p> <p>Տնտեսության վերջին զարգացումները վկայում են արդյունաբերական ոլորտի շարունակական աճի միտումների մասին: Այդ միտումներն առավել հարատև դարձնելու համար մեծ նշանակություն ունի Հայաստանի Հանրապետությունում արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նպատակադրված ոլորտային (ճյուղային) քաղաքականությունների հետևողական իրագործումը: Այս ուղղությամբ տեսանելի առաջընթաց է գրանցվել: Ռազմավարության իրագործմանն ուղղված մեկնարկային փուլի շրջանակներում ստեղծվել է ՀՀ վարչապետին կից արդյունաբերական խորհուրդը, ոլորտային ռազմավարությունների գործողությունների ծրագրերը պետություն-մասնավոր հատված</p>

1	2
	<p>համագործակցության շրջանակներում մշակելու նպատակով ստեղծվել են կոնյակագործության, ճշգրիտ ճարտարագիտության, դեղագործության և բիոտեխնոլոգիաների ոլորտային խորհուրդները: ՀՀ վարչապետին կից արդյունաբերական խորհրդի կողմից հավանության են արժանացել դեղագործության և բիոտեխնոլոգիաների, կոնյակագործության ոլորտային ռազմավարություններն ու գործողությունների ծրագրերը: Ճշգրիտ ճարտարագիտության ոլորտային ռազմավարությունն ու գործողությունների ծրագիրը հաստատվել են համապատասխան ոլորտային խորհրդի կողմից: Ներկայումս ոսկեգործության և գինեգործության ոլորտային ռազմավարությունները և գործողությունների ծրագրերը գտնվում են քննարկման փուլում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման ուղղությամբ նախատեսվում է կատարել քայլեր՝ Հայաստանի Հանրապետությունում արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարության փուլային իրագործումն ապահովելու ուղղությամբ, մասնավորապես՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • մեկնարկային փուլի համար ընտրված 3՝ ճշգրիտ ճարտարագիտության, դեղագործության և բիոտեխնոլոգիաների ու ոսկեգործության, ինչպես նաև՝ կոնյակագործության ոլորտային ռազմավարությունների իրականացումն ապահովող գործողությունների ծրագրի իրականացման ապահովում, • արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությամբ նպատակադրված նոր ոլորտների ռազմավարությունների իրականացումն ապահովող գործողությունների ծրագրերի մշակում և հաստատում, • արդյունաբերական ոլորտային քաղաքականությունների ձևավորման ու հետագա իրականացման նպատակով պետություն-մասնավոր հատված համագործակցությունն ապահովող նոր հարթակների ձևավորում: <p>Քաղաքականության իրականացման արդյունքում ակնկալվում է տնտեսությունում արդյունաբերության ոլորտի մասնաբաժնի աճ ի հաշիվ նպատակային ոլորտների արտահանման ծավալների մեծացման ու միջազգային մրցունակության բարձրացման:</p>
59.	<p style="text-align: center;">Տնտեսության ներդրումային գրավչության բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության գործունեության հիմնական գերակայություններից առաջինը տնտեսության մրցունակության բարձրացումն է՝ որպես երկարաժամկետ կայուն աճի գլխավոր պայման: Հայտնի է, որ տնտեսությունը մրցունակ է այնքանով, որքանով դրա ճյուղերը մշտապես արդիականանալու և խոշոր ներդրումներ կլանելու հատկություն ունեն: ՀՀ կառավարությունը հետճգնաժամային զարգացման համատեքստում որդեգրեց նոր արդյունաբերական քաղաքականության իրականացման ուղին, ինչը ենթադրում է ճյուղային և կառուցվածքային համակցված արդյունավետ քաղաքականության իրականացում: Տնտեսության ներդրումային գրավչության ապահովումը գրավականն ու նախապայմանն է զարգացման այս մոդելի պայմաններում:</p> <p>Միջազգային առևտրատնտեսական հարաբերություններում առավել մրցունակ և նվազ խոցելի մասնակից լինելու կարևոր նախապայման է դինամիկ ներդրումային հոսքերի առկայությունը, հատկապես նրանք, որոնք կրում են առաջադեմ տեխնոլոգիաների և գիտելիքի փոխանցման էֆեկտը: Հայաստանում ներկայումս ձևավորված տնտեսական իրողությունները ներդրումների ոչ բավարար մակարդակի առումով չեն երաշխավորում նման արդյունքների ապահովումը: Հայաստանի Հանրապետությունում ներդրումային քաղաքականությունը ձևավորվել և իրականացվում է ազատական</p>

1	2
	<p>սկզբունքների հիման վրա և նպատակաուղղված է համաշխարհային տնտեսությանը Հայաստանի ինտեգրելուն: Այնուամենայնիվ, ներդրումային զարգացման գերակայությունների երկարաժամկետ հեռանկարները հստակորեն ամրագրված չեն, ինչի արդյունքում ներդրողների կողմից իրականացվող ներդրումային ծրագրերը և միջոցառումները, սահմանափակ ֆինանսական միջոցների առկայության պայմաններում, հնարավորություն չեն ստեղծում կենտրոնացնելու բոլոր հնարավորությունները գերակա նպատակների իրագործման ուղղությամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի իրականացման նպատակով մի կողմից՝ հետևողականորեն կշարունակվեն իրականացվել արդեն իսկ մեկնարկած բարեփոխումները գործարար միջավայրի բարելավման ուղղությամբ, մյուս կողմից՝ կձեռնարկվեն նոր հրամայականների ներքո ՓՄՁ-ի և ներդրումային ռազմավարական մոտեցումների վերանայման աշխատանքներ:</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է ներդրումների ներգրավման տեսանկյունից ունենալ առավել զրավիչ միջավայր, տնտեսության առավել դինամիկ և նորարարական իրական հատվածի ձևավորման համար հնարավորությունների իրացման բարենպաստ պայմաններ:</p>
60.	<p align="center">Արտահանման ծավալի և անվանացանկի ընդլայնում՝ հատկապես մշակող արդյունաբերության և ծառայությունների ոլորտների զարգացման միջոցով</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Վերջին ժամանակաշրջանում, ճգնաժամային և հետճգնաժամային վերականգնման զարգացումները ցույց տվեցին, որ Հայաստանի տնտեսական աճի հիմնական շարժիչ ուժ կարող է հանդիսանալ արտահանումը, ինչի ապահովման նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել արտահանման զարգացման հետևողական քաղաքականություն: ՀՀ կառավարության ծրագրի հիմնական նպատակադրումները ներառում են ներմուծման նկատմամբ արտահանման աճի առաջանցիկ տեմպերի ապահովումը: Դրա իրականացումը պահանջում է, որպեսզի Հայաստանից արտահանումը բարելավվի ոչ միայն քանակական, այլ նաև՝ որակական առումով:</p> <p>Ինչպես վկայում են վիճակագրական տվյալները, ներկայիս արտահանման կառուցվածքում երեք խոշոր ապրանքախմբերը կազմում են ընդհանուր ծավալի գերակշիռ մասը: Մինչդեռ կայուն աճող արտահանման ծավալներ ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է ունենալ առավել դիվերսիֆիկացված կառուցվածք: Ընդ որում, հաշվի առնելով հանքագործական արդյունաբերության արտադրանքի «զգայնության» բարձր մակարդակը համաշխարհային շուկայի կոնյուկտուրային փոփոխությունների նկատմամբ, ինչպես նաև այդ ոլորտի հաշվին արտահանման ընդլայնման սահմանափակ հնարավորությունները, արտահանման ընդլայնման ուղղությամբ ակնկալիքները հիմնականում պայմանավորվում են մշակող արդյունաբերության արտադրանքով: Միաժամանակ, Հայաստանը դեռևս լիարժեք չիրացված ներուժ ունի նաև ծառայությունների ոլորտում:</p> <p>Մասնավորապես, զբոսաշրջային արդյունքի մրցունակության բարձրացման պայմաններում իրատեսական է Հայաստան ժամանողների թվի առաջանցիկ տեմպերի ապահովումը մեկտղների նկատմամբ:</p> <p>Արտահանման ծավալի և անվանացանկի ընդլայնման ճանապարհին առկա խնդիրների լուծումները պահանջում են արդյունավետ պետական քաղաքականության իրականացում՝ ինչպես բարենպաստ միջավայրի և ենթակառուցվածքի ձևավորման, այնպես էլ՝ հասցեական և թիրախավորված ուղղակի աջակության ցուցաբերման ուղղություններով:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման նպատակով հատկապես մշակող արդյունաբերության և ծառայությունների ոլորտում արտահանման կողմնորոշմամբ գործող կազմակերպությունների համար կմշակվեն աջակցության նոր գործիքներ, կգարգացվեն աջակցող ինստիտուտների կարողությունները, ակտիվ գործողություններ կիրականացվեն անդրազգային ընկերությունների ներգրավման և ազատ տնտեսական գոտիների կայացման համար, կվարվի զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացման և ենթակառուցվածքների զարգացման քաղաքականություն:</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է ապահովել ներմուծման նկատմամբ առաջանցիկ աճող արտահանման տեմպեր, միջազգային գների տատանումներից նվազ խոցելի և դիվերսիֆիկացված արտահանման պոտենցիալ:</p>
61.	<p>Իրական հատվածի համար ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության էական բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության ծրագիրն ամրագրում է, որ տնտեսական աճի քաղաքականությունը տնտեսական աճի կոնցեպցիայից անցումն է տնտեսական զարգացման կոնցեպցիային, որի հիմնական գրավակները ներքին ռեսուրսների մոբիլիզացիան է:</p> <p>Վերջին տարիներին ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից, միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ համագործակցությամբ, տնտեսության իրական հատվածի և, մասնավորապես, ՓՄՁ-ի վարկավորման նպատակով մեծածավալ ռեսուրսներ է ներգրավվել: Վարկային շուկայի մասնակիցների գերակշիռ մասը զարգացրել են իրենց առաջարկի մեջ ՓՄՁ վարկ բաղադրիչը, իսկ իրականացվող արդյունաբերական քաղաքականության շրջանակներում ՀՀ կառավարության կողմից կիրառվող գործիքակազմը նպաստում է տնտեսավարողների մոտ ժամանակավորապես ազատ դրամական միջոցների (շրջանառու միջոցներ) ձևավորմանը:</p> <p>Այդուհանդերձ, Հայաստանի տնտեսության հետագա զարգացման առկա սահմանափակումները, մասնավորապես, ներդրումների անբավարար ծավալները, զսպում են ստեղծված հնարավորությունների՝ բիզնեսի կողմից ամբողջ ծավալով կլանման և իրացման համար:</p> <p>Մինչդեռ, գործարար միջավայրի բարելավման, տնտեսության արտահանելի հատվածի հաշվին տնտեսական աճի ապահովման, ՓՄՁ-ի զարգացման ուղղություններով բարեփոխումների արդյունքների ամբողջացման առումով անհրաժեշտ է ֆինանսական միջնորդության էական ավելացում իրական հատվածի համար ապահովելով ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիություն, մատչելիություն և գործիքների բազմազանություն:</p> <p>4. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի կատարումը ենթադրում է իրական հատվածի համար ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության բարձրացման հայեցակարգի մշակում, որով կներկայացվեն նշված խնդրի լուծման ուղիները, դրանց իրականացման մեխանիզմներն ու մոտեցումները: Մասնավորապես, նախատեսվում է սահմանել այն քաղաքականությունները, որոնք կհանգեցնեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության տոկոսի նվազեցմանը, • դեպոզիտային և վարկային տոկոսադրույքների տարբերության (սպրեդ) իջեցմանը, • վարկային երաշխավորությունների տրամադրման և ապահովման ճկուն և արդիական մեխանիզմների ներդրմանը: <p>Հայեցակարգի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների ինտեգրման աստիճանի բարձրացում, ինչն իրական հատվածի համար կապահովի ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության և մատչելիության աճ:</p>

1	2
Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն	
62.	<p style="text-align: center;">Արդար, արդյունավետ և հանրության առջև հաշվետու դատական իշխանության ապահովմանն ուղղված գործուն քայլերի իրականացում, որոնք կնպաստեն համապատասխան բնագավառում մարդու իրավունքների և ազատությունների առավել արդյունավետ պաշտպանությանը և իրականացմանը, դատական իշխանության դերի բարձրացմանը</p> <p>Օրենսդրության վերլուծություն</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայումս որոշակի խնդիրներ են առաջանում դատական իշխանության նկատմամբ վստահության, դատավորների ինքնավերլուծության, դատավորների աշխատանքի արդյունավետության, դատավորների առաջխաղացման չափանիշների, դատական իշխանության թափանցիկության ապահովման և գործող օրենսդրությամբ համապատասխան հարաբերությունների ոչ համապարփակ կարգավորման տեսանկյունից: Մասնավորապես, խնդիրներ են առաջանում հասարակության կողմից դատարանների նկատմամբ վստահության ցածր մակարդակի, դատարանների կողմից գործերի առավել արագ քննության կոմպետենտության բացակայության, դատական իշխանության ինքնակառավարման երաշխիքների բացակայության պատճառով:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Անհրաժեշտ միջոցառումների իրականացման արդյունքում հնարավոր կլինի առավել արդյունավետ ապահովել մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունն ու իրականացումը: Կրթելավվի դատական իշխանության պրոֆեսիոնալիզմը:</p>
63.	<p style="text-align: center;">Դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու ընթացակարգերի և հիմքերի բարեփոխում՝ կարգապահական վարույթի օբյեկտիվության, արդարության, արդյունավետության երաշխավորմամբ</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Ներկայումս որոշակի խնդիրներ են առաջանում դատավորի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցող և կարգապահական տույժի վերաբերյալ որոշում կայացնելու իրավասություն ունեցող սուբյեկտների տարանջատման, դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերի հստակեցման, հարուցված կարգապահական վարույթի շրջանակներում դատավորի անկախության և պաշտպանվածության օրենսդրական երաշխիքների ամրապնդման առումով:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Արդյունքում կբարեփոխվեն դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու ընթացակարգերը և հիմքերը:</p>
64.	<p style="text-align: center;">Քրեակատարողական համակարգի ենթակառուցվածքային և կիրառական խնդիրների լուծում, շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>1. 1995 թվականից մինչև 2000 թվականը Հայաստանի Հանրապետությունում ընդունված իրավական ակտերի՝ «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիային, Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, օրենքների և այլ իրավական ակտերին համապատասխանության ապահովման համար անհրաժեշտ քայլերն են՝</p>

1	2
	<p>1995 թվականից մինչև 2000 թվականը Հայաստանի Հանրապետությունում ընդունված իրավական ակտերի՝ «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիային, Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, օրենքներին և այլ իրավական ակտերին համապատասխանության ուսումնասիրություն, դրանց համեմատական վերլուծություն և Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օրենսդրական համակարգը մաքրելու և կատարելագործելու վերաբերյալ տվյալ իրավական ակտերն ընդունող մարմիններ առաջարկություններ ներկայացնելը:</p> <p>Ակնկալվող արդյունքները. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության վերլուծություն և կատարելագործում, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օրենսդրական դաշտում առկա «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիային, Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, օրենքներին և այլ իրավական ակտերին հակասող իրավական ակտերի վերացում:</p> <p>Քրեակատարողական համակարգի ենթակառուցվածքային և կիրառական խնդիրների լուծումը, շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգումը, ինչպես նաև դատապարտյալների և կալանավորված անձանց պահելու վայրերում պայմանների բարելավումը՝ իրականացվող դատաիրավական բարեփոխումների ուղղություններից են:</p> <p>Քրեակատարողական ծառայության բարեփոխումների սկզբնական փուլում՝ 2001-2006 թվականներին վերանորոգվել են քրեակատարողական չորս հիմնարկներ՝ համակարգի առջև ծառայած խնդիրների ժամանակավոր լուծման համար: Իհարկե, պետք է փաստել, որ նույնիսկ վերանորոգված հիմնարկների պայմաններում չենք կարող խոսել համակարգի ենթակառուցվածքների՝ եվրոպական չափանիշներին լիարժեք համապատասխանելու մասին: Այլ կերպ ասած, մինչև այժմ կատարված բարեփոխումների արդյունքում վերանորոգված քրեակատարողական հիմնարկները կարող են համարվել միայն անցողիկ փուլ ապահովող: Այդ իսկ պատճառով, քրեակատարողական նոր հիմնարկի կառուցումն անհրաժեշտություն է:</p> <p>Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական ծառայության կազմում գործում է 13 քրեակատարողական հիմնարկ, որոնցում հնարավոր է պահել կալանավորված և ազատությունից զրկելու հետ կապված պատժի դատապարտված 4395 անձի: Հիմնարկներում պահվող անձանց միջին թիվը կազմում է մոտավորապես 320: Նման փոքր հիմնարկների պահպանումը, մանավանդ, երբ դրանք գտնվում են միևնույն բնակավայրում, կամ շատ մոտ են միմյանց, ծայրահեղ անարդյունավետ է:</p> <p>Եվրոպական երկրների փորձն անառարկելիորեն վկայում է, որ այդ երկրներում առկա է միտում՝ կրճատել քրեակատարողական հիմնարկների թիվը, ինչն անկասկած արդարացված է նաև տնտեսական արդյունավետության և ֆինանսական միջոցները խնայելու տեսանկյունից: Այս տեսակետից քրեակատարողական ծառայության ենթակառուցվածքային բարեփոխումների առաջիկա խնդիրն է հնարավորինս էժանացնել կալանավորվածներին պահելու վայրերում անձանց պահելը և պատժի կատարումը, որը հնարավոր կլինի անել քրեակատարողական փոքր հիմնարկների թվի կրճատմամբ:</p> <p>Խոշորացված քրեակատարողական հիմնարկների գաղափարն ընդունելի է նաև կազմակերպարարական չափանիշներով:</p> <p>Հարկ է նկատել, որ կենտրոնացումը հնարավորություն է տալիս առավել արդյունավետ օգտագործել պրոֆեսիոնալ ռեսուրսները: Օրինակ, սոցիալ-հոգեբանական, բժշկական ոլորտի լավագույն մասնագետներին, ովքեր գործնականում այնքան էլ շատ չեն, հնարավոր է գործունեության առավել լայն պայմաններ ստեղծել միայն խոշորացված քրեակատարողական հիմնարկներում:</p> <p>Քրեակատարողական ծառայության գործունեության առանձնահատկություններից մեկն այն է, որ կալանավորվածների և դատապարտյալների</p>

1	2
	<p>կողմից իրենց իրավունքներն իրացնելուն խոչընդոտելու, իրավունքների բնականոն իրականացման հետ կապված կոռուպցիայի դեպքերը հաճախ տեղի են ունենում ավտոմատացված համակարգերի բացակայության պատճառով, որոնք հանգեցնում են վերջիններիս իրավունքների իրացման բնականոն գործընթացի կախվածությունը քրեակատարողական ծառայողներից, որն էլ իր հերթին հանգեցնում է էական կոռուպցիոն ռիսկերի ստեղծմանը:</p> <p>Այսպիսով, քրեակատարողական ծառայության՝ օրենքով նախատեսված խնդիրների կատարումը լիարժեք և պատշաճ ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ և նպատակահարմար է 2013 թ. ընթացքում ստեղծել նոր ուղղիչ հիմնարկ և դատապարտյալների և կալանքի տակ գտնվող անձանց պահելու վայրերում իրականացնել պայմանների բարելավման անհրաժեշտ միջոցառումներ:</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների գերծանրաբեռնվածության հիմնական պատճառներից մեկը շենքերի և շինությունների ներկա պայմաններն են: Ժամանակի հրամայականն է դարձել քրեակատարողական ծառայությունում հստակ և արդյունավետ բարեփոխումների իրականացումը՝ այն է՝ ենթակառուցվածքային ոլորտի բարեփոխումները՝ կապիտալ ծախսերի գծով, ինչը փորձով ապացուցել է իր առավել արդյունավետությունը:</p> <p>Քրեակատարողական համակարգում իրականացվել են մի շարք կապիտալ և վերակառուցման շինարարական աշխատանքներ՝ վերանորոգվել են Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության «Վարդաշեն», «Վանաձոր», «Արթիկ», «Հրազդան» քրեակատարողական հիմնարկները, «Աբովյան» քրեակատարողական հիմնարկում կառուցվել է կալանավորված անձանց պահելու համար նախատեսված մասնաշենք: Չնայած այդ ամենին, ֆինանսական միջոցների անբավարարության պատճառով մնացած քրեակատարողական հիմնարկները կապիտալ վերանորոգման չեն ենթարկվել, և դրանց շենքային պայմաններն անմխիթար վիճակում են (միջազգային փորձագետների կողմից գնահատվում է անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունք): Ներկայումս տվյալ ասպարեզում քրեակատարողական համակարգի գերակայությունն է՝ չվերանորոգված քրեակատարողական հիմնարկների վերանորոգումը կամ նոր հիմնարկների կառուցումը: Գրեթե բոլոր քրեակատարողական հիմնարկները հին կառույցներ են, համարվում են վթարային և բավարար վիճակում, իսկ այն քրեակատարողական հիմնարկները, որոնք վերակառուցվել են և շատ դեպքերում համապատասխանում են միջազգային չափորոշիչներին, այնուհանդերձ դրանք նույնպես կարիք ունեն որոշակի բարեփոխումների:</p> <p>Ներկայացված խնդիրներին հրատապ լուծում չտալը կհանգեցնի Հայաստանի Հանրապետության կողմից ստանձնած միջազգային մի շարք պարտավորությունների խախտման, այդ թվում՝ և ՀՀ-ԵՄ ԵՀԲ գործողությունների ծրագրի մի շարք կետերով նախատեսված միջոցառումները չկատարելուն, ինչպես նաև կշարունակվի ՀՀ պետական բյուջեի վրա մնալ ներկա պայմաններում ազատագրվման դատապարտված ու ձերբակալված և կալանավորված անձանց պահելու հետ կապված ծախսերը հոգալու բեռը, ինչը կարող է նվազել նշված գերակա խնդրի իրականացման արդյունքում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Նոր, միջազգային բոլոր չափանիշներին համապատասխանող քրեակատարողական հիմնարկը հնարավորության կտա ապահովելու դատապարտյալների, ինչպես նաև ձերբակալված և կալանավորված անձանց հիմնարար իրավունքները՝ ապահովելով պատժի անհատականացման սկզբունքը:</p> <p>Նոր ենթակառուցվածքային բարեփոխումները կսահմանեն հիմնարկի կառավարելիության անհրաժեշտ աստիճան՝ հնարավորություն տալով վարչակազմի կողմից անվտանգության ապահովումը:</p>

1	2
65.	<p style="text-align: center;">Էլեկտրոնային նոտարի համակարգի ներդրում և փորձնական գործարկում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Նոտարական գործողություններ կատարելիս՝ նոտարը պարտավոր է քաղաքացիներից պահանջել համապատասխան փաստաթղթեր, որի արդյունքում քաղաքացին ստիպված է լինում դիմել համապատասխան պետական մարմին՝ անհրաժեշտ փաստաթղթերն ստանալու նպատակով: Բացի դրանից՝ չկա կտակների միասնական էլեկտրոնային բազա, որի արդյունքում երբեմն կտակի (կտակների) առկայության փաստը պարզվում է ժառանգությունն ընդունվելուց հետո, ինչն էլ իր հերթին հանգեցնում է վեճերի դատական քննությանը, և, ըստ այդմ, լրացուցիչ ծանրաբեռնելով դատական համակարգը: Նշված խնդիրների լուծման, ինչպես նաև նոտարական գործողությունների որակի բարձրացման և ժամկետների կրճատման լավագույն միջոց կարող է հանդիսանալ նոտարիատում ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներմուծումը՝ էլեկտրոնային նոտարի համակարգի ներդրումը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Նոտարիատում էլեկտրոնային նոտարի համակարգի ներդրմամբ կբարձրանա նոտարական գործողությունների որակը, կնվազեն գործողությունների կատարման ժամկետները, հնարավորություն կտրվի նոտարի մոտ «մեկ պատուհանի» կանգառի սկզբունքով ծառայությունների ստացումը, կնվազի քաղաքացիների՝ տարբեր պետական մարմիններին դիմելու անհրաժեշտությունը՝ նվազեցնելով կոռուպցիոն ռիսկերը:</p>
66.	<p style="text-align: center;">Սեփականության արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ հայեցակարգի մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակումից հետո պետության համար կենսական նշանակություն ունեցող մի շարք օբյեկտների, այդ թվում գործարանների, անավարտ շինարարության օբյեկտների և այլ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը մասնավորեցման արդյունքում անցավ մի շարք ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Վերջիններս, դառնալով նշված օբյեկտների սեփականատեր, որոշ դեպքերում օբյեկտիվ կամ սուբյեկտիվ պատճառներով այլևս չշարունակեցին դրանք ըստ նշանակության օգտագործել: Արդյունքում, այդ գույքը, ունենալով երկրի զարգացմանը նպաստելու մեծ պոտենցիալ, հայտնվեց չօգտագործվող «անտնտեսվար» վիճակում, ինչը չի կարելի ընդունելի համարել առանց այդ էլ սահմանափակ հնարավորություններով օժտված Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության համար:</p> <p>Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ չօգտագործվող «անտնտեսվար» վիճակում հայտնված գույքը ներկայումս սեփականության իրավունքով պատկանում է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, անհրաժեշտ ենք համարում մշակել դրանց հարկադիր օտարման հնարավորություն ընձեռող հայեցակարգ՝ սեփականության իրավունքի հետ կապված սահմանադրաիրավական հարաբերությունների կարգավորման սկզբունքային նորմեր հանդիսացող՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 8-րդ և 31-րդ հոդվածների համատեքստում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Սեփականության արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ հայեցակարգը թույլ կտա հստակորեն գնահատել տնտեսական օբյեկտն անտնտեսվար պահելու հանգամանքը և օրենքով սահմանված կարգով այն օտարելու միջոցով ապահովել տվյալ տնտեսավարող օբյեկտի բնականոն օգտագործումը: Բացի դրանից՝ հայեցակարգն ուղղված կլինի մասնավոր հատվածում համագործակցության հարթակի ստեղծման միջոցով տնտեսական ակտիվության, ներդրումների աճի ապահովմանը:</p>

1	2
Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն	
67.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հումանիտար ականագերծման գործընթացի և ժամկետանց ու կիրարկման ոչ ենթակա զինամթերքի և ռազմական տեխնիկայի ուտիլիզացման նախապատրաստական աշխատանքների իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Ականապատված տարածքներին վերաբերող հարցերն արդեն իսկ ընդգրկված են երկրի աղքատության հաղթահարման ռազմավարությունում, և համապատասխան քայլեր են ձեռնարկվում դրանք եվրոպական նոր հարևանության քաղաքականության մեջ ընդգրկելու ուղղությամբ: ՄԱԿ-ի զարգացման աջակցության ծրագիրը ճանաչում է ականների առկայության խնդիրը Հայաստանի համար, որն էլ հիմք է հանդիսանում այդ խնդիրն Աղքատության հաղթահարման ծրագրում և Հազարամյակի մարտահրավերի ծրագրում ընդգրկելու համար:</p> <p>Գերակա խնդրի կատարումը պայմանավորված է պաշտպանության ոլորտի բարեփոխումների շրջանակներում հումանիտար ականագերծման և ժամկետանց ու կիրարկման ոչ ենթակա զինամթերքների և ռազմական տեխնիկայի ուտիլիզացման՝ որակապես նոր համակարգերի ներդրման անհրաժեշտությամբ, որի նպատակն է ունենալ արդի միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան տեխնիկական հետախուզման, ականագերծման և հետականագերծման փաստաթղթավորման համակարգ: Գործընթացն սկսվել է 2012 թվականից, իսկ 2013 թվականի համար նախատեսվում է համապատասխան միջոցառումների, դրանցից բխող մարտավարական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորմանն ուղղված կրթության կազմակերպման, սպայական և պայմանագրային սերժանտական դասընթացների իրականացում, համապատասխան իրավական ակտերի ընդունում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Ականապատված տարածքներում ականագերծման համակարգված գործողությունների շարունակական իրականացումը կապահովի Հայաստանի Հանրապետության տարածքում չպայթած ականների քանակի նվազեցումը: Գերակա խնդրի կատարումը կապահովի նաև ՀՀ Նախագահի նախընտրական ծրագրի 6-րդ կետով, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2012 թ. հունիսի 18-ի N 730-Ա որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության ծրագրի ՀՀ կառավարության գործունեության հիմնական ուղղությունների 3.1.4.2-րդ, 3.1.6-րդ ու 3.3.1.2-րդ կետերով սահմանված տարածքների համաչափ զարգացման գործընթացում հեռավոր և սահմանամերձ շրջաններից բնակչության արտագաղթի կանխման, գյուղի և գյուղատնտեսության զարգացումը խթանող հատուկ օժանդակության ծրագրերի իրականացումը:</p>
68.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կրթական և բժշկական զինվորական հաստատությունների, ինչպես նաև զորամասերի գործունեության արդյունավետության բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի կատարումը պայմանավորված է պաշտպանության ոլորտի բարեփոխումների շրջանակներում զինված ուժերի կառույցների իրավական կարգավիճակի հստակեցման և գործունեության բարելավման շարունակական ընթացքն ապահովելու անհրաժեշտությամբ: Այդ ուղղությամբ նախատեսվում են զինված ուժերի կրթական կամ բժշկական ծառայություններ մատուցող զինվորական հաստատությունների և զորամասերի գործունեության հստակեցման նպատակով համապատասխան միջազգային փորձի ուսումնասիրում, զինված ուժերի կրթական կամ բժշկական ծառայություններ մատուցող հաստատությունների ու զորամասերի զինվորական բնույթի առանձնահատկություններից ելնելով՝ նրանց իրա-</p>

1	2
	<p>վական կարգավիճակի առանձնահատկությունների բացահայտում և ՀՀ օրենսդրության պահանջներին դրանց ամրագրման հնարավորությունների ուսումնասիրում, որի արդյունքներով կմշակվի ու կներկայացվի համապատասխան օրենքի նախագիծ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Զինված ուժերի կրթական կամ բժշկական ծառայություններ մատուցող զինվորական հաստատությունների և զորամասերի գործունեության հստակեցում, զինվորական բնույթի առանձնահատկություններից ելնելով՝ դրանց իրավական կարգավիճակի առանձնահատկությունների օրենսդրական լուծում: Գերակա խնդրի կատարումը կապահովվի նաև ՀՀ Նախագահի նախընտրական ծրագրի 5-րդ կետով, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2012 թ. հունիսի 18-ի N 730-Ա որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության ծրագրի ՀՀ կառավարության գործունեության հիմնական ուղղությունների 3.3.1.1-ին ու 3.3.5-րդ կետերով սահմանված կառավարման համակարգի արդյունավետության բարձրացման և պաշտպանական ներուժի կատարելագործման գործընթացի իրականացումը:</p>
Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն	
69.	<p>Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի՝ ուրվագծված արտաքին քաղաքականության և նրա կողմից տրված հանձնարարականների, ինչպես նաև Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարության հիմնադրույթների իրականացմանն ուղղված աշխատանքներ</p> <p>Մեր տարածաշրջանում դեռևս առկա են չկարգավորված հակամարտություններ, տարածայնություններ, պահպանվում է բաժանարար գծերի խորացման միտումը, ձևավորված չեն կայունության, անվտանգության, հաղորդակցության ուղիների ու տնտեսական համագործակցության համընդհանուր և միասնական համակարգեր: Հայաստանի և ընդհանրապես տարածաշրջանի անվտանգությունն ու կայուն զարգացումը գլխավորապես պայմանավորված են հարևան երկրների հետ և նրանց միջև հարաբերություններով, ինչպես նաև մեր տարածաշրջանի վրա անմիջական և ոչ անմիջական միջազգային ազդեցություններով և զարգացումներով:</p> <p>ՀՀ Նախագահի սահմանած արտաքին քաղաքական ուղենիշների և Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարության արտաքին քաղաքական խնդիրների լուծմանն ուղղված քայլերի հիմնական նպատակներն են՝ երկրի արտաքին անվտանգության ապահովումը, տարածաշրջանում կայունության հաստատումը, լարվածության օջախների հնարավոր բռնկումների կանխարգելումը, ԼՂՀ-ի խնդրի խաղաղ կարգավորումը, Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը:</p> <p>Տարածաշրջանում համագործակցության միջավայրի և անվտանգության համակարգի ձևավորման, հարևան պետությունների միջև կառուցողական հարաբերությունների և փոխվստահության հաստատման, տարածաշրջանում ազդեցություն ունեցող ուժերի հետ փոխշահավետ հարաբերությունների կառուցման արդյունքում կապահովվեն Հայաստանի հետագա զարգացման համար անհրաժեշտ արտաքին բարենպաստ պայմաններ ու երաշխիքներ:</p>
70.	<p>Եվրոպական ուղղության խորացում</p> <p>ՀՀ Նախագահի սահմանած արտաքին քաղաքական ուղենիշներով և Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարությամբ հաստատված՝ եվրոպական կառույցների, առաջին հերթին ԵՄ-ի և նրա անդամ պետությունների հետ հարաբերությունների զարգացմանն ու ամրապնդմանն ուղղված արտաքին քաղաքական առաջնային ուղղություններով 2013 թ. աշխատանքներն իրականացվելու են համաձայն՝</p>

1	2
	<p>1) ՀՀ Նախագահի 2012 թ. հունիսի 18-ի ՀՀ-ի և ԵՄ-ի միջև ասոցացման համաձայնագրի, ներառյալ խորը և համապարփակ ազատ առևտրի գոտին, շուրջ բանակցությունների համար պատասխանատու խորհրդի և ոլորտային աշխատանքային խմբերի ստեղծման մասին ՆԿ-78-Ա կարգադրության.</p> <p>2) ՀՀ Նախագահի 2012 թ. փետրվարի 21-ի ՀՀ-ի և ԵՄ-ի միջև մուտքի վիզաների դյուրացման և հետընդունման (ոեադմիսիայի) համաձայնագրերի շուրջ բանակցությունների համար պատասխանատու թիմ ձևավորելու մասին ՆԿ-14-Ա կարգադրության.</p> <p>3) ԵՀԲ ՀՀ-ԵՄ գործողությունների ծրագրի կատարումն ապահովող 2012-2013 թթ. միջոցառումների ցանկի, որը հաստատվել է ՀՀ Նախագահի 2012 թ. ապրիլի 16-ի ՆԿ-52-Ա կարգադրությամբ.</p> <p>4) 2012 թ. հուլիսի 23-ի Արևելյան գործընկերության նախարարական համաժողովում ընդունված Արևելյան գործընկերության 2012-2013 թթ. ճանապարհային քարտեզի: Համաձայն Եվրոպայի խորհրդի նախարարների կոմիտեի կանոնակարգի 6-րդ կետի՝ ԵԽ նախարարների կոմիտեի նախագահությունը ԵԽ անդամ երկրներն ստանձնում են հերթականությամբ, վեց ամիս ժամկետով՝ ըստ անգլերեն այբուբենի:</p>
71.	<p style="text-align: center;">Աջակցություն արտաքին տնտեսական ոլորտին</p> <p>Նշված գործողությունների, միջոցառումների, իրականացվելիք ծրագրերի անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ տնտեսական զարգացման գերակայություններից և հրամայականներից, ՀՀ Նախագահի նախընտրական ծրագրի, ՀՀ կառավարության 2012-2017 թթ. ծրագրի, ՀՀ օրենքների համապատասխան դրույթներից:</p> <p>Նշված գործողությունների, միջոցառումների և ծրագրերի իրականացումը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության հզորացմանը և արտաքին շուկաներում մրցունակության բարձրացմանը, տնտեսական կառույցների այժմեականացմանը, Հայաստանի տնտեսական ներուժի բազմապատկմանը և կայուն զարգացմանը:</p> <p>Միաժամանակ, նշված նպատակներին հնարավորինս կարճ ժամկետում հասնելու տեսանկյունից, կարևորվում են ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության քայլերն արտաքին տնտեսական համագործակցության համակարգմանն ուղղված աշխատանքների ակտիվացման, Հայաստանի արտաքին տնտեսական հարաբերությունների բաղադրիչի ընդլայնմանն ու ուժեղացմանն ուղղված միջոցների մշակման միջգերատեսչական աշխատանքային խմբի գործունեության աշխուժացմանն ուղղությամբ: Այս աշխատանքներն անհրաժեշտ է իրականացնել՝ ինչպես միջգերատեսչական խմբի անդամ ՀՀ գերատեսչությունների և կազմակերպությունների, այնպես էլ՝ ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության այլ ստորաբաժանումների հետ սերտ աշխատակցությամբ՝ նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ, քաղաքական օրակարգին զուգընթաց, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության կառույցի գործունեությունը պետք է ուղղված լինի Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության համապարփակ զարգացման խնդիրների լուծմանը:</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական զարգացման գործում ՀՀ դիվանագիտական համակարգի առավել ակտիվ ընդգրկումը կնպաստի Հայաստանի տնտեսական շահերի առավել արդյունավետ սպասարկմանն ու ապահովմանը, նյութական, ֆինանսական, մարդկային և այլ ռեսուրսների համախմբմանը, տնտեսության առաջընթացի գործում ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմանը:</p>

1	2
72.	<p align="center">Մարդու իրավունքների ոլորտ. Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունների և մոնիթորինգային մարմինների կողմից տրված հանձնարարականների իրականացման ապահովում, այդ թվում՝ ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների խորհրդի համընդհանուր վերանայման գործընթացի շրջանակներում</p> <p>Մարդու իրավունքների ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունների և մոնիթորինգային մարմինների կողմից տրված հանձնարարականների իրականացման խնդիրների գերակայությունները թելադրված են միջազգային գործընթացներին համահունչ քայլերու, միջազգային ակտիվ ներգրավման միջոցով երկրի ազգային շահերը պաշտպանելու՝ ՀՀ ազգային անվտանգության ռազմավարության դրույթով:</p> <p>Այս գերակա խնդրի լուծմանն ուղղված՝ 2013 թ. համար նախանշված քայլերի լիարժեք իրականացումը կապահովվի Հայաստանի միջազգային բարձր հեղինակությունը, կկանխարգելի միջազգային կառույցների կողմից Հայաստանի Հանրապետության վերաբերյալ անցանկալի որոշումների կայացումը, կնպաստի երկրի շահերին առնչվող խնդիրների շուրջ միջազգային կազմակերպությունների կողմից առավել շահեկան դիրքորոշումների ձևավորմանը:</p>
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե	
73.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության գույքահարկի և հողի հարկի 2014-2016 թթ. հարկման բազաների ձևավորում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Անշարժ գույքի հարկի 2014-2016 թթ. հարկման բազաների համալրում:</p> <p>Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 66-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերության և «Հողի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի պահանջների՝ հողի հարկի 2013 թ. հարկման բազայի ձևավորում:</p> <p>Կձևավորվեն ՀՀ համայնքների վարչական սահմաններում և սահմաններից դուրս (մարզի սահմաններում) գտնվող հողերի հողի հարկի 2013 թ. հարկման բազաները, որը ՀՀ կառավարության 2007 թ. ապրիլի 19-ի N 465 որոշմամբ հաստատված կարգի 5-րդ կետի 1-ին ենթակետի պահանջների համաձայն՝ հողի հարկ վճարողներին սեփականության կամ անհատույց (մշտական) օգտագործման իրավունքով պատկանող հողամասերի հաշվառման ու գնահատման տվյալների ամփոփ ցուցակները մինչև գնահատման (վերագնահատման) տարվա օգոստոսի 1-ը Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի պաշտոնական ինտերնետային կայքում տեղադրելուց հետո, հնարավորություն կընձեռի հաշվարկելու և գանձելու 2014 թ. հողի հարկը համայնքային բյուջեներ ներգրավելու համար:</p> <p>Համաձայն «Գույքահարկի մասին» և «Հողի հարկի մասին» ՀՀ օրենքների պահանջների՝ նոր եռամյա ժամանակահատվածի՝ 2014-2016 թթ. հարկման բազաների ձևավորման համար 2013 թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ հաշվառված տվյալների հիման վրա իրականացված՝ ՀՀ տարածքում գտնվող, հարկվող օբյեկտ համարվող շենքերի և շինությունների, հողամասերի կադաստրային արժեքների նոր գնահատությունները ՀՀ կառավարության 2003 թ. մայիսի 22-ի N 641 որոշմամբ հաստատված կարգի 2.3-րդ կետի «ա» ենթակետի պահանջների համաձայն հարկվող օբյեկտ համարվող, տվյալ տարվա հուլիսի 1-ի դրությամբ հաշվառված ու գնահատված շենքերի և շինությունների ամփոփ ցուցակները մինչև գնահատման (վերագնահատման) տարվա սեպտեմբերի 1-ը կտեղադրվեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Ձևավորվելու է հարկվող օբյեկտ հանդիսացող հողամասերի, շենքերի ու շինությունների հարկման բազան, որը հիմք է հանդիսանալու դրանց 2014-2016 թթ. հարկը հաշվարկելու համար: Անշարժ գույքի հարկման բազան ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տրամադրվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմիններին:</p>
74.	<p>WGS-84 (Վի Ջի ԷՍ-84) գեոդեզիական կոորդինատային համակարգում մեկ միասնական քարտեզագրական հիմքի ստեղծման աշխատանքներ</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>«WGS-84» (Վի Ջի Էս-84) գեոդեզիական կոորդինատային համակարգում մեկ միասնական քարտեզագրական հիմքի ստեղծումն անհրաժեշտ է տնտեսության տարբեր բնագավառների (քաղաքաշինական, բնապահպանական, արդյունաբերության, կադաստրի, տարածքների պլանավորման, գյուղատնտեսական հողերի հաշվառման, հողերի միավորման, հողերի օգտագործման և գոտևորման սխեմաների կազմման, վարչատարածքային միավորների (համայնքների) սահմանների ամրացման, վարչական և տնտեսական գործունեության, մելիորացիայի, երկրաբանական հետախուզական աշխատանքների, անտառատնտեսության և այլն) խնդիրների լուծման, օգտագործողների լայն շրջանակների համար բաց հրատարակման տեղագրական և կադաստրային քարտեզների հասանելիության ապահովման, ինչպես նաև մեկ միասնական քարտեզագրական հիմքի ստեղծման համար: Այդ նպատակով 2009 թվականին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից որպես գերակա խնդիր էր սահմանվել Հայաստանի Հանրապետության պետական մասշտաբային շարքի տեղագրական և կադաստրային քարտեզների տեղափոխումը «WGS-84» (Վի Ջի Էս-84) համաշխարհային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>2013 թվականին Հայաստանի Հանրապետության Լոռու և Տավուշի մարզերի՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական մասշտաբային շարքի տեղագրական և կադաստրային քարտեզների տեղափոխումը «WGS-84» (Վի Ջի Էս-84) համաշխարհային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգ:</p>
75.	<p>Բազային երկրատեղեկատվական համակարգերի ստեղծում Գյումրի քաղաքում (817.3 հա)</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Աշխատանքները ներառում են թվային քարտեզագրական հիմքի ստեղծում և անհրաժեշտ տվյալների հավաքագրում տեղագրական և կադաստրային քարտեզների ու հատակագծերի հիման վրա:</p>

1	2
	<p>Գյումրի համայնքի բազային երկրատեղեկատվական համակարգի 1:2000 մասշտաբի քարտեզագրական հիմքի ստեղծման նպատակով իրականացվելու են հետևյալ միջոցառումները՝</p> <p>1) համայնքի և հեռանկարային զարգացման նպատակով նախատեսված տարածքի համար ստեղծվելու են 1:2000 մասշտաբի տեղագրական և կադաստրային թվային համադրված հատակագծերը, որոնց համար հիմք են հանդիսանալու 2001-2003 թվականների ընթացքում ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից ստեղծված 1:500 և 1:2000 մասշտաբի թվային կադաստրային քարտեզները, որոնց վրա իրականացվելու են քաղաքի 1:2000 մասշտաբի հատակագծերի թարմացման, ռելիեֆի տեղագրական տարրերի ստեղծման, տեղագրական հանույթների կազմման ու թվայնացման աշխատանքները:</p> <p>2) անհրաժեշտ է զգալի փոփոխություններ կրած տարածքներում (ակտիվ կառուցապատման գոտիներում) կատարել 1:2000 մասշտաբի տեղագրական նոր հանութագրում:</p> <p>3) տարածքի ստորգետնյա մայրուղային հաղորդակցողիների հանութագրում և համաձայնեցում շահագործող կազմակերպությունների հետ:</p> <p>4) բազային երկրատեղեկատվական համակարգի համար անհրաժեշտ թեմատիկ շերտերի ստեղծում և բոլոր տարրերի տեքստային տվյալների մուտքագրում:</p> <p>Աշխատանքները կրում են շարունակական բնույթ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գյումրի համայնքի բազային երկրատեղեկատվական համակարգի 1:2000 մասշտաբի քարտեզագրական հիմքի ստեղծում:</p>
76.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետությունում մշտական գործող ԶիՊիԷս (գլոբալ դիրքորոշման համակարգ) GPS ռեֆերենց կայանների ցանցի ստեղծում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի և Նորվեգիայի Թագավորության կադաստրի և քարտեզագրության գերատեսչության կողմից իրականացվող դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ձեռք բերել 12 ռեֆերենց կայան, նախագծել դրանց տեղակայումը, ինչը կապահովի հանրապետության ամբողջ տարածքում համապատասխան ճշտության ազդանշանների ընդունումը՝ ձևավորելով Հայաստանի դիրքորոշման համակարգը (ARMPOS), որը հետագայում հնարավոր է կապակցել նաև Եվրոպական դիրքորոշման համակարգին (EUPOS): Ստեղծել Երևան քաղաքում ռեֆերենց կայանների աշխատանքը վերահսկող կենտրոն: Ցանցի ձևավորման աշխատանքները կավարտվեն 2013 թ. դեկտեմբերի 3-րդ տասնօրյակում, իսկ համակարգի շահագործումը նախատեսվում է 2014 թ.:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի ու Նորվեգիայի Թագավորության կադաստրի և քարտեզագրության գերատեսչության կողմից իրականացվող դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում կունենանք 12 ռեֆերենց կայան:</p>

1	2
77.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն</p> <p align="center">Պետական բնակարանային ֆոնդի հաշվառման բազայի ստեղծում և հաշվառում, սեփականության իրավունքի գրանցման ուղղությամբ միջոցառումների իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության տարածքում պետական բնակարանային ֆոնդի նոր հաշվառման և արդյունքների ամփոփման նպատակով ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության պետի 2012 թ. հունվարի 30-ի N 06 հրամանով ստեղծվել է հանձնաժողով: Քննարկվել են հարցի կարգավորման ուղիները՝ մշակվել են պետական բնակարանային ֆոնդի հաշվառման կազմակերպման ժամանակացույց և պետական բնակարանային ֆոնդի հաշվառման բազայի կառուցվածք:</p> <p>ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեն ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությանը տրամադրել է Հայաստանի Հանրապետության անունով գրանցված՝ բնակելի նշանակության գույքի մասին, իսկ Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի վարչական տարածքում գտնվող, համայնքային սեփականություն չհանդիսացող, փաստացի բնակության համար օգտագործվող (անկախ նպատակային նշանակությունից), ինչպես նաև կիսակառույց բնակելի շենքերի մասին տեղեկատվությունը:</p> <p>ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունում քննարկվել է համապատասխան պետական կառավարման մարմիններից և Երևանի քաղաքապետից ստացված տեղեկատվությունը և ներառվել է պետական բնակարանային ֆոնդի հաշվառման բազայում: Քննարկվել է նաև ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունում և վարչության «Պետական գույքի գույքագրման և գնահատման գործակալություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունում առկա՝ պետական կառավարման մարմինների տնօրինության՝ պետական բնակարանային ֆոնդի մասին տեղեկատվությունը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Արդյունքում ստացվելու է պետական բնակարանային ֆոնդի հաշվառման երեք բազա՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ընդհանրական բազա, որում ներառվել է բոլոր պետական մարմիններից ստացված տեղեկատվությունը. 2) ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից ստացված տվյալների բազա. 3) պետական սեփականություն հանդիսացող բնակարանային նշանակության անավարտ շինարարության օբյեկտների բազա:
78.	<p align="center">Պետական բնակարանային ֆոնդի ստեղծման և օգտագործման վերաբերյալ ռազմավարության մշակում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Պետական բնակարանային ֆոնդի մասին անհրաժեշտ տեղեկատվությունների ճշգրտումից հետո նախատեսվում է ՀՀ կառավարություն ներկայացնել առաջարկություն պետական բնակարանային ֆոնդը ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության տնօրինությանը հանձնելու վերաբերյալ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Առաջարկությունն ընդունվելու դեպքում կմշակվի պետական բնակարանային ֆոնդի ստեղծման և օգտագործման վերաբերյալ ռազմավարությունը, որի իրականացման գործընթացում կներգրավվի նաև ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը:</p>

1	2
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն	
79.	<p style="text-align: center;">Երևան քաղաքի հասարակական վայրերի համար տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերում և համակարգի շարունակական զարգացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Երևան քաղաքի հասարակական վայրերի համար տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերման և համակարգի ներդրման գերակա խնդրի իրականացման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հասարակական կարգի պահպանության, հասարակական անվտանգության ապահովման, հասարակական վայրերում հանցագործությունների, վարչական իրավախախտումների հայտնաբերման, կանխման, խափանման և բացահայտման նպատակով՝ օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ ձեռնարկելու անհրաժեշտությամբ:</p> <p>Ներկայումս Երևան քաղաքի հասարակական կարգի պահպանության ծառայությունը լիարժեք հագեցած չէ ժամանակակից տեխնիկական միջոցներով, մասնավորապես, տեսադիտման սարքավորումներով, որոնցով ավելի դյուրին կդառնա հասարակական վայրերում հանցագործությունների, վարչական իրավախախտումների հայտնաբերման, կանխման, խափանման և բացահայտման գործը:</p> <p>2. Խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Երևան քաղաքի հասարակական վայրերի համար տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերման և համակարգի զարգացման արդյունքում իրավախախտումների հայտնաբերումը, նախականխումը և օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների ձեռնարկումը կլինեն առավել օպերատիվ և արդյունավետ:</p>
80.	<p style="text-align: center;">Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման ոլորտում տեխնիկական հագեցվածության շարունակական զարգացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման ոլորտում տեխնիկական հագեցվածության շարունակական զարգացումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է ապահովել Երևան քաղաքի խաչմերուկներում ճանապարհային երթևեկության վերահսկողության համակարգի, Երևան քաղաքի փողոցներում, ինչպես նաև միջպետական նշանակության ավտոճանապարհների արագության վերահսկման ավտոմատ համակարգի ներդրումը, ինչը պայմանավորված է ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումներն առավել օպերատիվորեն հայտնաբերելու, նախականխելու, օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ ձեռնարկելու անհրաժեշտությամբ:</p> <p>Ներկայումս Երևան քաղաքի առավել ծանրաբեռնված երթևեկություն ունեցող խաչմերուկներում, Երևան քաղաքի փողոցներում, ինչպես նաև միջպետական նշանակության ավտոճանապարհներին տեղադրված չեն արագության վերահսկման, ճանապարհային երթևեկության վերահսկողության համակարգեր, ինչն զգալիորեն նվազեցնում է ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումները հայտնաբերելու արդյունավետությունը:</p> <p>Գերակա խնդրի նպատակն է Երևան քաղաքի խաչմերուկներում, Երևան քաղաքի փողոցներում, ինչպես նաև միջպետական նշանակության ավտոճանապարհներին ներդնել ճանապարհային երթևեկության վերահսկողության և արագության վերահսկման համակարգեր:</p> <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի իրականացման արդյունքում ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների հայտնաբերումը, նախականխումը և</p>

1	2
	<p>օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների ձեռնարկումը կլինեն առավել օպերատիվ և արդյունավետ, ինչպես նաև կապահովվի ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման ոլորտում տեխնիկական հագեցվածության շարունակական զարգացումը:</p>
81.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության մարզերում ճանապարհային ոստիկանության կողմից բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ մարզերում ճանապարհային ոստիկանության կողմից բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների որակը բարելավելու համար անհրաժեշտ է ՀՀ մարզերում տեղակայված՝ վարորդական վկայական հատկացնող և տրանսպորտային միջոցների հաշվառում իրականացնող 12 ստորաբաժանումների կողմից ծառայության մատուցման պահին հիմնական վարորդական վկայականի և հաշվառման վկայագրի հատկացումը, ինչը պայմանավորված է քաղաքացիներին որակյալ և պարզեցված ընթացակարգով ծառայություններ մատուցելու անհրաժեշտությամբ:</p> <p>Ներկայումս անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների բացակայության պատճառով ՀՀ մարզերում տեղակայված՝ վարորդական վկայական հատկացնող և տրանսպորտային միջոցների հաշվառում իրականացնող 12 ստորաբաժանումների կողմից հիմնական վարորդական վկայականը և հաշվառման վկայագիրը հատկացվում են ծառայությունը մատուցելուց հետո 5 օրվա ընթացքում՝ այդ ժամանակահատվածի համար հատկացնելով ժամանակավոր վարորդական վկայական կամ հաշվառման վկայագիր: Այսինքն, քաղաքացին ստիպված է լինում կրկին այցելել ճանապարհային ոստիկանության ստորաբաժանում և ստանալ հիմնական վարորդական վկայականը կամ հաշվառման վկայագիրը:</p> <p>Առաջարկվում է ապահովել ՀՀ մարզերում տեղակայված՝ վարորդական վկայական հատկացնող և տրանսպորտային միջոցների հաշվառում իրականացնող 12 ստորաբաժանումների կողմից ծառայության մատուցման պահին հիմնական վարորդական վկայականի և հաշվառման վկայագրի հատկացումը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի իրականացման արդյունքում կկրճատվի վարորդական վկայականներ հատկացնելու և տրանսպորտային միջոցներ հաշվառելու համար պահանջվող ժամանակը՝ վարորդական վկայականը և հաշվառման վկայագիրը հատկացնելով ծառայությունը մատուցելու պահին, կբարելավվի ՀՀ մարզերում ճանապարհային ոստիկանության կողմից բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների որակը:</p>
	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտե</p>
82.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի մասնագիտական կազմի համալրում՝ բարձր որակավորում ունեցող կադրերով, նոր կադրերի պատրաստում, վերապատրաստում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Խնդիրը պայմանավորված է ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառի կարգավորման հիմնախնդիրների՝ նոր միջուկային էներգաբլոկի կառուցման, ատոմակայանի գործող էներգաբլոկի անվտանգության բարձրացման ու շահագործման նախագծային ժամկետի երկարաձգման, շրջակա միջավայրի ճառագայթային մոնիթորինգի, միջուկային սահբեկչության գլոբալ ռիսկի նվազեցման, միջուկային զենքի</p>

1	2
	<p>չտարածման երաշխիքների ապահովման, ճառագայթային անվտանգության ապահովման և իոնացնող ճառագայթումից պաշտպանության, ռադիոակտիվ թափոնների ու աշխատած միջուկային վառելիքի անվտանգ կառավարման գործառնություններով:</p> <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>1) կոմիտեի աշխատակազմը համալրել 25 նոր մասնագետներով (կապված նոր միջուկային էներգաբյուրի կառուցման հետ, կոմիտեն մինչև 2016 թ. պետք է համալրվի ևս՝ տարեկան 3-5 մասնագետով՝ կախված նոր բյուրի կառուցման տեմպերից).</p> <p>2) կատարելագործել կոմիտեի մասնագիտական կազմի որակավորման գործընթացը, պատրաստել և վերապատրաստել կոմիտեի մասնագետներին՝ համաձայն ԱԷՄԳ-ի և ԵՄ-ի ուղեցույցների պահանջների, ըստ անհրաժեշտության կատարել կոմիտեի կառուցվածքային փոփոխություններ:</p>
83.	<p align="center">Ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառի օրենսդրության համապատասխանեցում ԱԷՄԳ-ի և ԵՄ-ի պահանջներին</p> <p>Ֆուկուշիմա ԱԷԿ-ի վթարից հետո ԵՄ-ի առաջարկով ԱԷԿ-ներ շահագործող երկրներում իրականացվեցին սթրեսս-թեստ վերլուծություններ: Մինչև 2013 թ. վերջը ԵՄ-ի (ԱԷՄԳ-ի հետ) վերլուծությունների հիման վրա ներկայացվելու են ԱԷԿ-ների անվտանգության ապահովման նոր ստանդարտները և չափանիշները:</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Կատարելագործել ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառի օրենսդրությունը («Խաղաղ նպատակներով ատոմային էներգիայի անվտանգ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքը, «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքը և այլ համապատասխան օրենքներ, ինչպես նաև անվտանգության նորմեր, կանոններ, պահանջներ, կարգեր, ուղեցույցներ և այլն)՝ համաձայն ԱԷՄԳ-ի, ԵՄ-ի ստանդարտների ու չափանիշների պահանջների և զարգացած երկրների փորձի ու մտտեցումների:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուժեղացնել անվտանգության վերլուծության, գնահատման կարողությունները և կատարելագործել տեսչական ստուգումների պրակտիկան, • կատարելագործել կոմիտեի կառավարման որակը՝ համաձայն միջազգային ստանդարտների պահանջների, • կատարելագործել կոմիտեի տեխնիկական աջակցության կազմակերպության՝ «Միջուկային և ռադիացիոն անվտանգության գիտատեխնիկական կենտրոն» ՓԲԸ-ի գործունեությունը: <p>2. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Խնդրի լուծմամբ կապահովվի կոմիտեի զարգացման ռազմավարական ծրագրի իրականացումը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռվի միջուկային և ճառագայթային անվտանգության մակարդակը համապատասխանեցնելու միջազգային չափանիշներին:</p>
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչություն	
84.	<p align="center">«Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի տարածքի բնակելի շենքերի բնակարանների սեփականատերերին և նախկին հանրակացարանների սենյակներում փաստացի բնակվող բնակիչներին նոր բնակարաններով ապահովելու նպատակով շինարարական աշխատանքների իրականացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Ներկայիս «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի տարածքում առկա բնակեցված շենքերը հարմար չեն տեղակայված՝ թռիչքային</p>

1	2
	<p>անվտանգության նկատառումներից ելնելով, և կարող են խանգարել հետագայում այդ տարածքում ազատ տնտեսական գոտու ենթակառուցվածքների կառուցմանը: «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի ամբողջական և արդիական շահագործման ապահովման նպատակով անհրաժեշտ է ավարտին հասցնել «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանին հարակից տարածքում գտնվող բնակելի շենքերի բնակարանների սեփականատերերի և նախկին հանրակացարանների սենյակներում փաստացի բնակվող բնակիչների համար նոր բնակելի շենքերի կառուցման աշխատանքները:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Արդյունքում «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանին հարակից տարածքում գտնվող բնակելի շենքերի բնակարանների սեփականատերերի և նախկին հանրակացարանների սենյակներում փաստացի բնակվող բնակիչների համար կկառուցվեն նոր բնակելի շենքեր, որով կլուծվի 176 ընտանիքի սոցիալական խնդիրը:</p>
85.	<p>Օդային երթուղիների կառավարման ավտոմատացված համակարգի արդիականացում և օդային երթուղիների կառավարման կենտրոնի թվային կապի համակարգի և նոր ձևաչափի թռիչքային պլանների (FPL-2012) ներդրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Երևանի օդային երթուղիների կառավարման (ՕԵԿ) կենտրոնում տեղադրված «EUROCAT 1000» օդային երթուղիների կառավարման ավտոմատացված համակարգը շահագործվում է շուրջ 11 տարի: Այդ ընթացքում միջազգային կազմակերպությունների կողմից (ԻԿԱՕ, Եվրակոնտրոլ) սահմանվել են լրացուցիչ պահանջներ ՕԵԿ-ի գործընթացներում, որոնցից մի մասի ապահովումն իրականացվել է գործող համակարգի վերազինման արդյունքում: Սակայն առաջիկա տարիների համար նշված կազմակերպությունների կողմից ներկայացվում են նոր պահանջներ, որոնց ապահովման համար համակարգերի արդիականացման անհրաժեշտություն է առաջանում: Հաշվի առնելով արդի համակարգերում օգտագործվող ժամանակակից տեխնոլոգիաների սկզբունքները, տարածաշրջանային ՕԵԿ-ի կենտրոնների հետ փոխհաղորդակցության կապի բարելավումը, ինչպես նաև տեղեկատվական տվյալների թվային բազաների ներդրումը՝ անհրաժեշտություն է առաջացել ՕԵԿ-ի կենտրոնում կիրառելու թվային կապի համակարգ:</p> <p>ԻԿԱՕ միջազգային կազմակերպության N4444 ձեռնարկով անդամ պետությունների համար սահմանված են պահանջներ Թռիչքների հոսքերի կառավարման կենտրոնի (CFMU) հետ փոխհամագործակցության նոր ձևաչափերի ընդունման համար, մասնավորապես, 2012 թվականի նոյեմբերի 15-ից ներդրվելու է FPL-2012 թռիչքային պլանների նոր ձևաչափ: Հայաստանի Հանրապետության կողմից Թռիչքների հոսքերի կառավարման կենտրոնի (CFMU) հետ ձեռք է բերվել համաձայնություն նշված ժամկետը մեկ տարով երկարաձգելու համար՝ նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ FPL-2012 թռիչքային պլանների նոր ձևաչափը կարող է կիրառվել միայն ՕԵԿ-ի նոր ավտոմատացված համակարգի ներդրումից հետո:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ՕԵԿ-ի կենտրոնի ավտոմատացված համակարգի արդիականացումը, թվային կապի և նոր ձևաչափի թռիչքային պլանների (FPL-2012) ներդրումը կբարձրացնեն թռիչքների անվտանգության մակարդակը, կապահովեն թռիչքների կանոնավորությունը և համապատասխանեցումը միջազգային ստանդարտներին:</p>

1	2
86.	<p style="text-align: center;">Եվրոպական հարևանության քաղաքականության շրջանակներում իրականացվող բարեփոխումներ</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն մասնագետներին վկայականներ տալու պահանջների համապատասխանեցումը Եվրոպական միացյալ ավիացիոն իշխանությունների պահանջներին: Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավ շահագործող ձեռնարկությունների թռիչքային ձեռնարկների համապատասխանեցումը Եվրոպական միացյալ ավիացիոն իշխանությունների պահանջներին: Եվրոպական հարևանության քաղաքականության շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում բարեփոխումների իրականացում:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Արդյունքում կունենանք Եվրոպական միացյալ ավիացիոն իշխանությունների պահանջներին համապատասխանող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն մասնագետների վկայականների նոր ձևանմուշ և Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավ շահագործող ձեռնարկությունների թռիչքային նոր ձեռնարկներ:</p>
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե	
87.	<p style="text-align: center;">Հարկային և մաքսային հսկողության արդյունավետության բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հարկային վարչարարության 2012-2014 թթ. ռազմավարությամբ, ինչպես նաև ՀՀ Նախագահի կարգադրությամբ հաստատված 2011-2013 թթ. բարեփոխումների ծրագրով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի (ՊԵԿ) համար հսկողական գործիքների արդյունավետ կիրառումը, հսկողական տարբեր գործառնությունների իրագործումը շարունակում է համարվել բարեփոխումների առանցքային ուղղություն: Հարկային հսկողության մեխանիզմների արդիականացման նախկին տարիների աշխատանքն ուղղված էր ռիսկերի վրա հիմնված հսկողության համակարգի գործարկմանը, ինչը հաջողությամբ իրագործվեց: Ներկայումս ՊԵԿ-ը, իր հսկողական գործառնություններն իրականացնելիս, հիմնվում է ինչպես ռիսկային չափանիշների հիման վրա ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության, այնպես էլ՝ հարկային գերավճարների վերադարձման դյուրացված (ավտոմատացված) համակարգի վրա:</p> <p>Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հարկային վարչարարության հետագա բարեփոխումները մեծ մասամբ ուղղված են լինելու առկա մեխանիզմների ու համակարգերի զարգացմանը, դրանց որակական նոր աստիճանի բարձրացմանը և գնահատմանը, հետևաբար, կարևորվելու է ներդրված հսկողական մեխանիզմների կիրառման արդյունավետության բարձրացումը՝ վերլուծական կարողությունների զարգացման, «Հսկիչ-դրամարկային մեքենաների մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի «դ» կետի կիրառման նկատմամբ հսկողության միջոցով:</p> <p>Մաքսային վարչարարության տեսանկյունից կարևորվելու է ռիսկային չափանիշների հիման վրա ստուգման ենթակա ԱՏԳ մասնակցի ընտրության համակարգի հետագա կատարելագործումը՝ հետբացթողումային հսկողության ռիսկային չափանիշների սահմանման միջոցով:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հարկային և մաքսային վարչարարության բարեփոխումների շրջանակում նախատեսվում է կատարելագործել հարկային մարմնի կողմից</p>

1	2
	<p>իրականացվող հսկողական մեխանիզմները, բարձրացնել կիրառվող հսկողական գործիքների արդյունավետությունը: Արդյունքում վերլուծական կարողությունների զարգացմամբ՝ կբարձրանա տարբեր աղբյուրներից ստացվող տեղեկատվության կիրառման արդյունավետությունը՝ դրանով իսկ բարձրացնելով կիրառվող հսկողական գործիքների արդյունավետությունը:</p> <p>2013 թվականից ՀԴՄ-ի ներդրման գործընթացը ներառելու է որակական խնդիրների լուծում, մասնավորապես, ներդրվելու են բազմաֆունկցիոնալ նոր սերնդի ՀԴՄ-ներ, որոնց կիրառման արդյունքում կբարձրանա հսկողական աշխատանքների արդյունավետությունը:</p>
88.	<p align="center">Եկամտային հարկի և կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգի ներդրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեն, հանդիսանալով ՀՀ կառավարության 2008 թ. նոյեմբերի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիրը և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 1487-Ն որոշումից բխող՝ ՀՀ-ում իրականացվող կենսաթոշակային բարեփոխումների կարևոր մասնակից, իրականացնելու է եկամտային հարկի, պարտադիր կուտակային վճարների և դրանց առնչվող տեղեկատվության հավաքագրման աշխատանքները, ինչպես նաև եկամտային հարկ վճարող և պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումներ կատարող անձանց անհատական հաշվառումը՝ դրանք ինտեգրելով «Հարկատու 3» էլեկտրոնային կառավարման համակարգ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Անձնավորված հաշվառման, եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի հավաքագրման համակարգի ներդրմամբ՝ ՊԵԿ-ը կիրականացնի կենսաթոշակային բարեփոխումների շրջանակում իրեն վերապահվող գործառնությունները, մասնավորապես, եկամտային հարկ և պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումներ կատարողների անհատական հաշվառումը, անհատական հաշվետվությունների տեղեկատվական բազայի վարումը, այլ իրավասու մարմիններին տեղեկությունների տրամադրումը, ինչպես նաև եկամտային հարկի ու պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգի ծրագրային ներդրումն ապահովող ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի ընթացակարգերի վերաբերյալ մեթոդական, ուսուցողական նյութերի մշակումը և ուսուցումը, ձեռնարկների հրատարակումը:</p>
89.	<p align="center">Սահմանային անցակետերի արդիականացում ժամանակակից պահանջներին համապատասխանեցման նպատակով</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի սահմանման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության սահմանային անվտանգության ապահովման և պետական սահմանի համալիր կառավարման ռազմավարության ու Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի ապրիլի 21-ի N 482-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության սահմանային անվտանգության և պետական սահմանի համալիր կառավարման ապահովմանն ուղղված 2011-2015 թթ. միջոցառումների ծրագրի իրականացման անհրաժեշտությամբ, ինչպես նաև՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2011 թվականի մայիսի 18-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային համակարգերի բարեփոխումների 2011-2013 թվականների ծրագրերը հաստատելու մասին» N ՆԿ-92-Ն</p>

1	2
	<p>կարգադրության N 2 հավելվածի 2-րդ բաժնով սահմանված դրույթների և Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական սահմանի «Բագրատաշեն», «Բավրա», «Գոգավան» անցման կետերի արդիականացում» ծրագրի իրականացման պատասխանատու գերատեսչություններ սահմանելու մասին» N 911-Ա որոշմամբ սահմանված գործողությունների կատարման ապահովմամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է պետական սահմանում ժամանակակից պետական սահմանի անցման կետերի առկայություն, սահմանների համալիր կառավարման սկզբունքների ներդրում և կիրառում, պետական սահմանի ժամանակակից տեխնոլոգիական սխեմաների առկայություն և կիրառում, հսկողության ընթացակարգերի կատարելագործում, մարդկային և ֆինանսական ռեսուրսների արդյունավետ կառավարում, անդրսահմանային հանցագործությունների և մաքսային կանոնների խախտումների դեմ արդյունավետ պայքարի ապահովում:</p>
90.	<p>Մաքսային արժեքի որոշման և մաքսային ձևակերպումների գործընթացի համապատասխանեցում Եվրոպական չափանիշներին</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ Նախագահի 2011 թվականի մայիսի 18-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային համակարգերի բարեփոխումների 2011-2013 թվականների ծրագրերը հաստատելու մասին» N ՆԿ-92-Ն կարգադրության N 2 հավելվածի 1-ին և 6-րդ բաժիններով սահմանված դրույթների իրագործման ապահովմամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է մաքսային ձևակերպումների գործընթացն ամբողջովին համապատասխանեցնել Եվրոպական միության մաքսային օրենսդրության դրույթներին, տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ բարձրացնել մաքսային արժեքի որոշման ընթացակարգի վերաբերյալ տեղեկացվածության մակարդակը: Ակնկալվում է նաև խորացնել առավել մեծ առևտրային ծավալ ունեցող երկրների հետ համագործակցության ուղղությունները, ինչը կնպաստի տարբեր բնագավառներում, մասնավորապես, մաքսային արժեքի որոշման խնդրահարույց դեպքերում համապատասխան տեղեկատվության ժամանակին ստացմանը:</p>
91.	<p>Հարկ վճարողների սպասարկման որակի բարձրացում և հարկային ու մաքսային մարմինների տեխնիկական ապահովվածության մակարդակի բարելավում, որով հարկման հարաբերություններում կընդլայնվեն ինքնազնահատման համակարգի կիրառման մոտեցումները</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հարկային վարչարարության 2012-2014 թթ. ռազմավարությամբ, ինչպես նաև ՀՀ Նախագահի կարգադրությամբ հաստատված 2011-2013 թթ. բարեփոխումների ծրագրով ՊԵԿ-ի համար հարկ վճարողների սպասարկման համակարգի զարգացումը սահմանված է որպես բարեփոխումների</p>

1	2
	<p>առանցքային ուղղություն:</p> <p>Մասնավորապես, հարկ վճարողների սպասարկման բարեփոխման ասպարեզում հատկապես կարևորվում են՝ ՊԵԿ-ի սպասարկման ենթակառուցյունների զարգացումը և կարողությունների ընդլայնումը, սպասարկման ծառայությունների հասանելիության ապահովումը հարկ վճարողների ամենալայն շրջանակների համար, ինչպես նաև էլեկտրոնային եղանակով մատուցվող ծառայությունների կիրառության ընդլայնման ուղղված վարչարարական միջոցառումները:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Նշված խնդրի կարգավորման շրջանակներում նախատեսվում է, մասնավորապես, ընդլայնել հարկ վճարողների սպասարկման կենտրոնների ցանցը, գործարկել հարկ վճարողների սպասարկման կետեր, հագեցնել ՊԵԿ-ի ուսումնական կենտրոնը ժամանակակից սարքավորումներով, զարգացնել ՊԵԿ-ի ՏՏ ենթակառուցվածքները:</p> <p>Խնդրի հաջող լուծման դեպքում ակնկալվում է, որ հարկ վճարողների սպասարկման նոր կենտրոնները և կետերը հնարավորություն կընձեռեն բարձրացնել մատուցվող ծառայությունների հասանելիությունը և կիրառությունը՝ հարկ վճարողների ամենալայն շրջանակների համար:</p> <p>Նախատեսվում է հարկային և մաքսային մարմինների ուսումնաստեխնիկական բազայի վերազինման շնորհիվ ամբողջությամբ գործարկել կենտրոնի՝ Երևանի և Դիլիջանի ուսումնական մասնաշենքերը, ինչը հնարավորություն կտա ՊԵԿ-ին հաջորդող տարիներին իրագործելու անձնակազմի երկարաժամկետ ուսուցման, ինչպես նաև արդյունավետ հանգստի կազմակերպման ծրագրեր:</p> <p>Նախատեսվում է ՊԵԿ-ի ՏՏ ենթակառուցվածքների զարգացման շնորհիվ ապահովել մատուցվող էլեկտրոնային ծառայությունների ընդլայնման տեխնիկական հնարավորությունները, բարձրացնել դրանց որակը, ինչպես նաև ապահովել ՊԵԿ-ի էլեկտրոնային համակարգի անխափան աշխատանքը և տվյալների անվտանգությունը:</p>
Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե	
92.	<p style="text-align: center;">«Խմելու ջրի կայուն և հուսալի ջրամատակարարում, որակի ապահովում, ջրի կորուստների կրճատում, ջրամատակարարման տնտեսության աստիճանական ավելացում նախորդ տարվա նկատմամբ առնվազն 1 ժամով, Սևանա լճի բնապահպանական խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում, խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերանորոգում ու կառուցում, ինչպես նաև ջրամատակարար կազմակերպությունների կողմից չսպասարկվող բնակավայրերում ծրագրերի նախապատրաստում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հանրապետության մի շարք քաղաքների և գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման բարելավմամբ, մատակարարվող խմելու ջրի որակի ապահովմամբ, կայուն և հուսալի ջրամատակարարմամբ, ջրի կորուստների կրճատմամբ, ջրամատակարարման տնտեսության աստիճանական ավելացմամբ, Սևանա լճի բնապահպանական խնդիրների լուծման միջոցառումների իրականացմամբ, նոր վարկային ծրագրերի ներգրավման շուրջ բանակցությունների վարմամբ, ինչպես նաև գյուղական բնակավայրերում ջրամատակարարման ներդրումային ծրագրերի իրականացմամբ:</p>

1	2
	<p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում են ջրամատակարար կազմակերպությունների կողմից սպասարկվող տարածքներում հուսալի և անվտանգ խմելու ջրի մատակարարման հասանելիության ապահովում, բնակավայրերի ջրամատակարարման ներդրումային ծրագրերի մշակում և իրականացում:</p> <p>Գործող վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում կիրականացվեն մի շարք քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման բարելավման, կոյուղաջրերի մաքրման կայանների շինարարական աշխատանքներ: «Արփա-Սևան» թունելների վերականգնման վարկային ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել գետերից Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման և բնապահպանական կայունության պահպանման նպատակով Սևանա լիճ ջուր տեղափոխող Արփա-Սևան հիդրոհամակարգային թունելի որոշ հատվածների վերականգնումը, վերանորոգումը և շինարարությունը:</p>
93.	<p align="center">Ռոռզման համակարգերի վերականգնման ծրագրով շուրջ 50 կմ ռոռզման ջրանցքների վերականգնում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ռոռզման ջրի մատակարարման համակարգերի շահագործման հուսալիության և արդյունավետության բարձրացմամբ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Ռոռզման ջրի արդյունավետ կառավարումը հնարավորություն կտա ռոռզման գյուղատնտեսության արդյունավետությանն ու կայուն զարգացմանը և բնակչության համար եկամտի ապահովմանը: Ռոռզման համակարգերի շահագործման հուսալիության և արդյունավետության բարձրացման միջոցառումների իրականացմամբ կապահովվեն ռոռզման համակարգերի վերականգնումը և հետագա պահպանումը:</p>
94.	<p align="center">Ջրամբարաշինության և ենթակառուցվածքների արդիականացման ծրագրերի նախապատրաստում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Նոր ջրամբարների շինարարության և առկա ենթակառուցվածքների արդիականացումը ջրային տնտեսության ոլորտում կենսական նշանակություն ունի կապված ջրային ռեսուրսների կուտակման, արդյունավետ բաշխման, ինչպես նաև համակարգի ընդհանուր շահագործման հետ:</p> <p>Ջրամբարների և առկա ենթակառուցվածքների արդիականացման նպատակով անհրաժեշտ է համապատասխան դոնոր կազմակերպությունների հետ վարել բանակցություններ՝ նոր ներդրումային ծրագրերի իրականացման շուրջ:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Ջրամբարաշինության միջոցով հնարավորություն կստեղծվի ռոռզման համակարգերի սպասարկման տարածքում ընդգրկված և լրացուցիչ</p>

1	2
	<p>ոռոգելի հողերի ջրամատակարարման համար անհրաժեշտ ջրի քանակն ապահովելու համար: Միաժամանակ, նշված գերակա խնդրի լուծումն անհրաժեշտ նախադրյալներ կստեղծի ջրային համակարգերի օգտագործման արդյունավետության բարձրացման և կայուն զարգացման համար:</p>
95.	<p align="center">«Հայջրնուդկոյուղի», «Լոռի-ջրնուդկոյուղի», «Շիրակ-ջրնուդկոյուղի», «Նոր Ակունք» փակ բաժնետիրական ընկերությունների մասնավոր կառավարման շարունակության ապահովում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության 2011 թ. հուլիսի 14-ի N 972-Ա որոշմամբ, «Հայջրնուդկոյուղի» ՓԲԸ-ի մասով, լիազորվել է ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեին բանակցություններ վարել «ՍԱՌԻՌ Ս. Ա. Ս.» ֆրանսիական կազմակերպության հետ՝ մինչև 2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ը «Հայջրնուդկոյուղի» ՓԲԸ-ի գործադիր մարմնի լիազորությունները մասնավոր կառավարչին փոխանցելու կառավարման պայմանագրի գործողության ժամկետը երկարաձգելու համար: Պայմանագիրը երկարաձգվել է, և գործողության ժամկետը սահմանված է մինչև 2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:</p> <p>«Լոռի-ջրնուդկոյուղի», «Շիրակ-ջրնուդկոյուղի», «Նոր Ակունք» ՓԲԸ-ներում մասնավոր կառավարչի ծառայություններ իրականացնելու համար միջազգային մրցույթով ընտրվել է «Էմ Վի Վի դեկոն», «Ջի Էմ բի Էյջ Էմ Վի Վի Էներջի Էյ Ջի» և «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ների կոնսորցիումը, որի հետ ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեն 2009 թ. հուլիսի 14-ին ստորագրել է կառավարման պայմանագիր՝ երեք տարի ժամկետով: ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հուլիսի 19-ի N 912-Ա որոշման համաձայն ստորագրվել է կառավարման պայմանագրի լրացում N 2-ը, որով կառավարման պայմանագրի գործողության ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:</p> <p>Խմելու ջուր մատակարարող կազմակերպությունների մասով անհրաժեշտ է կազմակերպել ջրային համակարգերի օգտագործման իրավունքի փոխանցման շարունակման գործընթացը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Խմելու ջուր մատակարարող կազմակերպությունների կողմից օգտագործվող ջրային համակարգերի մասնավոր կազմակերպման շարունակում, սպառողներին մատուցվող ծառայությունների ռիսկի բարձրացում, ջրային համակարգերի կառավարման արդյունավետության բարելավում:</p> <p>«Հայջրնուդկոյուղի», «Լոռի-ջրնուդկոյուղի», «Շիրակ-ջրնուդկոյուղի» և «Նոր Ակունք» ՓԲԸ-ներում մասնավոր կառավարչի գործունեության միջոցով կառավարման արդյունավետության բարձրացում, սպառողներին մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավում:</p>
	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն պետական ծառայություն</p>
96.	<p align="center">Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թ. նոյեմբերի 10-ի N 1593-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության միգրացիայի պետական կարգավորման քաղաքականության հայեցակարգի իրականացման 2012-2016 թթ. գործողությունների ծրագրով (ԳԾ) նախատեսված միջոցառումների իրականացում</p>

1	2
	<p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության 2011 թ. նոյեմբերի 10-ի N 1593-Ն որոշմամբ հաստատվեց Հայաստանի Հանրապետության միգրացիայի պետական կարգավորման քաղաքականության հայեցակարգի իրականացման 2012-2016 թթ. գործողությունների ծրագիրը (ԳԾ): Այն համահունչ է Եվրոպական հարևանության քաղաքականության ՀՀ-ԵՄ գործողությունների ծրագրին:</p> <p>Նշված փաստաթղթով նախատեսվում է 147 կոնկրետ գործողությունների իրականացում: Այդ գործողություններից 130-ը բաժին է ընկնում ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն պետական ծառայությանը (ՄՊԾ), որից 86-ը՝ որպես պատասխանատու առաջին կատարող: ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը, որպես առաջին պատասխանատու կատարող, ներգրավված է 30, իսկ ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը՝ 13 միջոցառումներում: Փաստորեն՝ ԳԾ-ի 59 տոկոս միջոցառումների կատարման ապահովման դեպքում ՄՊԾ-ն ստանձնում է անմիջական պարտավորություն՝ ԳԾ-ի իրականացման գործում՝ դառնալով հիմնական պատասխանատու մարմին:</p> <p>Որոշմամբ ձևավորվել է ԳԾ-ի իրականացման մոնիթորինգի միջգերատեսչական հանձնաժողով, որի նախագահը ՄՊԾ-ի պետն է: ՄՊԾ-ն վարում է նաև նիստերի քարտուղարությունը: 2013 թ. սպասվում է նոր սկսվող 14 միջոցառումների իրականացում, իսկ 2012-2013 թ.՝ 29:</p> <p>ՀՀ կառավարության նշված որոշմամբ նախատեսված է ԳԾ-ի պատասխանատու կատարող հանրապետական գործադիր մարմինների կողմից փաստաթղթով նախատեսված գործողությունների կատարման ընթացքի մասին կիսամյակային հաշվետվություն ներկայացնելը, իսկ ՄՊԾ-ի վրա դրված է ՀՀ կառավարություն ԳԾ-ի կատարողականի տարեկան հաշվետվություն ներկայացնելու պարտավորություն:</p> <p>Նախատեսվում է մոնիթորինգի հանձնաժողովի քննարկումների անցկացում, որոնց արդյունքում վեր կհանվեն ԳԾ-ի իրականացմանը խանգարող խոչընդոտները և դրանց լուծման վերաբերյալ առաջարկություններ կներկայացվեն համապատասխան պետական կառավարման մարմիններ և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն: Այդ առաջարկները կարող են վերաբերել առանձին գործողությունների փոխմանը, ցանկից հանմանը, կատարման նոր ժամկետների սահմանմանը և նմանատիպ այլ հարցերի: Նշված գործողությունները նպատակաուղղված են լինելու ԳԾ-ի իրագործման ապահովմանը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>ԳԾ-ի իրագործմամբ հնարավոր կլինի նաև ապահովել Եվրոպական հարևանության քաղաքականության շրջանակներում ՀՀ-ի կողմից միգրացիայի և ապաստանի բնագավառում ստանձնած պարտավորությունները:</p>
97.	<p>Օտարերկրյա քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց Հայաստանի Հանրապետությունում ապաստանի դիմումների քննարկման ընթացքում ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն պետական ծառայության կողմից իրականացվելիք քայլերի ստանդարտացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>«Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված է օտարերկրյա քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց</p>

1	2
	<p>կողմից ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն պետական ծառայություն ներկայացված Հայաստանի Հանրապետությունում ապաստան ստանալու մասին դիմումների քննարկման ընթացակարգը:</p> <p>ՀՀ-ում ապաստան ստանալու մասին դիմումների ընդունումն ու դրանց քննարկումն իրականացվում է ծառայության տարբեր ստորաբաժանումների տարբեր աշխատողների կողմից: Պրակտիկան ցույց է տալիս, որ առաջանում է ծառայության կողմից ապաստանի դիմումի քննարկման ամբողջ ընթացքն ստանդարտացնելու անհրաժեշտություն: ԵՄ-ի մի շարք երկրներում ապաստանի տրամադրման ընթացակարգն իրականացվում է՝ ինչպես նորմատիվ իրավական ակտերով, այնպես էլ՝ լիազոր մարմնի կողմից հաստատված ներքին կանոնակարգերով (հրահանգներով, ուղեցույցներով): Հայաստանի Հանրապետությունը որդեգրել է ապաստանի համակարգը եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցնելու քաղաքականություն: Նման մոտեցումն արտացոլված է ՀՀ կառավարության 2011 թ. դեկտեմբերին ընդունված միգրացիայի պետական կարգավորման քաղաքականության իրականացման 2012-2016 թթ. գործողությունների ծրագրում:</p> <p>Նպատակահարմար է ծառայության կողմից մանամասն սահմանել ապաստանի դիմումների քննարկմանն ուղղված հնարավոր բոլոր քայլերն ընդհանուր բաժնում դիմումի ընդունման առանձնահատկությունները, դիմումը կատարողին հասցեագրվելուց հետո վերջինիս կողմից այլ պետական մարմիններին հարցումները նախապատրաստելու ժամկետները, հարցազրույցի նախապատրաստման և անցկացման կարգերը, ժամկետները, ծագման երկրի մասին տեղեկատվության հետազոտություն կատարող աշխատողին հայտը ներկայացնելու կարգը, ժամկետները, հետազոտության կատարման կարգը, ժամկետները, հետազոտության արդյունքները հայտը ներկայացնողին տրամադրելու կարգը, ժամկետները և այլն):</p> <p>Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ անհրաժեշտություն է առաջանում, որպեսզի ապաստանի ընթացակարգի ստանդարտացման կազմակերպումը դառնա գերակա խնդիր:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերական խնդրի լուծման դեպքում հնարավոր կլինի որպես արդյունք ակնկալել Հայաստանի Հանրապետությունում ապաստանի մասին դիմումների քննարկման ընթացակարգերի՝ եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցումը, ինչպես նաև ապաստանի դիմումների քննարկման արդյունավետության բարձրացումը:</p>
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ	
98.	<p style="text-align: center;">Իրական հատվածի համար ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության էական բարձրացում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ կառավարության ծրագիրն ամրագրում է, որ տնտեսական աճի քաղաքականությունը տնտեսական աճի հայեցակարգից անցումն է տնտեսական զարգացման հայեցակարգին, որի հիմնական գրավականը ներքին ռեսուրսների մոբիլիզացիան է:</p> <p>Վերջին տարիներին ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից, միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ համագործակցությամբ, տնտեսության իրական հատվածի և, մասնավորապես, ՓՄՁ-ի վարկավորման նպատակով մեծածավալ ռեսուրսներ է ներգրավվել: Վարկային շուկայի մասնակիցների գերակշիռ մասն իրենց առաջարկում զարգացրել է ՓՄՁ վարկ բաղադրիչը, իսկ իրականացվող արդյունաբերական քաղաքականության շրջանակներում ՀՀ կառավարության կողմից կիրառվող գործիքակազմը նպաստում է տնտեսավարողների</p>

1	2
	<p>մոտ ժամանակավորապես ազատ դրամական միջոցների (շրջանառու միջոցներ) ձևավորմանը:</p> <p>Այդուհանդերձ, Հայաստանի տնտեսության հետագա զարգացման առկա սահմանափակումները, մասնավորապես, ներդրումների անբավարար ծավալները, զսպում են ստեղծված հնարավորությունների բիզնեսի կողմից ամբողջ ծավալով կլանումը և իրացումը:</p> <p>Մինչդեռ, գործարար միջավայրի բարելավման, տնտեսության արտահանելի հատվածի հաշվին տնտեսական աճի ապահովման, ՓՄՁ-ի զարգացման ուղղություններով բարեփոխումների արդյունքների ամբողջացման առումով անհրաժեշտ է ֆինանսական միջնորդության էական ավելացում իրական հատվածի համար ապահովելով ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիություն, մատչելիություն և գործիքների բազմազանություն:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Գերակա խնդրի կատարումը ենթադրում է իրական հատվածի համար ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության բարձրացման հայեցակարգի մշակում, որով կներկայացվեն նշված խնդրի լուծման ուղիները, դրանց իրականացման մեխանիզմներն ու մոտեցումները: Մասնավորապես, նախատեսվում է սահմանել այն քաղաքականությունները, որոնք կհանգեցնեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության տոկոսի նվազեցմանը, • դեպոզիտային և վարկային տոկոսադրույքների տարբերության (սպրեդ) իջեցմանը, • վարկային երաշխավորությունների տրամադրման և ապահովման ճկուն և արդիական մեխանիզմների ներդրմանը: <p>Հայեցակարգի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների ինտեգրման աստիճանի բարձրացում, ինչն իրական հատվածի համար կապահովի ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիության և մատչելիության աճ:</p>
Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով	
99.	<p style="text-align: center;">Մրցակցային միջավայրի բարելավում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի (այսուհետ՝ հանձնաժողով) մշտական ուշադրության կենտրոնում են բարձր կենտրոնացվածության աստիճան ունեցող ապրանքային շուկաները: Արդի պայմաններում բարձր կենտրոնացվածության աստիճան ունեցող ապրանքային շուկաներում գործող և գերիշխող կամ մենաշնորհ դիրք ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության վերահսկումն ունի ոչ միայն տնտեսական, այլ նաև՝ սոցիալական նշանակություն:</p> <p>Մրցակցության զարգացման կարևոր հիմնախնդիր է նոր տնտեսավարող սուբյեկտների՝ շուկա մուտք գործելու համար հավասար պայմանների ստեղծումը: Չնայած Հայաստանի Հանրապետության ապրանքային շուկաներում նվազեցվել են մուտքի, վարչական և նմանատիպ այլ խոչընդոտները, սակայն որոշ շուկաներում խոչընդոտներն ստեղծվում են այդ շուկաներում գերիշխող դիրք ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից:</p> <p>Մրցակցության պաշտպանության, ինչպես նաև սպառողների շահերի պաշտպանության տեսանկյունից կարևոր խնդիրներից է անբարեխիղճ մրցակցության դրսևորումների բացահայտումը և դադարեցումը: «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի խախտման դեպքերը վերաբերում են տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից գրանցված կամ չգրանցված ապրանքային և սպասարկման նշանների նկատմամբ շփոթության առաջացմանը, տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից ապրանքների գովազդման ընթացքում որակի և</p>

1	2
	<p>այլ բնութագրերի մասին համապատասխան տեղեկատվության չհիշատակման, ապրանքի բնութագրերի (արտադրության տարեթիվ, ամիս, օր և այլն) մասին համապատասխան տեղեկատվության չհիշատակման, ապրանքի արտաքին տեսքի, օրինակ, գրանցված կամ չգրանցված արդյունաբերական նմուշի, ապրանքի փաթեթավորման, գույնի կամ այլ ոչ ֆունկցիոնալ բնութագրերի նկատմամբ հասարակության մոլորեցմանը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Նշված խնդիրների ուղղությամբ իրականացվող մշտական հսկողությունը, մրցակցության խախտումների հայտնաբերումն ու իրավախախտ տնտեսավարող սուբյեկտներին պատասխանատվության ենթարկելու դեպքում ՀՀ-ում հնարավորինս կբարելավվի մրցակցային միջավայրը, կստեղծվեն առավել բարենպաստ պայմաններ՝ ձեռնարկատիրության զարգացման համար: Նման հսկողության միջոցով հանձնաժողովը նպատակ ունի տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեությունն ուղղորդել շուկայական տնտեսության կանոնների պահպանմանը, զերծ պահել նրանց մրցակցության սահմանափակմանն ուղղված չարաշահումներից:</p>
Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության սննդամթերքի անվտանգության պետական ծառայություն	
100.	<p style="text-align: center;">Հայաստանի Հանրապետության մարզերում խոշոր եղջերավոր կենդանիների համարակալման և անձնագրավորման գործընթացի կազմակերպում և իրականացում</p> <p>3. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Կենդանիների հաշվառման և համարակալման իրականացումը հնարավորություն կտա առավել արդյունավետ, կանխատեսելի և վերահսկելի դարձնելու հիվանդությունների կանխարգելման, կենդանիների տեղաշարժի, կենդանիների նախասպանդային և հետսպանդային զննման, կենդանական ծագում ունեցող հումքի և մթերքի տեղափոխման գործընթացները: Հաշվի առնելով խնդրի կարևորությունը՝ առաջարկվում է խոշոր եղջերավոր կենդանիների համարակալման և անձնագրավորման գործընթացն իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում: Կիրականացվեն հակաանասնահամաճարակային միջոցառումներ, կենդանիների հաշվառման և համարակալման, կենդանիների նախասպանդային և հետսպանդային զննման, կենդանիների և կենդանական ծագում ունեցող մթերքի տեղափոխման փաստաթղթավորման աշխատանքներ:</p> <p>4. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Հայաստանի Հանրապետությունում առկա խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակի համարակալում, կենդանիների տեղաշարժի, հիվանդությունների, անասնաբուժական ուղեկցող փաստաթղթերի նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողության իրականացում:</p>

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ